

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 23. LETO: XXVI

JESENICE, DNE 16. JUNIJA 1977

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ - Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju št.ev.: 421/1-72

OSEBNI DOHODKI ZA MAJ NA PREDVIDENEM NIVOJU

Obračunski mesec maj, za katerega smo osebni dohodek že prejeli, je že tretji mesec, ko ugotavljamo, da se osebni dohodki niso bistveno spremenili, čeprav je številka, ki označuje povprečno izplačani osebni dohodek na zaposlenega, že preskočila letno planirano višino.

Res je tudi, da se bistveno ni menjalo število plačanih ur, saj je bilo v aprilu in maju enako, to je, 189,9 ure na zaposlenega, v marcu pa 191,2 ure. Razlike, ki nastajajo poleg različnega števila ur, pa izhajajo bolj iz

vpliva plačil za delo ob praznikih kot pa iz deleža učinka, ki se že nekaj časa drži na približno 33 %.

Podatki o gibanju osebnih dohodkov nam kažejo dosti realno in umirjeno sliko in se bistveno ne oddaljujejo od začetne poti. Bolj problematično pa je vse skupaj, če naše letošnje poslovanje gledamo iz analize finančnega stanja, ki jo je na seji odbora za dohodek in nagrajevanje podal vodja finančnega sektorja Mitja Medvešek. Čeprav v novi organizaciji samoupravljanja ta odbor preneha obstajati in se je sestel zadnjič, je namenil temu vprašanju izredno pozornost.

Poleg količinskih zaostankov proizvodnje je še bolj zaskrbljujoče to, da ne dosegamo takšnega asortimenta, ki bi zagotavljal predvideno prodajno ceno. Ker imajo stroški tudi ob takšnem asortimentu svojo pot in so rajši višji kot nižji od predvidenih, je jasno, da se zožuje razlika med prodajno in lastno ceno. Prav to pa pomeni zmanjšanje dohodka, od katerega niso odvisni samo tisti osebni dohodki, ki jih razdelujemo na posameznika, pač pa tudi tisti del, od katerega so odvisni naši regresi, stanovanjska gradnja,

SM jeklarni najmanjša peč in med prvomajskimi prazniki so peč stala dva dni in pol. Poleg mirovanja električne peči so imeli še druge težave s kvaliteten programom, tako da je v elektro jeklarni izvršitev linearne mesečnega načrta le 93 %. Železarna Jesenice je v proizvodnji jekla za-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

PROIZVODNJA SLOVENSkih ŽELEZARN V MESECU MAJU IN PRVIH PETIH MESECIH

Doseženi proizvodni rezultati v mesecu maju so nekoliko slabši, kot so bili v mesecu aprilu, vendar precej boljši, kot so bili meseca maja preteklega leta. Izrazito nizka proizvodnja je bila dosežena pri surovem železu, saj je bil mesečni načrt dosežen samo 86 %. V jeseniških plavžih je vzrok za slabo proizvodnjo predvsem v slabi kvaliteti železove rude, v elektroredukcijski peči v železarni Štore pa v večji okvari peči.

Po prvih petih mesecih je proizvodnja surovega železa devet odstotkov manjša, kot je bila v istem času leta 1976. Pri zbirni proizvodnji znaša zaostanek za načrtovano količino šest odstotkov.

Proizvodnja jekla je bila v maju od vseh letošnjih mesecev najnižja in znaša izvršitev plana le 94 %. V železarni Jesenice je obratovala v

SM jeklarni najmanjša peč in med prvomajskimi prazniki so peč stala dva dni in pol. Poleg mirovanja električne peči so imeli še druge težave s kvaliteten programom, tako da je v elektro jeklarni izvršitev linearne mesečnega načrta le 93 %. Železarna Jesenice je v proizvodnji jekla za-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

SEJA DELAVSKEGA SVETA SLOVENSkih ŽELEZARN

Predsednik Koloman Vrečič sklicuje 14. redno sejo delavskega sveta sestavljene organizacije združenega dela prihodnje sredo, 22. junija, v delovni organizaciji Plamen Kropa. Poleg pregleda izvrševanja sklepov zadnje seje delavskega sveta predlaga v obravnavo in sprejem naslednja vprašanja:

- Poročilo o poslovanju sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne.

- Odobranje investicijskih projektov: rekonstrukcije valjarne žice železarne Jesenice; jeklolivarne in mehanske obdelave torzijskih osi v železarni Ravne; raziskovalne opreme metalurškega inštituta Ljubljana.

- Odobranje skupnih naložb iz združenih sredstev interne banke Slovenske železarne za: rekonstrukcijo valjarne žice železarne Jesenice; jeklolivarne in mehanske obdelave torzijskih osi v železarni Ravne in raziskovalno opremo metalurškega inštituta Ljubljana.

- Informacija o oblikovanju samoupravnega spoznanja o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela Slovenske železarne.

- Informacija o preobrazbi interne banke Slovenske železarne na osnovi zakona o bančništvu.

- Spremembo aktivne obresne mere interne banke Slovenske železarne za kratkoročne kredite.

- Podaljšanje roka vračila sredstev skupne naložbe železarne Štore in

- informacija o uvozu opreme s konvertibilnega področja.

- Delegati delavskega sveta so za sejo prejeli obsežno pisno gradivo, katerega bomo v skrajšani obliki posredovali našim delavcem v eni prihodnjih števil.

GOSPODARSTVO OBČINE V PRVEM ČETRTLETJU

Realna ocena gospodarskih gibanj v prvem četrtletju letos je otežkočena zaradi tega, ker v lanskem istem obdobju delovne organizacije niso izračunavale periodičnega obračuna. Tako nam primerjava z lanskimi ocenjenimi rezultati ne daje realne slike gibanja gospodarstva. Primerjava s planiranimi kazalci iz družbenega načrta za letošnje leto pa nam kaže, da zaostajamo, oziroma ne dosegamo planskih postavk. Zaskrbljujoče je predvsem to, da se razmerja pri delitvi družbenega proizvoda še vedno poslabšujejo in tako delovnim organizacijam ostaja manj sredstev za akumulacijo in razširjeno reprodukcijo.

CELOTNI DOHODEK IN NJEGOVA DELITEV

Ker delovne organizacije v lanskem prvem trimesečju niso sestavljale periodičnih izračunov, smo lanskoletni celotni dohodek razdelili na štiri dele in po tej primerjavi je gospodarstvo letos doseglo za štiri odstotke večji celotni dohodek kot v istem obdobju lani.

Iz sklepnih računov je tudi razvidno, da je letos izostal iz celotnega dohodka precejšen del realizacije, ki še ni bila plačana, oziroma zavarovana (skupaj 254.967 tisoč din). Primerjava celotnega dohodka z letnim planiranim po panogah prikazuje naslednja tabela:

(Nadaljevanje na 8. strani)

BESEDO IMAJO DELAVCI V VALJARNI BLUMING - ŠTEKEL

Prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec v tej temeljni organizaciji, sta vročina in utrujenost. Spet pa je priča igri razžarjenega jekla, ki ga obvladujejo stroji. Pogovor steče neposredno, brez zadrege. Videti je, da sogovorniki poznajo razmere v temeljni organizaciji in govore o njih sproščeno.

Prvi od delavcev, ki ga povabim na razgovor, je Jozo Bagudič, delovodja v adjustaži bluminga.

Kakšni so rezultati TOZD Valjarna bluming-štekel v zadnjem času? Imate kakšne težave v proizvodnji?

Rezultate imamo zaključene šele do aprila in smo ta čas končali z izgubo. Maja smo rezultate precej popravili. Dvignili smo plan za aprilski primanjkljaj in ga v celoti celo malo preseglili. Upamo, da bomo uspešni tudi v tem mesecu, tako da bomo prvo polovico leta dobro zaključili.

Kakšne so bile težave, zaradi katerih plan ni bil izpolnjen, kolikor ste delavci o tem obveščeni?

Mislím, da je najpomembnejši vzrok aprilski remont v valjarni žice. Morali smo spremeniti asortiment. Tudi maja niso začeli delati ob predvidenem času in zdaj se nam kopiči material. Po drugi strani pa več delamo za valjarno 2400, ki tudi ne more vsega sprejeti, pa smo na istem.

To so bile objektivne težave. Zdi se mi tudi, da se pozornost obrača

na reorganizacijo Železarne, manj pa na samo organizacijo dela. Tak občutek imajo tudi delavci, ne samo jaz. Delavci pravijo: saj vodilnih ni, so zmeraj na sestankih.

Ali mislite, da je v tem kaj resnice?

Ljudje tako menijo, ker niso obveščeni. Mislijo po tem vzorcu: on je v pisarni, jaz pa delam.

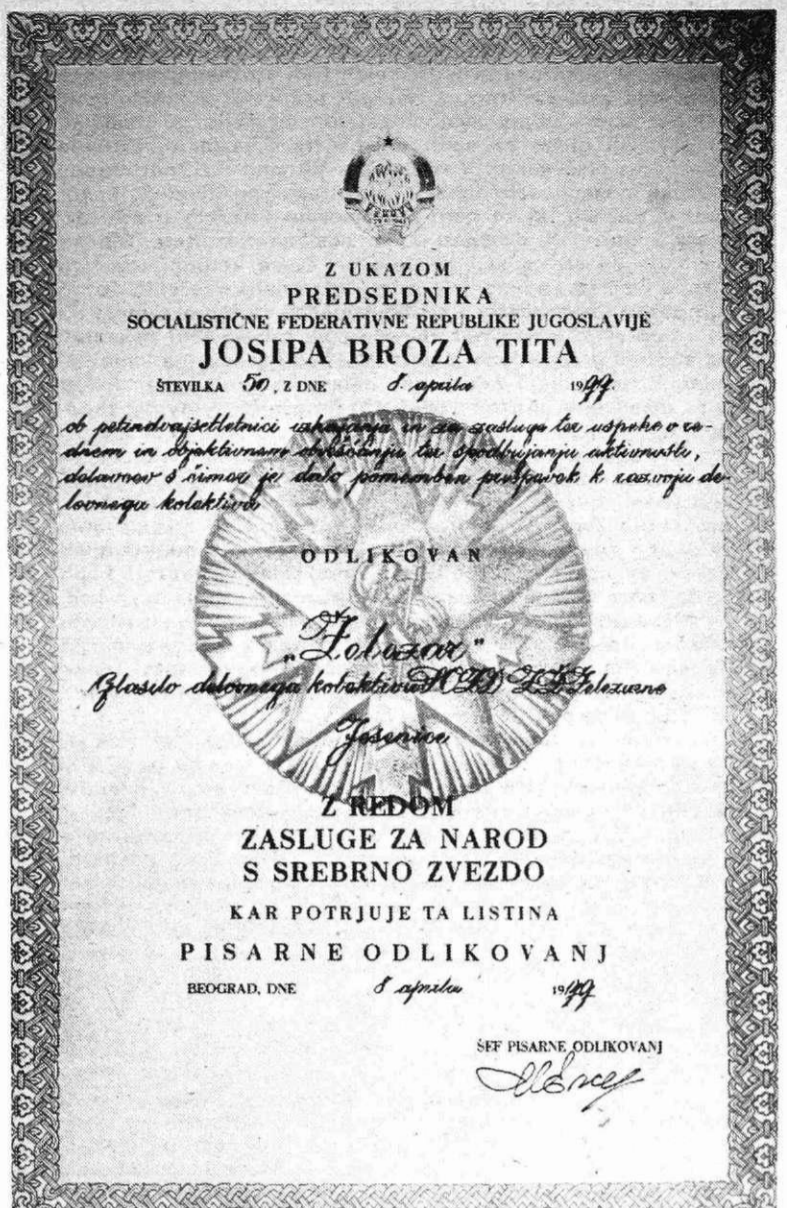
Ali mislite, da je to zato, ker so vodilni premalo prisotni?

To se že dalj časa opaža. Zaželeno bi bilo, da bi kdo od njih prišel tudi popoldne, kadar imamo težave. Če ne bi bilo drugega, bi ljudje vsaj to videli in rekli: vidiš, se že interesira, da mi kaj naredimo. Po svoje pa so vodilni veliko bolj angažirani, odkar imamo svojo temeljno organizacijo.

Ali so delavci o tem kaj spraševali na sestankih samoupravnih skupin?

Na teh sestankih bolj sprašujejo, ali bo za nas po reorganizaciji boljše ali slabše. Ne morem jim reči drugega kot to, da bodo spremembe velike, da bomo natančno vedeli,

(Nadaljevanje na 3. strani)

PREDSEDNIK REPUBLIKE JOSIP BROZ TITO ODLIKOVAL GLASILO ŽELEZAR Z REDOM ZASLUG ZA NAROD S SREBRNIM VENCEM

Na seji delavskega sveta Železarne, v četrtek, 9. junija 1977, je bila pred pričetkom delovnega dela seje svečanost, ki jo je vodil predsednik konferenc osnovnih organizacij sindikata Železarne Štefan Šterbič. V uvodu je povedal, da v lanskem letu glasilo Železar slavilo 25-letnico izhajanja. Za ta jubilej je sindikalna organizacija predlagala za podelitev državnih odlikovanj ali drugih priznanj posameznike, ki so sodelovali v teh 25 letih pri izhajanju Železarja. Predlagali so tudi, da se podeli državno odlikovanje glasilu Železar.

Predsednik skupščine občine Jesenice tov. Slavko Osredkar je za tem podelil državno odlikovanje glasilu Železar, ki ga je sprejel predsednik delavskega sveta Železarne Alojz Kalan.

Predsednik skupščine občine Jesenice je ob tej priliki povedal, da je glasilo Železar predsednik republike tov. Josip Broz Tito odlikoval z redom zasluge za narod s srebrnim vencem, kar je priznanje družbe glasilu Železar za njegovo 25-letno uspešno in učinkovito izvrševanje poslanstva. K tej učinkovitosti je prispevala vrsta različnih vplivov, pri čemer lahko upoštevamo prizadevanje sodelavcev Železarja, pripravljenost vseh delavcev jeseniške železarne, da trajno zagotavljajo materialne in druge pogoje za to, da glasilo Železar lahko obstaja. Splošno je znana ugotovitev, da je glasilo Železar ne samo najštevilnejši časopis v jeseniški občini, ampak da je gotovo tudi najbolj brano in prebrano glasilo v naši občini. To je najboljši dokaz za učinkovitost in za pravo vrednost glasila Železar.

Ob tem je izrazil priznanje in spoštovanje ter prošnjo, da se čestitke posredujejo vsem tistim, ki so na kakršen koli način pripomogli k izhajanju glasila Železar v teh 25 letih, odkar svoje delo glasilo opravlja.

Odlikovanje je sprejel predsednik delavskega sveta Železarne in poudaril, da je ponosen da je naše glasilo Železar prejelo odlikovanje. To je v ponos vsem nam in kreatorjem Železarja ter pomeni priznanje tudi vsem sodelavcem, glavnemu in odgovornemu uredniku in drugim, ki imajo za sluge, da je Železar to priznanje zaslužil in prejel.

PRIZADEVANJA ZA VEČJO KULTURO VSEH UDELEŽENCEV V CESTNEM PROMETU

Na zadnji seji vseh treh zborov skupščine občine Jesenice, 9. junija, so obravnavali tudi poročilo sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki deluje pri skupščini občine Jesenice, za leto 1976, katerega predsednik je Marjan Mrak. Iz obsežnega poročila, ki so ga delegati zborov sprejeli in izrekli priznanje prizadevanjem delegatov sveta, povzemamo najpomembnejše ugotovitve.

Glavna naloga sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki je bil v sedanjem delegatskem sestavu imenovan leta 1974, so obravnavanje in proučevanje cestno-prometne problematike, vzgoja in izobraževanje udeležencev v cestnem prometu, usmerjanje in usklajevanje preventivne dejavnosti organov in

organizacij ter predlaganje ukrepov za izboljšanje varnosti v cestnem prometu. V okviru sveta delujeta komisija za prometno vzgojo v vzgojno varstvenih zavodih in šestih osnovnih šolah ter komisija za varnost prometa.

(Nadaljevanje na 11. strani)

OSEBNI DOHODKI ZA MAJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

obdobje	ur/os	din/h	din/os	povpr. % učinka	indeks OD 1.76 = 100	indeks življ. stroš.
leto 1976	189,0	22,37	4.227	31,87	100,0	100,0
IV. tromes. 76	192,2	23,19	4.458	33,19	105,4	101,8
januar 1977	190,9	23,66	4.518	32,64	106,9	109,6
februar	178,7	25,30	4.522	33,61	107,0	111,1
marec	191,2	24,53	4.690	32,94	110,9	112,4
I. tromes. 1977	186,9	24,48	4.577	33,06	108,3	111,0
april	189,9	24,66	4.684	33,04	110,8	112,8
maj	189,9	24,83	4.716	33,29	111,6	—
I-V 1977	188,1	24,59	4.626	33,10	109,4	—

financiranje šolske in kulturne dejavnosti in še marsikaj.

Ceprav pri osebnem dohodku ugotovljamo, da le-ta že zaostaja za gibanjem življenjskih stroškov, nam to še ne daje možnosti ali »pravice«, da kakorkoli drugače vplivamo na osebni dohodek kot s povečanjem naporov v tej smeri, da izboljšamo rezultate. Ker bo mesec junij po številu ur eden izmed »krajših« mesecev leta, lahko z gotovostjo računamo, da bo tudi osebni dohodek za nekaj starih tisočakov manjši. Predvsem pa nam dosežani podatki kažejo, da bomo ob zaključku polletja dosegli povprečje, ki bo približno dva odstotka izpod planiranega povprečja za vse leto. Takrat pa se bomo tudi lahko seznanili s polletnimi rezultati, ki bodo že pokazali bolj popolno sliko, kot pa jo kaže prvi periodični obračun.

Odbor je v nadaljevanju seje razpravljal tudi o zelo aktualnem vprašanju napredovanja na delovnem mestu, ki je že dobri dve leti prisotno skoraj ob vseh razpravah o osebnem dohodku. Najmanj, kar lahko ugotovimo, je, da se je situacija v dveh letih močno spremenila. Zakon o združenem delu daje dosti več poudarka merjenju ali ocenjevanju dela kot pa golemu dejstvu, da si že toliko let na delovnem mestu. Fluktuacija je bistveno upadla. Pri poizkusni oceni delovne uspešnosti že brez poudarka let prevladujejo v višjih stopnjah ocene starejši delavci, kar je sicer v redu, ni pa potrebno tega potencirati še direktno s stažem. Ob vseh teh ugotovitvah pa se je odbor zavedal, da sedanjega stanja ne moremo vleči v nedogled. Nevzdržno je namreč, da do stimulacijskega dodatka lahko pride samo vsak peti delavec in da je na neki način omejen tudi krog »strokovnjakov«. Vsi smo namreč lahko strokovnjaki svojega dela, le volja do dela in s tem učinki so različni.

Ob vsem tem in v želji, da izpopolnimo sistem merjenja delovne učinka še z ocenjevanjem delovne uspešnosti posameznika, je odbor sprejel kompromisni predlog psihološke službe kadrovskega sektorja in oddelka za nagrajevanje, ki bo po-

sredovan delovnim skupinam. V grobih obrisih predlog zajema:

— uspešnost na delovnem mestu se ugotavlja po vnaprej postavljenih kriterijih in se ne povezuje s stažem na delovnem mestu;

— uspešnost se izraža v šestih stopnjah z vrednostjo dodatka od 4 do 24 %;

— v sistemu ocene so zajeti vsi delavci in se uporablja pri dodatkih enotna lestvica;

PROIZVODNJA SLOVENSkih ŽELEZARN

(Nadaljevanje s 1. strani)

ostala za mesečnim linearnim planom za 12 %. Tolikšne razlike nista mogli pokriti jeklarni v železarnah Ravne in Store, kjer so mesečni načrt presegli po pet odstotkov. Ob koncu maja je zaostanek zbirne proizvodnje za planom dva odstotka in letošnja proizvodnja je 4.796 ton manjša, kot je bila po petih mesecih lani.

Blagovna proizvodnja železarn je bila v maju tri odstotke višja kot v aprilu in za doseženo proizvodnjo v maju druga najvišja v letošnjem letu. Zaostanek za mesečnim načrtom je približno en odstotek. V letu 1976 je bila majska blagovna proizvodnja za več kot 5.000 ton nižja. Po prvih petih mesecih znaša zaostanek za načrtovano količino štiri odstotke, zbirna proizvodnja je pa okoli 1.400 ton večja, kot je bila konec maja lani.

Višjo blagovno proizvodnjo, kot znaša linearni mesečni načrt, so dosegli v železarni Store, več kot v prvih petih mesecih lanskega leta pa so prodali samo v železarni Ravne.

Predelovalci žice so v mesecu maju proizvedli manj kot aprila in marca, vendar več kot v januarju in februarju. V primerjavi z lanskoletnim majem je letošnja proizvodnja za 400 ton večja, ali za 17 %. Mesečni načrt so dosegli in presegli v Plamen-Kropa in Tovilu Ljubljana, blizu izvršitve so v Verigi Lesce z 99 %, večji zaostanek, to je 18 %, pa je bil v Žični Celje. Zbirni načrt dosega Plamen in Tovil. Večjo proizvodnjo, kot je bila po prvih petih mesecih

— kolektivna stimulacija za proizvodnjo, ki je kot dodatno merilo učinka opravičila svoj obstoj, se zadržuje, s tem da se vrednost lestvice zaradi pridobitve sredstev za stimulacije delovne uspešnosti primerno zniža.

Ker so rezultati ocenitve uspešnosti že obdelani in iz prvotno zamišljenega sistema izpade samo vpliv let na delovnem mestu, je možno sistem uvesti v trenutku, ko bo to dovoljevala finančna situacija, in seveda, če se bodo za takšno spremembo izrekle tudi samoupravne delovne skupine.

Kot je bilo že mimogrede omenjeno, je odbor za dohodek in nagrajevanje v tej sestavi zadnjič razpravljalo o osebnem dohodku. Dejstvo, da le-ta postaja vedno bolj odvisen od rezultatov gospodarjenja nasploh, in to je verjetno narekovalo, da bodo v bodoče te stvari sodile v pristojnost odbora za gospodarjanje, ki se bo poleg druge, zelo pestre problematike moral ukvarjati tudi s politiko delitve tako dohodka kot osebnih dohodkov. SM

lani, so dosegli v Verigi in Tovilu. Skupno predelovalci zaostajajo za zbirnim načrtom šest odstotkov.

Po petih mesecih je letošnja blagovna proizvodnja Slovenskih železarn za približno 1.900 ton večja, kot je bila v enakem obdobju leta 1976, za zbirnim načrtom pa zaostaja za nekaj več kot 12.800 ton.

Odprema je ugodna in je bilo v maju odpremljena približno toliko blaga, kot je bilo proizvedenega za prodajo.

Izvoz je bil po količini in vrednosti nižji kot v mesecu aprilu, vendar je bil to po obeh vidikih v letošnjem letu drugi najboljši dosežek. Izvrševanje letnega načrta znaša količinsko 67 % in vrednostno 71 %. V primerjavi s prvimi petimi meseci leta 1976 je letošnja izvršitev izvoza po količini 62 %, po vrednosti pa 84 %. Napredek je torej v strukturi izvoza, saj je v preteklem letu ves čas izvršitev po vrednosti zaostajala za količinsko.

Vrednost prodaje, dosežene v mesecu maju, je devet odstotkov pod poprečno mesečno načrtovano vrednostjo in okoli štiri odstotke nižja od dosežene v mesecu aprilu in približno na ravni meseca marca in februarja. Eksterna realizacija je bila v mesecu maju 1976 izjemno slaba in za 150 milij. dinarjev nižja od najboljšega letošnjega dosežka. Zbirna vrednost prodaje zaostaja po letošnjih mesecih 11 % za načrtovano vrednostjo, kar je okoli 53 % poprečne mesečne načrtovane vrednosti. V primerjavi s prvimi petimi meseci lanskega leta je vrednost letos prodane proizvodnje 19 % višja, ob tem, da je letos po količini prodan samo okoli en odstotek več kot v enakem obdobju lani.

V mesecih juniju in juliju preteklega leta so bili zelo slabi proizvodni rezultati, saj so morali nekateri obrati zadrževati ali celo ustavljati proizvodnjo zaradi pomanjkanja naročil. Letos je sedanje stanje naročil, predvsem za bazno proizvodnjo, izjemno ugodno. Dani so torej pogoji, da se popravijo rezultati v primerjavi z doseženimi v letu 1976, pa tudi v izvrševanju letošnjega plana.

Milan Marolt

NE SMEMO OSTATI PRI DELNIH IN POLOVIČNIH REŠITVAH

V tem in še mnogim primerom iz preteklosti se nazorno vidi kampanjsko, oziroma parcialno in polovično reševanje in izvajanje nalog, ki bi v bistvu morale biti stalno prisotne in stalno na dnevnih redih tako samoupravnih, kakor družbenopolitičnih organov in organizacij. Stalno na dnevnih redih v iskanju rešitev, da bi dosegali boljše rezultate v pogledu produktivnosti dela. To je naš prihodek in dohodek, to so naši osebni dohodki, to je naša družbena reprodukcija, to je naša socialna varnost. To pa so elementi, ki bi morali trajno spremljati delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Vendar pa je za tako delo in prizadevanja potrebno biti oborožen, oborožen z znanjem o socialističnem samoupravnem razvoju, oziroma z vsebino ustave, zakona o združenem delu in sploh s temelji socialistične znanstvene misli. Ravno pomanjkanje tega orožja, nemalokrat botruje kampanjskemu in parcialnemu reševanju posameznih nalog ali problemov.

Najmočnejše orožje za reševanje vseh teh slabosti pa je v naši ustavi, to je v razvijanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v združenem delu. Tudi v tem pogledu smo bolj pri besedah in pravilnikih, oziroma sporazumih, kakor pri vsebinskem spreminjanju družbenoekonomskih odnosov. Osnove za razvijanje takih odnosov, smo na osnovi ustavnih določil in zakona o združenem delu po dolgotrajnih pripravah in razpravah skrbno opredelili v samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, v statutih temeljnih organizacij in v samoupravnem sporazumu o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo Železarna. Čaka nas torej le te vsebinske spremembe vgraditi v našo zavest in v našo vsakodnevno aktivnost.

Sindikati svoje delovanje usmerjajo v nadaljnja prizadevanja pri uresničevanju dohodkovnih odnosov v temeljnih organizacijah, v obdelavo osnov in kriterijev delitve dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela ter osnov in meril za delitev osebnih dohodkov, v katerih je treba predvsem najti tiste elemente, ki bodo spodbujali večjo produktivnost dela, večji dohodek in večjo učinkovitost gospodarjenja. V tem pogledu veliko razmišljamo in veliko poskušamo, vendar pa že zaostajamo s sklepanjem samoupravnega sporazuma o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti med temeljnimi organizacijami, ki po zakonu o združenem delu mora biti podpisan 60 dni po tem, ko je postal veljaven sklep o organiziranju temeljnih organizacij. To pa je osnova za začetek uveljavljanja dohodkovnih odnosov.

To je le ena od nalog, ki jo sindikati že nekaj časa postavljajo v ospredje svojega delovanja, za uresničevanje tega pa se morajo neprestano boriti predvsem komunisti, kot avantgarda delavskega razreda. Ta boj namreč pomeni boj za osvoboditev človeka in dela, za vedno višjo stopnjo družbenoekonomskih odnosov. V našo zavest mora priti spoznanje, da je uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov ključ za reševanje mnogih drugih nalog, ki jih sedaj rešujemo le parcialno ali kampanjsko. To pa se začne pri uresničevanju ustavno opredeljenih dohodkovnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela, oziroma v združenem delu nasploh.

TRETJA, ZADNJA RENTA V VIŠINI 15.260 DIN ZA INOVACIJO

Proizvodnja trapezne in trapezoidne žice v TOZD Žičarne se večja iz leta v leto, odjemalci in potrošniki zahtevajo od proizvajalcev ne samo vedno večje količine, temveč tudi boljše kakovost in natančne dimenzije. Leta 1973 so izdelali žičarji 124 ton te žice, naslednje leto je bil letni plan povečan že na 191 ton, leta 1975 pa so morali izvajati žičarji že preko 300 ton te žice.

Za valjanje trapezne in trapezoidne žice žičarji obvezno uporabljajo posebne »furove glave«, katere so morale biti precizno izdelane in fino brušene. Komplete »furovih glav« smo morali pošiljati v druga podjetja, da so jih nam natančno prebrusili. Zaradi daljših dobavnih rokov pa je večkrat prišlo do zastojev in izpadov proizvodnje.

Avtorja tehnične inovacije št. 2177 Drago Koblar in Pavle Dimitrov iz oddelka gladilcev vlečnih votlic, TOZD Žičarna, sta z novim strojem sama začela brusiti furove glave. S postopkom sta uspela v splošno zadovoljstvo vodstva žičarne, kar potrjuje tudi dejstvo, da so potrošniki in odjemalci trapezno in trapezoidno valjano žico sprejemali brez reklamacij.

Tehnična inovacija št. 2177 je bila izvedena že leta 1974 in predložena v oceno leta 1975.

Za prvo leto uporabe (1974) na novo prebruseni »furovi glav« je bila za prikazani in potrjeni letni prihranek 93.408 din avtorjema priznana in izplačana prva odškodnina in renta v višini 4.970 din. Ker se je proizvodnja trapezne žice v letu 1975 znatno povečala, so bili povečani tudi koristi in prihranki, zato je bila avtorjema izplačana tudi priznana večja odškodnina in druga renta v višini 6.762 din. V tretjem letu (1976) uporabe izboljšanih »furovih glav« so bili doseženi letni prihranki v višini 349.027 din, zato so člani odbora za gospodarstvo TOZD Žičarna na zadnji seji, 26. maja, avtorjema priznali tretjo, zadnjo rento v višini 15.260 din.

Prizadevna in uspešna avtorja tehnične inovacije sta v zadnjih treh letih Železarni, oziroma TOZD prikranila 579.003 din in za ta inovacijski dohodek zaslužno prejela tri

odškodnine in spodbudne rente v skupni višini 26.992 din, ki sta si jih delila v razmerju 50:50.

POŠKODBE V MAJU

Služba za varstvo pri delu nam je posredovala podatke o poškodbah na delovnih mestih ter na poti v službo za mesec maj. Pregled poškodb ter izgubljenih dni po posameznih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih je naslednji:

TOZD	poškodbe na delu	izgubljeni dnevi	poškodbe na poti	izgubljeni dnevi
Plavž	—	3 od prej	—	—
Jecklarna	6	90	1	8
Livarna	—	16 od prej	—	—
Blumning štelcel	1	57	—	76 od prej
Valjarna žice	4	44	—	—
Valjarna 2400	1	29	—	—
Jeklovlek	3	32	—	—
Hl. valj. Bela	3	56	—	—
Hl. valj. Jes.	1	3	—	—
Žičarna	2	35	—	—
Željalna	1	4	—	—
Elektrode	1	3	—	—
Profilarna	3	37	—	—
Vratni podboji	—	—	—	—
Strojne del.	—	—	—	—
Energetika	—	—	—	—
Vzdrževanje	4	66	—	—
Transport	3	21	—	24 od prej
Remontne del.	1	51	1	4
Družbena prehrana	2	14	—	—
DS za komercialne in finančne zadeve	—	—	—	—
DS za kadrovske in splošne zadeve	—	—	—	—
ter informiranje	—	—	—	—
Delovna skupnost za ekonomiko, tehnično kontrolo in razvoj ter novogradnje	1	—	—	—
Skupaj:	37	561	2	112

kolik
ustva
tudi
ali s
tvinno
delo
boljši
Ali
upra
zaživ
hoče
pove
Vp
dobij
cijo,
dobit
in odj
Ka
spre
v no
sploš
Del
tiste
na se
vešče
čali
neka
kater.
Foi
ljanje
stopp
komu
kontr
zday
gledal
v za
rečer
ziran
Ko
drugi
nimaj
osnov
pa b
TOZI
odgov
O
delav
vešče
Naša
ima c
s seje
tam
dobir
Bol
velika
imeli.
Ali
samo
lo?
Ime
velik
pojasi
lavski
Pač
svetu
pravlj
Nas
v tem
velik
Om
nopo
meljr
Pove
Zve
zelo a
pa ne
Delaj
komu
Kol
lahko
te, ne
Taš
smo š
skuša
zveze
va. S
nizaci
aktiv
drugi
pripra
sam z
Res
bili na
Naj
Večin
šla iz
temel
zarne
lovnil
okoliš
drugil
druga
skem
drugi
ugodn
sem b
Kolik
pušča
delavc
samsk
stari.
tudi t
Ali
mladi
dovo
kajšn
eden
nejo?
Vkl
hoče
delavc
poven
val v
Šele č
sprae
je že
sam z
iskal
stilna
kaj bi
Ali
lahkc

BESEDO IMAJO DELAVCI V VALJARNI BLUMING - ŠTEKEL

(Nadaljevanje s 1. strani)

koliko smo v valjarni bluming-štekel ustvarili, in da bodo od tega odvisni tudi naši dohodki. Sprašujejo tudi, ali se bosta povečali tudi produktivnost in učinkovitost dela, če bo delo lažje, če bodo delovni pogoji izboljšani.

Ali se vam zdi, da so samoupravne delovne skupine res zaživele? Da ljudje sprašujejo, če bočejo kaj zvedeti, in da tudi povedo, kaj mislijo?

Vprašajo že, samo da včasih ne dobijo odgovora. Hočejo informacije, ki je trenutno ne morejo dobiti. Lahko pa se čez čas pozabi in odgovor ni.

Kaj pa samoupravni organi in spremembe v samoupravljanju v novi temeljni organizaciji nasploh?

Delavce moramo zainteresirati za tiste informacije, ki jih posredujemo na sestankih, da bodo pravilno obveščeni in bodo sami pravilno odločali. Premalo je, da jim damo samo nekaj strnjenih obvestil, na podlagi katerih se lahko odločijo.

Formirali smo odbor za spremljanje izvajanja sklepov, kjer so zastopniki mladine, sindikata, zveze komunistov, samoupravne delavske kontrole. Sem član tega odbora. Do zdaj smo imeli en sestanek. Pregledali smo sklepe, ki so bili sprejeti v zadnjih dveh mesecih. Lahko rečem, da je večina sklepov že realizirana.

Kolikor vem, takega odbora po drugih temeljnih organizacijah še nimajo. Pri nas je predlog prišel iz osnovne organizacije ZKS. Sestanke pa bomo imeli skupaj z vodjem TOZD, ker je on za večino sklepov odgovoren.

O delu samoupravnih organov, delavskega sveta, na primer, smo obveščeni še isti dan, ko je sestanek. Naša samoupravna delovna skupina ima dva delegata. Takoj ko prideta s seboj, ju začnemo spraševati, kaj so nam sklenili. Čez dan ali dva pa dobimo napisane sklepe.

Bolje je zdaj kot prej, ko smo bili velika temeljna organizacija in smo imeli delegata ali pa tudi ne.

Ali kaj veste o delu odbora za samoupravno delavsko kontrolo?

Imeli so že sestanek, o delu pa ni veliko slišati. Zdi se mi, da še ni prav jasno, kaj je samoupravna delavska kontrola.

Pač pa drugi odbori pri delavskem svetu delajo, največ seveda razpravljajo o proizvodnji.

Nasploh pa samoupravni organi v temeljni organizaciji delajo in to je velik napredek.

Omenili ste že, da tudi družbenopolitične organizacije v temeljni organizaciji dobro delajo. Povejte nekaj več o tem!

Zveza komunistov in sindikat sta zelo aktivna, mladinska organizacija pa ne, pač pa so aktivni mladinci. Delajo v sindikatu, veliko je mladih komunistov.

Koliko vas je v letih, ko ste lahko člani ZSMS? Zakaj, mislite, ne delate?

Takih delavcev je okoli 120. Lani smo se delali, toda malo manj. Zdaj skušamo delo poživiti. Tudi s strani zveze komunistov je prišla iniciativa. Sem predsednik osnovne organizacije ZSMS, toda nisem več tako aktiven, odkar sem poročen. Po drugi strani pa je mladince težko pripraviti do aktivnosti, potem pa še sam izgubim voljo do dela.

Res smo bili včasih zelo aktivni, prav zato ne moremo pustiti, da bi bili najslabši v Železarni.

Največji problem je fluktuacija. Večina prej aktivnih mladincev je šla iz temeljne organizacije v drugo temeljno organizacijo ali pa iz Železarne. Mogoče ne toliko zaradi delovnih pogojev kot zaradi drugih okoliščin. V večini so to delavci iz drugih republik in ne morejo dobiti drugačnega stanovanja kot v samskem domu. Mogoče so slišali, da se drugje bolje zasluzi ali da imajo ugodnejše življenjske pogoje. Sam sem bil sedem let v samskem domu. Kolikor sem zadnje čase opazil, zapuščata Železarno zelo malo tistih delavcev, ki stanujejo v novem samskem domu. Veliko boljše je kot stari, v katerem sem bil jaz. Mogoče tudi to vpliva nanje.

Ali se vam zdi, da se ti mladinci iz drugih republik dovolj dobro vključujejo v tukajšnje življenje, ker je tudi to eden izmed pogojev, da tu ostanejo?

Vključijo se že, samo če jim kdo hoče pomagati. Ko dobimo novega delavca, mu damo delovno mesto, povemo, kdo ga bo vodil in vključeval v delo, potem pa ga pustimo. Šele čez nekaj mesecev ga začnemo spraševati, ali bi hotel delati. Takrat je že prepozno. Navadil se je biti sam zase, v prostem času si je poiskal družbo. Veliko ljudi je po gostilnah in sploh zunaj, pa ne vedo, kaj bi počeli.

Ali se vam zdi, da bi bila to lahko ena izmed nalog vaše mladinske organizacije, da jih vpe- ljete v delo v TOZD in jim pomagate tudi v prostem času?

Ne samo naloga osnovne organizacije ZSMS, tudi naloga sindikata. Ko bi v začetku novincu pomagali in si pridobili njegovo zaupanje, bi bilo bolje. Imamo športna tekmovanja, kulturne prireditve lahko obiskujemo, srečujemo se z vojaki. Napaka je v tem, da vključujemo tiste, ki so že dalj časa tu, nove mladince pa zanemarjamo.

Sestali smo se že, da bi postavili mladinsko organizacijo spet na noge, predstavnik osnovne organizacije zveze komunistov, sindikata, nekaj prizadevnih mladincev in jaz. Tudi če nas bo delala samo polovica, bo dobro in bodo tudi drugi prišli zraven.

Naslednji sogovornik je bil Mirko Knific, dninski delovodja v adjusta- ži bluminga, drugače pa v Železarni 25 let in od začetka v valjarni bluming-štekel. Že dolgo let dela v sindikatu.

Kako dela vaša osnovna organizacija sindikata?

Prisotna je pri vseh samoupravnih in drugih dogajanjih v temeljni organizaciji, še zlasti zdaj, ko vemo, kako pomembne spremembe doživljamo.

Težava pa so v tem, ker smo prej imeli svojo organizacijo v vsakem oddelku (proga bluming-štekel, adjustaža štekel, adjustaža javornik), zdaj pa je za celo temeljno organizacijo le ena. Ne poznamo se toliko med seboj, razbiti smo in ne moremo toliko sodelovati. Krog ljudi je velik in vseh ne moremo zbrati, pa naj gre za sestanek ali za športno in kulturno dejavnost.

Pri nas se sestajamo še v stari obliki. Pri skupnih zadevah seveda nastopamo kot osnovna organizacija sindikata TOZD Valjarna bluming-štekel. Še vedno imam upanje, da bomo spoznali, da tako ne bo šlo. Do sedaj smo se dobro ujeli in dobro delali, tudi po športni, malo manj pa po kulturni liniji.

Kaj pa druge dejavnosti? Prej sem slišala, da ste eden od pobudnikov za poživitev dela mladinske organizacije.

To bo delo, ki bo malo težje. Večkrat smo jih že spodbudili, da so se sestali, samo po tem delo malo zaspi. Imamo nesrečno roko. Vedno kadar koga postavimo ali izvolimo, da bo delal z mladino, delo steče, potem pa nastane mrtvilo. Tako da se vloga mladinske organizacije v temeljni organizaciji ne odraža preveč.

Ali mislite, da je vzrok tudi v fluktuaciji?

Tudi v tem, so pa še drugi vzroki. Zadnjič, na sestanku neke samoupravne delovne skupine sem slišal, da imajo, na primer, gradbena podjetja za delavce urejena stanovanja in hrano v isti stavbi. Pri nas stanujejo na Koroški Beli, hranijo pa se na Jesenicah. To bi bilo potrebno primerno urediti. Zdi se mi umestno, da so to sprožili. Zapisali smo v zapisniku, da je treba to pregledati in zagotoviti tem samcem primeren način prehrane. Tako pa delavci ne jedo in zjutraj ob pol osmih jih je veliko v kantini in čakanje na malico se zavleče na več kot pol ure. Ne more tak človek delati do devetih, ko imamo mi malico.

Ali boste tudi, če bo odgovor negativen, še postavljali to vprašanje?

Po mojem bo to potrebno urediti. Če ne bo šlo prvič, pa večkrat postaviti to vprašanje. Sicer pa naj odgovorni to uredijo na najprimernejši način.

Prej ste omenili športno dejavnost. Kaj delajo vaši športniki?

Predlaskim so osvojili naši fantje prvenstvo Železarne v malem nogometu. Sedaj izpadajo že v predtekmovalju, tekmujejo pa. Te ekipe ni težko sestaviti, ker jih je veliko navdušenih za nogomet. Tudi za kegljanje in namizni tenis je zanimanje.

Vključenih je že precej športnikov. Prav pa je, da bi, kakor hitro organiziramo kakšno tekmovanje, naredili malo propagande. Mogoče je kdo dober v kakšnem športu, pa ga nihče ne povabi zraven. Odvisno je tudi od tega, h kateremu športu je športni referent nagnjen. Naš je navdušen za nogomet, zato se udeležijo vseh teh tekmovanj.

Tudi člani planinskega društva so pri nas in se udeležujejo pohodov železarjev na naše gore. Tudi sam sem član planinskega društva Javornik-Koroška Bela.

Kako pa je s kulturno dejavnostjo?

Zelo malo je je. Dobimo vstopnice za kakšno predstavo. Nekateri jih vzamejo, zgodi se, da tudi oni ne gredo. Ljudje bi se navadili, ko bi bilo to večkrat, tako pa je le nekajkrat letno.

Ali vi sami ne bi organizirali obiska kakšne predstave?

Zdi se, da bi to imelo večji učinek. Mogoče bi bilo bolje, da bi mi na

podlagi razpisa zbrali prijave in jih posredovali naprej. Tako da bi res vsi tisti, ki so željni takih predstav, prišli na vrsto.

Pri vas je veliko mladincev iz drugih republik, vemo pa, da deluje na Jesenicah skupina Jutro. To bi bila ena možnih povezav pri kulturni dejavnosti.

Ta vez je, ker je celo eden izmed vodij zaposlen pri nas. Za njihovo prireditev je bilo pri nas nekaj brezplačnih vstopnic na razpolago. Takrat nisem imel časa, videl pa sem jih, ko so prvič nastopili. Kot amaterji so dobri, veliko pa je že to, da imajo voljo.

Bi hoteli še kaj posebej poudariti iz dejavnosti vaše osnovne organizacije sindikata?

Mislím da dobro delamo, člani so aktivni. Izostankov s sestankov tudi ni. Tako kot sem prej rekel, bi bilo najbolje, ko bi bili vsak zase. Tako pa ne vemo, ali je prav vsem, kar delamo, ne poznamo se. Pravijo, da so vzdrževalci raztreseni po vsej Železarni, pa se lahko sestanejo. Toda to je čisto drugače. Med sabo se poznajo, mi pa ne, ker se delavci ves čas menjajo. Zgodi se, da še v našem oddelku veliko obrazov zgrešim, tako da za kakšnega ne vem, ali pri nas dela ali ne.

Res pa je, da bi, na primer, pri športnih tekmovanjih lahko nastopali skupaj, ker en sam obrat težko sestavi ekipo. Če je možnost, pa bi bilo lahko ekip več, seveda.

Ali ste aktivni v samoupravnih organih?

Bil sem v centralnem delavskem svetu, predlagan sem tudi za novega. Zasledujem pa delo samoupravnih organov v temeljni organizaciji. Relacije od samoupravnih delovnih skupin do delavskega sveta in njegovih organov so dobre, tako da so ljudje o vsem obveščeni. Sestajamo se na začetku ali na koncu dne. Nekateri delavci so več, drugi manj aktivni, večina pa jih sodeluje. Veliko je to odvisno od zanimanja, pa tudi od izobrazbe. Vendar je danes pred nami toliko nalog, da mora biti aktivno čimvečje število ljudi.

Vinka Burnika so mi predstavili kot delavca, ki sicer ni član samoupravnih organov, se pa za veliko stvari zanima.

Vi ste precej aktivni na sestankih samoupravnih delovnih skupin.

Ni to, da bi bil aktiven na sestankih, da bi tam ne vem kako govoril. Tam je dosti drugih, ki bolje poznajo razmere v samoupravljanju. Zaposlim si precej tistega, kar povejo, in mi je jasno. Potem pa se s sodelavci zgovarjam, povem jim, kakor sem jaz razumel.

Ne da bi govoril, veliko bolje je poslušati in razumeti. Je pa tako, da kakšne nove stvari takoj ne razumem in je treba premisliti.

Včasih je treba kakšno odločitev premisliti tudi zato, ker bi bil potem kdo drug prikrajšan, ko bi mislil samo na svoje koristi. Ne gre za osebno korist, če gre za korist obrata, je treba sprejeti tudi kakšno stvar, ki posamezniku ni všeč. Vzajemni pa moramo biti.

Precej se včasih pogovarjamo. Kolikor kdo dojamemo, dojamemo, nekateri pa sploh ne. Ni pa nam vseeno. Čisto preprost človek laže razume, če mu kdo čisto preprosto tudi razloži. Veliko berem in gledam televizijo. Toliko tujk je, da včasih ne vem, za kaj gre. Čisto navaden človek me bo laže razumel, ker bom uporabil njemu domače besede.

Ali pa se drugače kar uspešno spopadate s temi tujkami?

Ko pa je vsak dan toliko novih. Na primer, en sam govor, ki je v časopisu, je tako težko razumeti. Da se kar ne splača brati, ko človek ne razume. Da bi pa s slovarjem hodil brat, to pa ne. Mi smo za to, da delamo.

Vrsto let ste v Železarni (od 1956), zato lahko presodite, kakšne so zdajšnje razmere v primerjavi s prejšnjimi.

Sedem ali osem let pa sem v valjarni bluming-štekel. Delavci so preprosti in v večini tudi poštini. Mislím, da se jim lahko nekaj dopove. Malo je tistih, ki niso zainteresirani. Pravzaprav nobena, če se jim prav pove.

Poglejmo, nov obrat v začetku ni uspešen. Pa nekateri pravijo: zakaj delamo, ko ne gre. Pa je ta napredek naša prihodnost.

Težava so med nami najprej zaradi jezika, ker je veliko delavcev iz drugih republik. Težava so tudi, ker temeljne organizacije niso povezane. Tisti, ki dobivajo vložek od nas, bodo zvalili krivdo na nas, mi pa na martinarje. Pa tudi mi včasih slabo naredimo. Pametni ljudje bodo znali presoditi, da nismo vedno mi vsega krivi. So pa to zapleteni odnosi in se jih ne bo dalo rešiti čez noč.

Pa še nekaj nam manjka: tradicije pri delu. Začeti bi morali vzgajati že otroke tako, da bodo znali ceniti delo in vestno delati.

OBVESTILA KOLEKTIVU - OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK - 20. 6.	SEKLOČA PETER	SITAR ANTON
TOREK - 21. 6.	GMAJNAR JANEZ	DROLC MARJAN
SREDA - 22. 6.	BURJA ANTON, ml.	BURJA ANTON, st.
ČETRTEK - 23. 6.	POGAČAR KAREL	BERNIK FRANC
PETEK - 24. 6.	KAVČIČ EDO	REKAR VINKO
SOBOTA - 25. 6.	CUZNAR ALOJZ	PRAPROTNIK NIKO
NEDELJA - 26. 6.	BRUMAT MARTIN	FALETIČ JANEZ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TO Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 20. do 25. junija bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. in III. obratna ambulanta,
popoldan: II. in IV. obratna ambulanta.
V soboto, 25. junija, samo dopoldan: III. in IV. obratna ambulanta.
V sobni ambulanti:
dopoldan: II. zobna ambulanta,
popoldan: I. zobna ambulanta.
V soboto, 25. junija, samo dopoldan: II. zobna ambulanta.
Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13., popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

PERSONALNE VESTI ZA MESEC MAJ

Sprejetih je bilo 80 delavcev, obračunanih je bilo 99 delavcev.

UPOKOJENI SO BILI:

Franc Bergant - 1926 - vzdrževanje, 30 let v ŽJ, Angela Detela - 1919 - DE-DP, 20 let v ŽJ, Franc Hrast - 1919 - livarna, 27 let v ŽJ, Anton Kelih - 1922 - transport, 30 let v ŽJ, Božo Kero - 1915 - požarno varnostna služba, 40 let v ŽJ, Janez Matelič - 1926 - hladna valjarna, 19 let v ŽJ, Jovan Mitkovski - 1927 - žičarna, 28 let v ŽJ, Stanislava Peternelj - 1927 - DE-DP, 18 let v ŽJ, Angela Zorman - 1919 - strojne delavnice, 31 let v ŽJ, Milan Dolinar - 1915 - valjarna profilov, 40 let v ŽJ, Slavko Markelj - 1920 - jeklovlek, 28 let v ŽJ, Stefan Mlakar - 1928 - martinarna, 30 let in pol v ŽJ.

UPOKOJENIM SODELAVCEM ŽELIMO, DA BI DOLGO UŽIVALI ZASLUŽENI POKOJ.

UMRLI SODELAVCI:

Stanislav Ažman - 1952 - vzdrževanje, 4 leta in pol v ŽJ, Silvo Sodja - 1923 - livarna, 30 let v ŽJ.

SVOJCEM UMRLIH NAŠE ISKRENO SOŽALJE.

IZKLJUČENI SO BILI:

Radoslav Anđelkovič - 1953 - jeklovlek, Šefik Hopovac - 1956 - valjarna Bela, Enes Karadžić - 1957 - transport, Ivan Nedić - 1956 - valjarna Bela, Milan Subotić - 1955 - plavž, Dušan Šebjanič - 1958 - valjarna 2400.

ODŠLI V JLA:

Stanko Anderle - 1957 - strojne delavnice, Boris Arzenšek - 1951 - raziskovalni oddelk, Smail Balić - 1958 - valjarna Bela, Branko Balukčić - 1958 - martinarna, Vladimir Berce - 1957 - OTK, Vojko Berlik - 1956 - OTK, Lazo Bilbija - 1958 - hladna valjarna Bela, Nedeljko Blagojevič - 1958 - martinarna, Boštjan Burnik - 1958 - hladna valjarna Bela, Munir Crnkčić - 1958 - žičarna, Zarko Čufer - 1958, vzdrževanje, Ilija Dimić - 1957 - žičarna, Viktor Dovžan - 1958, remontne delavnice, Marjan Erman - 1955 - vzdrževanje, Alojz Eržen - 1956 - elektro jeklarna, Danilo Flander - 1958 - remontne delavnice, Maks Gazvoda - 1958 - hladna valjarna Bela, Jože Glogovšek - 1957 - OTK, Jože Gregorc - 1956 - valjarna Bela, Rasim Hadžić - 1957 - elektro jeklarna, Edvard Hafner - 1955 - hladna valjarna, Branko Haus - 1958 - jeklovlek, Drago Hvala - 1952 - remontne delavnice, Ramiz Ikanović - 1956 - valjarna Bela, Mario Iskra - 1958 - sektor novogradenj, Šaban Kadrić - 1958 - transport, Božidar Kaloper - 1953 - kadroviski sektor, Ivan Kobal - 1957 - vzdrževanje, Bojan Kokošič - 1958 - strojne delavnice, Branko Krmelj - 1954 - OTK, Boris Lindič - 1958 - profilarna, Sandi Lučnik - 1958 - hladna valjarna, Stevo Mirković - 1958 - hladna valjarna, Fikret Mušič - 1958 - profilarna, Viktor Pavlič - 1951 - RTA, Danilo Pintar - 1955 - OTK, Jože Pirc - 1958 - vratni podboji, Alojz Pivar - 1958 - energetika, Roman Pristov - 1955 - OTK, Boris Smolej - 1953 - energetika, Josip Srnc - 1958 - elektroodni obrat, Janez Stare - 1958 - hladna valjarna Bela, Franc Svetina - 1954 - RTA, Boris Šket - 1953 - vzdrževanje, Josip Trobič - 1958 - strojne delavnice, Marjan Volk - 1951 - vzdrževanje, Samo Zima - 1957 - hladna valjarna, Anton Zupan - 1954 - OTK, Branko Zupan - 1958 - OTK, Stanislav Žakelj - 1954 - RTA, Marjan Žbontar - 1954 - SEO, Edvard Žnidaršič - 1958 - transport.

OBVESTILO

Vse sodelavce, ki so v lanskem letu preko sindikalne organizacije nabavili varnostne pasove za osebna vozila, obveščamo, da je podjetje AGIS Ptuj vrnilo za vsak prodani pas po 30 dinarjev. Prosimo sodelavce, ki so varnostne pasove že prejeli, da se oglasijo v pisarni sindikata Železarne in dvignejo denar. Iz pisarne sindikata Železarne

V skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v DSSS dajemo

O B J A V O

za prosto delovno mesto v SEO:
5138 U-5 vodja oddelka za sisteme I oseba

Pogoji:

Za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva:
1. Visoka šola ekonomske, organizacijske ali tehnične smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj.

2. Ustrezne moralopolitične kvalitete in ustrezen odnos do razvijanja samoupravnih odnosov.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti pošljite v roku 8 dni na kadroviski sektor železarne Jesenice.

RAZPIS LAMBERT PANTZOVE NAGRADE ZA LETO 1977

Delavski svet železarne Jesenice razpisuje natečaj za podelitev Lambert-Pantzove nagrade za leto 1977.

Pravico sodelovanja na tem natečaju imajo vsi delavci Železarne, pa tudi druge osebe izven Železarne, ki so s svojim življenjskim delom na področju metalurške dejavnosti bistveno vplivale na rast podjetja kot celote in s tem prispevale k uveljavljanju železarne Jesenice doma in v tujini.

Rok prijave je 15. julij 1977. Prijave na razpis je treba nasloviti na oddelek za zaščito industrijske lastnine na sektorju za ekonomiko in organizacijo.

Prijavi mora biti priložena ustrezna dokumentacija, na osnovi katere bo posebna komisija ocenila tehnično in ekonomsko korist predloga.

Vse informacije v zvezi s prijavo vsak interesent dobi v oddelku za zaščito industrijske lastnine SEO.

DS Železarne Jesenice

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

22. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Predsednik delavskega sveta Železarne Alojz Kalan je sklical 22. sejo delavskega sveta Železarne za četrtek, 9. junija 1977. Na seji je bilo najprej podeljeno državno odlikovanje glasilu Železar, v delovnem delu se je pa so pregledali sklepe zadnje seje, razpravljali o korekciji poslovnega rezultata za leto 1976, o osnovnih poslovnih rezultatih za prvo četrtletje in kumulativno za 4 mesece, samoupravnem sporazumu o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo železarno Jesenice, poročilu odbora za ureditve in stanju priprav za razvoj zemeljskega plina v železarni Jesenice, skladu skupne porabe, razpisu Pantzove nagrade za leto 1977, kategorizaciji delovnih mest v TO Energetika in TO Livarna in imenovanjih.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so izvršeni, nekateri pa so daljšega pomena.

Na osnovi stališč temeljnih organizacij in odbora za gospodarstvo so se strinjali s spremembo zaključnega računa 1976 in se dogovorili, da se sprememba vnese v tabelo »celotni dohodek in njegova delitev« za čas od 12.1. do 31. 12. 1976, ki je sestavni del zaključnega računa.

Podrobno so obravnavali osnovne poslovne rezultate za prvo četrtletje in kumulativno za 4 mesece ter v zvezi s tem sprejemajo sklepe odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne, ki so bili sprejeti na 62. seji odbora, z namenom, da se stanje, kakršno je v poslovanju Železarne po 4 mesecih, izboljša.

Ugotovili so, da je prikazani rezultat zelo kritičen in zaskrbljujoč, zato priporočajo temeljnimi organizacijam, ki v tekočem mesecu v finančnem poročilu izkazujejo izgubo, da v sodelovanju z delovnimi skupnostmi strokovne službe izdelajo analizo rezultatov svojega dela in predložijo ukrepe za sviranje. O analizi in ukrepi morajo razpravljati samoupravni organi temeljne organizacije, predložena pa mora biti tudi odboru za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne. Rezultate analize in ukrepe je treba pri delu takoj upoštevati, kar v tem trenutku velja posebno za TO Hladna valjarna Bela. To naj bo tudi stalna oblika dela. V zvezi s tem so že priporočili, da je treba v primerih, kjer bodo z analizo ugotovljeni neugodni izpilen in asortiment, stroški iznad planiranih itd., stanje takoj reševati z akcijo na osnovi konkretno postavljenih delovnih ciljev, ki jih bodo sprejeli in podprli delavci TO. Izdelane analize bodo pokazale in navedle kolektiv na določene ukrepe, ki naj postanejo delovni cilji za izboljšanje rezultatov. Ukrepi pa naj temeljijo na konkretnih prizadevanjih za odpravo negativnih rezultatov.

Z izpolnjevanjem gornjih zaključkov je dana možnost za mesečno in kumulativno izboljševanje asortimenta in rezultatov dela v letošnjem letu. Povišanje cen našim izdelkom je tista zadnja nujna akcija, ki bo do konca leta zagotovila pozitivni rezultat, v nasprotnem primeru pa bo Železarna ob zaključnem računu za letošnje leto izkazala izgubo.

V nadaljevanju seje so ugotovili, da so delavski sveti temeljnih organizacij na osnovi predhodne razprave in zborih delavcev in usklajevalnega postopka soglasni, da temeljne organizacije in delovne skupnosti podpišejo samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo železarno Jesenice. Strinjali so se, da se v samoupravni sporazum vnesejo še spremembe, ki so jih sprejeli in predlagali delavski sveti TO ali DS k členu 29, 37 in 172. Na osnovi sklepov DS TO in delovne skupnosti so sklenili, da bo referendum za sprejem samoupravnega sporazuma v sredo 15. junija 1977, za 28. junij 1976 pa so razpisali volitve v samoupravne organe delovne organizacije in delegacije temeljnih organizacij.

Poročilo odbora za ureditve in stanju priprav za razvoj zemeljskega plina v železarni Jesenice so sprejeli ugotovitveni sklep, da so delavski sveti temeljnih organizacij na predlog odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne razpravljali o stanju priprav za razvoj zemeljskega plina v železarni Jesenice, ker je realizacija te investicije za Železarno kot celotno izrednega pomena in za kar smo obvezni na podlagi družbenega dogovora o srednjeročnem programu razvoja SRS, in sklenili:

— da se prične s pripravo in izgradnjo internega plinovodnega omrežja in razvoda do potrošnikov ter predelave potrošnikov po programu I. etape.

— odobri se investicijska vsota za izgradnjo I. etape v višini 86.000.000 dinarjev, s tem da bo znesek po dobljeni projektni dokumentaciji eventualno spremenjen;

— odobri se sredstva za pripravo tehnične dokumentacije v višini 10%, kar zneske 8.600.000 din, ki se

oblikujejo iz združenih sredstev amortizacije temeljnih organizacij; — odločitev o pričetku gradnje II. faze bo sprejeta naknadno.

— Ti sklepi veljajo, ko bodo sprejeti tudi na delavskih svetih TO Valjarna debele pločevine, Elektrode in Remontne delavnice.

V zvezi s skladom skupne porabe za letošnje leto so iz pregleda pripomb, predlogov in stališč zborov po SDS TOZD in delovnih skupnostih ugotovili, da so celotni predlog s stališči družbeno političnih organizacij in odbora za delovne in življenjske pogoje zbori delavcev vseh TOZD in delovnih skupnosti preko samoupravnih delovnih skupin v celoti sprejeli. Strinjali so se, da je treba vrsto konstruktivnih predlogov in pripomb posameznih ali več samoupravnih delovnih skupin pri izdelavi predloga za leto 1978 upoštevati. Navedeni predlogi in zahteve se predvsem nanašajo na spre-

jetu stališča družbeno političnih organizacij, da se naše naložbe za širše družbene potrebe le razrešujejo preko SIS, krajevnih skupnosti in družbeno političnih skupnosti, katere morajo upoštevati že sprejete srednjeročne razvojne programe, na osnovi katerih naj se izdelata prioriteta naložb.

Razpravljali so tudi o predlogu sektorja za ekonomiko in organizacijo — oddelka za zaščito industrijske lastnine, v zvezi z razpisom Pantzove nagrade za leto 1977 in sklenili, da se razpis, kot je predlagan, objavi v Železarju.

O višini Pantzove nagrade za leto 1977 naj razpravlja in odloči odbor za raziskave, izume in racionalizacije na naslednji seji, ki jo bo sklical član odbora Vinko Mežnar.

V zvezi z nekaterimi kategorijami delovnih mest v TO Energetika in TO Livarna so sklenili, da predloge vrnejo v ponovno obravnavo. Komisija za kategorizacijo delovnih mest naj si navedena delovna mesta ogleda in sprejme predlog za delavski svet TO Energetika in TO Livarna na podlagi dobljenih ugotovitev pri ogledu delovnih mest.

Ob koncu seje so izvolili delegate v skupščino sklada skupnih rezerv v občini Jesenice, imenovali komisijo za podelitev nagrade Novator leta za leto 1976, in stalno strokovno komisijo za pregled in oceno investicijskih programov.

Jerca Šimnic

32. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE IN INFORMIRANJE PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora Maks Klinar je 8. junija sklical sejo ter predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov zadnje seje, službena potovanja v tujino, poročila o opravljenih službenih potovanjih v tujino ter razno.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so sklepi v celoti izvršeni.

V nadaljevanju seje so odobrili službena potovanja naslednjim sodelavcem: Jožetu Osvaldu na Češko, Janezu Bidovcu v Moskvo, Ladu Šketa in Marjanu Drolcu v Holandijo, Bojanu Svetlinu v ZDA, Branku Kocjanu in Karolu Trametu v Zah. Nemčijo, Jožetu Arhu na Švedsko, Milanu Budji v Bolgarijo in Vladimirju Senčarju v Italijo.

Na znanje so vzeli poročila o opravljenih službenih potovanjih v tujino naslednjih sodelavcev: Vladimira Senčarja v Italijo, Milana Budje v Bolgarijo, Karla Trameta in Branka Kocjana v Zah. Nemčijo, Aleksandra Jezerška in Bogdana Stocca v Italijo, Franca Vičarja v Italijo, Jožeta Osvalda v Avstrijo, Emila Azmana, Bogomila Homovca, Petra Kunca in Jelke Vidali v Ameriko.

Pod točko razno so med drugim obravnavali vlogo koordinacijskega odbora ZZZ NOV Slovenskih železarn, s katero obveščajo, da bo letošnje peto srečanje borcev — aktivistov železarjev, 27. avgusta 1977 v Krmu. Za srečanje borcev — aktivistov železarjev in Krmu so imenovali tudi pripravljalni odbor in ga pooblastili, da k tehničnemu delu po potrebi pritegne še druge sodelavce. Odbor naj takoj pristopi k delu, ker so za določene stvari v zvezi s pripravo srečanja vezani na roke. Strinjali so se tudi z okvirnim predračunom stroškov srečanja.

Sprejeli so tudi sklep o izstavitvi stalnih propustnic za zunanje poslovne sodelavce in predstavnike družbenopolitičnih organizacij in skupnosti.

Ob koncu seje so obravnavali še vloge posameznikov, društev in organizacij ter na podlagi razprave sprejeli ustrezne sklepe. Mira Razinger

TOZD ELEKTRODE

3. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

V ponedeljek, 23. maja, je bila tretja redna seja odbora za delovna razmerja TOZD Elektrode, ki jo je vodil predsednik Janez Zaveljina.

Odbor je obravnaval izvrševanje sklepov zadnje seje, poročilo o zaposlenosti v mesecu aprilu, potrdil prenehanje delovnega razmerja upokojeni delavki, sprejel informacijo o zaposlovanju upokojenec v Železarni, obravnaval problematiko šolstva ter imenoval delovodja proizvodnje polizdelkov.

Ugotovljeno je bilo, da so vsi sklepi zadnje seje izvršeni.

Iz poročila zaposlenosti v mesecu aprilu je bilo razvidno, da TOZD zaposluje 249 delavcev. Skupna odsotnost v aprilu je znašala 17% in je bila za 1,5% manjša v primerjavi

z mesecem marcem. Bolniška odsotnost je znašala 9,12% in je bila za 1,11% manjša kot v mesecu marcu.

Koriščenje rednih letnih dopustov je bilo zadovoljivo. Od januarja do aprila je plan znašal 1272 dni, izkoriščenih pa je bilo 1634 dni dopusta ali 128,6%.

Odbor je potrdil prenehanje delovnega razmerja delavki, ki je bila invalidsko upokojena.

Obravnaval in sprejel je informacijo o zaposlovanju upokojenec v Železarni in problematiko šolstva ter soglašal s predloženimi smernicami in sklepi odbora za kadre Železarne.

Na objavljeno prosto delovno mesto »delovodja proizvodnje polizdelkov« je odbor imenoval Srečka Žena iz TOZD Jeklovke. M. S.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

5. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V sredo, 8. junija, je bila 5. redna seja delavskega sveta TOZD Valjarna bluming — štekel, ki jo je sklical in vodil predsednik Anton Miklič.

Po poročilu o izvrševanju sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili vsi sklepi izvršeni.

Vodja TOZD Vlado Senčar je predložil usklajevalne pripombe na osnutek samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo železarno Jesenice. Sprejet je bil sklep, da se samoupravni sporazum lahko predloži delavcem, da se o njem izjavijo na referendumu. Sprejet je bil tudi sklep, da morajo SDS najkasneje do 21. junija razpravljati o kandidatih za samoupravne organe in delegacije, ki jih je predlagal kandidacijski odbor za volitve v TOZD.

Sprejet je bil predlog samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti za obdobje 1976—1980, katerega naj vse SDS v popravljani obliki obravnavajo do 15. junija. O osnutkih

sporazumov se je v Železarni razpravljalo že jeseni 1976, na delavskem svetu in zborih delavcev pa pred pol leta. Sporazumi so bili po tem dopolnjeni s pripombami in usklajeni med SIS.

Na seji so obravnavali tudi predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti metalurgije, ki je bil že obravnavan 9. maja z delegati v izobraževalni skupnosti in s predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter kadrovskega sektorja Železarne. Sporazum je bil sprejet, za podpisnika sporazuma pa imenoval vodja TOZD.

Potrjen je bil tudi predlog samoupravnega sporazuma o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev in ob pogojih zaposlovanja na območju občine Jesenice, skupno

Predsednik delavskega sveta Železarne Alojz Kalan sprejema iz rok predsednika skupščine občine Jesenice Slavka Osredkarja državno odlikovanje, s katerim je predsednik republike tovariš Tito odlikoval glasilu Železar

z mnenjem in pripombami kadrovskega sektorja in sindikata. Za podpisnika tega sporazuma je bil potrjen predsednik delavskega sveta Anton Miklič.

Delavski svet je potrdil spremembo zaključnega računa, ki jo je podal tov Lah. Sprememba je nastala zaradi spremenjene davčne in prispevne osnove po posameznih TOZD.

Sprejet je bil samoupravni sporazum o poslovno tehnično sodelovanju med Kovinarsko Krško in železarno Jesenice ter pravilnik o varstvu pred požarom, s pripombo, ki jo je dal odbor za ljudsko obrambo in samozaščito.

Delavski svet soglaša s sklepom odbora za delovna razmerja pri TOZD in potrjuje predlog strokovne službe o zaposlovanju upokojenec.

Na osnovi tolmačenja SEOP je bila potrjena nova organiziranost TOZD Valjarne bluming — štekel, s pripombo, da se ponovno prouči možnost preimenovanja delovnega mesta odpremnika v adjušta štekel

Javornik, ker je ukinjeno delovno mesto vodje odpreme. Sklenjeno je bilo tudi, da se za vodilna mesta v TOZD izvede razpisni postopek in imenuje razpisna komisija.

Delavski svet je obravnaval informacijo o skupni pripravi za razvoj zemeljskega plina v železarno Jesenice in sprejel naslednje sklepe:

— DS soglaša, da se prične s pripravo in izgradnjo plinifikacije in razvoda do potrošnikov ter predelave po programu I. etape.

— Odobri se investicijska vsota za izgradnjo I. etape v višini din 86.000.000, s tem da bo znesek po opravljeni projektni dokumentaciji eventualno spremenjen.

— Da se odobrijo sredstva za pripravo tehnične dokumentacije v višini 10%, kar zneske 8.600.000 din, ki se formirajo iz vzdrževalnih sredstev amortizacije TOZD.

— Odločitev o pričetku II. faze gradnje naj se sprejme naknadno.

NI

1. SEJA ODBORA ZA SPREMLJANJE IZPOLNJEVANJA POSTAVLJENIH NALOG

V TOZD Valjarna bluming — štekel je v ponedeljek, 6. junija, predsednik Miha Hostnik sklical prvo sejo odbora za spremljanje izpolnjevanja postavljenih nalog. Odbor naj bi mesečno zasledoval, oziroma spremljal izvajanje postavljenih nalog predvsem z vidika gibanja proizvodnje in stroškov ter zastojev in zasledoval uresničevanje delovnih ciljev.

Vodja TOZD Valjarne bluming — štekel Vlado Senčar je na seji poročal o gibanju stroškov ter o izvrševanju proizvodnega plana:

— TOZD Valjarna bluming — štekel je za prvo tromesečje dosegla 1.590.000 din znižanja, za mesec april pa 5.960.000 din zvišanja planiranih proizvodnih stroškov, kar v poprečju pomeni 4.430.000 din zvišanja stroškov ali 1.100.000 din mesečno. Stroški so večji od planiranih, nastajajo pa pri vložku in predelavi. Vzroki za povečane stroške so zaradi slabega izplena na šteklju, nižje proizvodnje v aprilu in v višji porabi električne energije ter zaradi priznanega izmečka jeklarni, hladni valjarni Bela in profilarni.

Znižanje bo možno doseči le:

1. če bo izpilen na blumingu in na šteklju v mejah planiranega,
2. če bo dosežena planirana proizvodnja.

— TOZD Valjarna bluming — štekel je v prvem kvartalu dosegla planirano proizvodnjo z 98,3%, blagovno pa 90,3%. Predvidevajo, da bodo izgubljeno proizvodnjo nadoknadili do zaključka prvega polletja.

Družbeni plan za junij, ki znaša 35.700 ton, so povečali tako, da znaša operativni plan 38.700 ton. Izredno pozornost v juniju morajo nameniti asortimentu.

— Zalogo pred globinskimi pečmi, ki je konec aprila dosegla že 43.000 ton, je potrebno nujno zmanjšati. Problem zaloge nameravajo rešiti tako, da bo jeklarna obratovala eno pečjo manj, poleg tega pa bodo odhivala manjše formate za prevajalnje v Sisku v gredice, za potrebe valjarne žice.

1. SEJA ODBORA ZA LJUDSKO OBRAMBO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO

V petek, 3. junija, je bila 1. seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, ki jo je sklical in vodil predsednik Slavko Krmelj.

Člani odbora so obravnavali osnutek pravilnika o varstvu pred požarom in ga sprejeli s pripombo na V. poglavje — predhodne in končne določbe, člen 28, ki se glasi:

DS TOZD Valjarne bluming — štekel naj bi določil potrebno skupno prostovoljcev, ki mora potem obvezno sodelovati v prostovoljnem gasilskem društvu.

Predsednik je seznanil člane s tem, naj bi bili delavci za tečaje prve pomoči prosti vojaških obveznosti.

NI

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

SEJA ODBORA ZA LJUDSKO OBRAMBO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO

V sredo, 1. junija, je bila sklicana prva seja odbora za ljudsko obrambo in samozaščito. Obravnavali so pravilnik o varstvu pred požarom in zakon o ljudski obrambi, odbor pa je potrdil tudi člane, ki se bodo udeležili tečaja civilne zaščite.

Pravilnik o varstvu pred požarom, ki govori o urejanju razmerij ter predpisuje ukrepe za preprečevanje nevarnosti pred požarom, je bil članom razložen in predlagano je bilo, da se ga da v potrditve delavskemu svetu TOZD Hladne valjarne Jesenice.

Predsednik odbora je poudaril, da v obratu hladna valjarna Jesenice ni vse storjeno, da bi bila varnost večja, pa tudi potrebnih aparatov za gašenje je premalo. Predlagal je, naj bi to obravnavale samoupravne delovne skupine na svojih sestankih, izvede pa naj se tudi demonstracija gasilskih aparatov za vse SDS. Gospodar TOZD Hladne valjarne Jesenice naj skupno z vodjo proizvodnje in vodji SDS ugotovi nevarna žarišča požarov. Odbor je bil mnenja, naj bi vsaki seji prisostvoval tudi član gasilske enote.

Vodja TOZD Hladna valjarna Jesenice je seznanil vse člane odbora z zakonom o ljudski obrambi. Seznanjeni so bili s točkami, ki za posamezne TOZD določajo pravice in dolžnosti ter sankcije za neuresničevanje zakonskih določil. Predlagal je, naj bi se nabavila besedila zakona, statutov in pravilnikov za člane odbora, za vse predsednike odborov LO pa naj bi služba pripravila poseben seminar, kjer bi bili seznanjeni o vsem, kar naj bi se obravnavalo na sejah. Za TOZD bo narejen tudi obrambni načrt.

Odbor je potrdil 12 kandidatov, ki se bodo udeležili tečaja civilne zaščite.

Predsednik odbora je sejo sklenil s tem, da je pozval vse odgovorne v TOZD Hladna valjarna Jesenice, da bi storili vse za večjo varnost in zaščito.

B. Anderle

Po nujnu organ vodst najve teren forum je po odgov skih mladi pome delov priho sedan akciji kater mladi Ur nem deleg vitna nje. social

RI REM

V drugi sedstvi TOZI pregle tovlji, temel uspeš Člani navlj bodo organ aktivi novlje le še dela. V pravlj celotr sednl osnov bodo nili i predv: vsebo mladi Ob spoda v TOZ

Na n riša 1 ljonot Žičar Jože.

feljt

E

V getski no nad so finc temvei snov f primer njem c nafti u mične:

V imamo Kanad zvezne Wyom Cenijo do 70 n

Iz bilo m ki so čistega

DELO ZSMS ČIMBOLJ PRENESTI V BAZO

Področje dela mladih je treba nujno prenesti v bazo, v osnovne organizacije. Zato se morajo vsa vodstva mladinskih organizacij v največji meri posvetiti delu na terenu in se ne zapirati v ozke meje forumskega delovanja. V tem smislu je potrebno odločno zaostriti osebno odgovornost vseh vodstev mladinskih organizacij, kajti vse akcije mladih naj bi bile v prenesenem pomenu besede ena sama mladinska delovna akcija. Največji poudarek v prihodnjem obdobju pa bo glede na sedanji ekonomski položaj dan akciji: Vsi za večjo solidarnost, katere nosilec je konferenca ZSMS mladih delavcev.

Uresničevanje zakona o združenem delu, ustave ter krepitev delegatskega sistema so tri poglobljena področja delovanja v prihodnje. To so aktualne naloge zveze socialistične mladine, o katerih je

zadnje čase veliko govora na sestankih mladih. V zvezi socialistične mladine se poudarja, da moramo doseči, da bo sleherna celica delovanja, sleherna osnovna organizacija ZSMS v delovnem kolektivu, na šoli, v krajevni skupnosti obveščena v poglavitnih dogajanjih v organizaciji na vseh nivojih. Zato je nujno organizirati takšno informiranje, ki bo omogočilo seznanjanje slehernega člana o delu, sklepih in akcijah ZSMS.

Na ta način bodo prizadevanja sleherne organizacije znana vsem, doseženo bo poenotenje dela in omogočeno zares demokratično odločanje glede politike zveze socia-

listične mladine. V prihodnje je treba več pozornosti nameniti tistim akcijam, s katerimi bomo pridobili k sodelovanju čim več mladih in s tem izboljšali tako kvantiteto kot kvaliteto dela.

V tem smislu menimo, da je skrb za strokovno in idejnopolično raven mladih še nezadostna. Zavzemati se moramo za ustrezno organiziranje marksističnega izobraževanja, kajti le tako bodo lahko mladinke in mladinci, ki se stojijo ob strani, postali dejanski kreatorji življenja mladinske organizacije, ki po vsebinski plati ustreza začrtani liniji in programu zveze komunistov ter aktualnim ideološkopolitičnim nalogam.

SESTANEK OO ZSMS TOZD ŽEBLJARNE

V četrtek, 9. junija, smo mladinci OO ZSMS TOZD Žebljarna imeli redni sestanek, ki je bil doslej najbolj obiskan. Poleg mladincev sta se sestanka udeležila tudi asistent žebjarne Vlado Stenovec in predsednik osnovne organizacije sindikata Miha Zemva. Opravičeno sta bila odsotna vodja TOZD in predsednik DS. Najprej smo izvolili novega sekretarja OO ZSMS TOZD Žebljarne, referenta za šport in referenta za družbeno samozadržano.

V nadaljevanju smo govorili o aktivnosti mladih v samoupravnih organih. Vlado Stenovec je dejal, da se mladinci zanimajo za delo samoupravnih organov. S predsednikom sindikata pa smo se dogovorili, da bomo jeseni skupaj organizirali nekaj predavanj z različnimi temami, da delavce še bolj usposobimo za samoupravno delovanje, da bomo s sindikatom in OO ZK tesneje sodelovali.

Beseda je tekla tudi o nedisciplini nekaterih mladincev. Nekateri sodelavci, vključno z mladimi, imajo

nekakšen čuden hobi: polivanje z vodo, mazanje ključavnic itd. Ti mladinci naj bi s takšnimi dejanji prenehali, saj to ni nikakršen vzor drugim. Tudi disciplina na delovnih mestih se je nekoliko poslabšala. Hilmo Tatarevič je izrazil željo, da se ga premesti na dnino Roka Globočnika, ker se s sedanjim delovnjem in voznikom viličarja ne razume in pravi, da ga ovirata pri izpolnjevanju norme. Tudi drugi mladinci so se pritožili na nekatere voznike viličarjev. Pripomb in problemov je bilo slišati še in še, toda zaradi pomanjkanja časa smo morali prekiniti to razpravo.

Ob sklepu sestanka smo govorili o naši mladinski sobi, ki je urejena šele na pol. Prostovoljno smo se javili, da smo pripravljeno sobo sami prebeliti in narediti, kar je možno, montiranje vrat in druge stvari pa bi prepustili drugim. Zaradi dopustov, ki se bodo kmalu pričeli, bomo imeli naslednji sestanek konec julija.

Vasjo Hribar

POHOD JEŽKOVEGA ODREDA

V soboto, 21. maja, se je za nas začelo svečano jutro. Minilo je že 20 let, odkar se je Ježkov odred prvič podal na Pristavo na sedaj že tradicionalni pohod po partizanskih poteh.

Ze zgodaj zjutraj smo se zbrali severno od šolskega igrišča, kjer smo prisostvovali položitvi temeljnega kamna za novi otroški vrtec. Od tam

pa smo ob osmih, razdeljeni v bataljone, po Gajškovi poti krenili na Pristavo. Našemu odredu je bilo v posebno čast, da se nam je priključila skupina antifašistov iz Avstrije. Z njimi se mi nismo mogli pogovarjati, imeli pa so prevajalko, ki jim je ves čas nekaj pojasnjevala.

Med potjo smo se ustavili na planoti, kjer je bilo med NOB partizansko skrivališče. Tov. Noč in tov. Tušar sta pripravila krajši govor. Zvedeli smo nekaj več o tem skrivališču. Partizani so bili zelo previdni, saj so vsakogar vodili v skrivališče z zavezanimi očmi. To je bila edina možnost, da se ubranijo izdajstva.

Kasneje smo se ustavili še na Zimovčevem rovtu, kjer nas je čakala malica. Od tam smo krenili na Pristavo. Ob svečanih zvokih godbe so prihajali odredi, brigade in ostale skupine, na zbornem mestu pred tribuno. Komandanti so podali raport in zvoki fanfar so naznanili pričetek osrednje proslave. Izvenela je pesem združenih pevskih zborov in pihalnega orkestra, prisluhnili smo predvojnemu komunistu Venclju Perku in recitatorjem.

V imenu vseh udeležencev proslave sem prebrala pozdravno pismo tovarišu Titu. Od srca sem bila vesela te naloge. Želim si, da bi se mi ponudil trenutek, ko bi mu lahko sama stisnila roko in mu neposredno zaželela vse tisto, kar je bilo napisano v tem pismu.

Branka Smole, 8. c

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

2

ZATIRANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI

VHODNA VRATA so vsa tista mesta na človeškem organizmu, skozi katera prodirajo nalezljive klice iz zunanjega okolja v organizem. Vselej sta to bodisi koža ali sluznica. Klice najpogosteje prodrejo v organizem skozi poškodovano kožo. Razen skozi kožo prodrejo klice v organizem tudi skozi sluznico. Ker so vse naravne odprtine na človeškem telesu zavarovane s sluznico, je le-ta zelo pogosto tisto mesto, skozi katerega klice prodirajo v organizem.

VIRULENCA NALEZLJIVIH KLIC je njihova odpornost proti neugodnim življenjskim razmeram v zunanjem okolju in sposobnost, da ob ugodnih razmerah povzročijo obolenje organizma, v katerega so prodrle. Poleg virulence klic ima pomembno mesto pri nastajanju boleznih tudi nagnjenost organizma k določeni vrsti boleznih. Zelo velik pomen, oziroma vpliv na zmanjšanje odpornosti organizma proti boleznim imajo nezadostna prehrana, utrujenost, prehlad.

IMUNOST je odpornost organizma proti nalezljivim klicem in njihovimstrupom. Takoj ko klice prodrejo v telo, začne organizem ustvarjati protitelesa ali pa ustvarja protistrupe (antitoksine). Ta protitelesa in protistrupi ostanejo, ko so že enkrat ustvarjeni, krajši ali daljši čas v organizmu. Vse dotlej, dokler so v organizmu takšna protitelesa in protistrupi, le-ta ne more zbolejeti za boleznijo, proti kateri so bili ustvarjeni. To pomeni, da protitelesa in protistrupi ustvarjajo odpornost organizma proti določeni vrsti boleznih. Odpornost, ki je pridobljena na ta način, imenujemo imuniteta, na ta način pridobljeno imunitet pa - naravna imunitet. Imunitet lahko dosežemo tudi umetno, to je, z vbrizganjem majhnega števila klic ali pa zelo oslabljenih klic v organizem, tako da klice v takšnem primeru, bodisi ker so maloštevilne ali ker so zelo oslabljene, ne morejo povzročiti obolenja. S svojo navzočnostjo pa so zmožne spodbuditi in prisiliti organizem, da začne ustvarjati v sebi ustrezna protitelesa in ustrezne protistrupe. Takšen način ustvarjanja imunitet imenujemo aktivni način ali vakcinacijo.

Imunitet lahko pridobimo tudi na pasiven način, to je, če vnašamo v organizem že gotova - ustvarjena protitelesa ali gotove, ustvarjene protistrupe, ki se dajejo ljudem kot gotovi serumi. Aktivna imunitet se ustvarja z dajanjem vakcine, pasivna imunitet pa z dajanjem seruma.

Tako naravna kot umetna imunitet sta lahko glede na to, koliko časa trajata, trajni ali začasni.

ZAŠČITA PRED NALEZLJIVIMI BOLEZNIMI

V boju proti nalezljivim klicem in proti nalezljivim boleznim je pomembno, da pretrgamo Vogralikovo verigo. Če se nam posreči, da iz Vogralikove verige odstranimo katerekoli njenih členov, z drugimi besedami, če se nam posreči izolirati kakšnega izmed pogojev za nastanek nalezljivih boleznih, tedaj se nam je hkrati posrečilo preprečiti tudi izbruh nalezljive boleznih. Vsi ukrepi in vsi postopki, ki jih izvajamo in uporabljamo pri preprečevanju nastanka nalezljivih boleznih, to je, vakcinacija, izoliranje bolnika, boj proti klicenoštvu in uničevanje nalezljivih klic, tvorijo skupaj zaščito pred nalezljivimi boleznimi.

Obvezno prijavljanje nalezljivih boleznih je eden najpomembnejših ukrepov za njihovo zatiranje. Kadarkoli bolezen naglo izbruhne ob zvišani temperaturi, kadar se pojavijo osip na koži, omotica in driska (diareja), je treba pomisliti, da gre za kakšno izmed nalezljivih boleznih.

Izoliranje bolnika. Nadaljnji ukrep za zatiranje nalezljivih boleznih je ta, da preprečimo, da bi nalezljive klice prispele v zunanje okolje. To dosežemo tako, da bolnika izoliramo (ločimo od drugih, zdravih ljudi), da ne bi prihajal v dotik z drugimi osebami. Tega ukrepa ne moremo izvesti v popolnosti izven bolniških zavodov, zato je vselej najbolje, če bolnika izoliramo tako, da ga spravimo v zavod, ki se ukvarja z zdravljenjem takšnih bolnikov.

Posebna oblika izolacije je tudi karantena. To je pravzaprav izolacija vseh tistih oseb, ki prihajajo z območij, kjer se je pojavilo več primerov nalezljive boleznih (z območij, na katerih je izbruhnila epidemija). Takšne osebe ostanejo ločene od drugih občanov ves čas, dokler traja inkubacija te boleznih. Inkubacija je čas, ki preteče od tedaj, ko je bil človek okužen, pa do pojavnosti prvih znamenj boleznih.

Dezinfekcija. Uničevanje nalezljivih klic imenujemo dezinfekcija, vsa sredstva, ki rabijo za uničevanje nalezljivih klic pa dezinfekcijska sredstva. Klice uničujemo na vseh predmetih, za katere domnevamo, da so na njih klice, enako pa je treba uničiti klice tudi v prostorih, v katerih so ležali bolniki, zboleli za nalezljivimi boleznimi. Dezinfekcijo je treba opravljati stalno in sistematično, ves čas trajanja boleznih, pa tudi po njenem koncu.

Glede na to, kako jo izvajamo, je dezinfekcija lahko mehanična, fizikalna ali kemična.

Nadaljevanje

REORGANIZACIJA MLADIH V TOZD REMONTNE DELAVNICE

V ponedeljek, 13. junija, so se na drugi redni seji sestali člani predsedstva osnovne organizacije ZSMS TOZD Remontne delavnice. Po pregledu sklepov prve seje so ugotovili, da reorganizacija ZSMS v tej temeljni organizaciji poteka dovolj uspešno, ponekod kasnije le z roki. Člani predsedstva so se že ob ustanavljanju OO ZSMS odločili, da bodo mladi delavci v tej temeljni organizaciji organizirani v štirih aktivih ZSMS. Sedaj so vsi že ustanovljeni, predsedniki aktivov morajo le še čimprej pripraviti programe dela.

V nadaljevanju seje so člani razpravljali o bodočem programu dela celotne osnovne organizacije. Predsednik Ivan Fekonja je podal osnovne smernice programa, ki ga bodo sedaj v vseh aktivih še dopolnili in razširili. V razpravi so se predvsem zavzeli, da mora program vsebovati vse akcije in naloge mladih delavcev v TOZD.

Ob koncu so govorili še o ceni gospodarskih gibanj za prvo četrtletje v TOZD Remontne delavnice.

J. R.

Na nedavni osrednji proslavi jeseniške občine na Pristavi ob jubilejih tovariša Tita in partije je na prireditveni prostor prikoralako več odredov, bataljonov in drugih enot. Naš posnetek prikazuje mlade železarje iz OO ZSMS Žičarna in OO ZSMS Hladna valjarna Jesenice na pohodu (Tekst in foto: Jože Zerdin).

feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton —

EKONOMIČNA PREDELAVA OLJNIH SKRILAVCEV

V času, ko postaja nafta vedno dražji in tudi redkejši energetski vir v svetu, vedno bolj iščejo možnosti za njeno, vsaj delno nadomestitev. Ena izmed možnosti so tudi oljni skrilavci. To so fino zrnate kamenine, ki kljub imenu ne vsebujejo nafte, temveč do deset odstotkov kerogena. To je trdna, bituminozna snov fosilnega izvora. Ta je v organskih sredstvih, kot je na primer, bencol, netopen in se sestoji iz ogljikovodikov. Z ogrevanjem dobimo iz oljnih skrilavcev tekočino, ki je zelo podobna nafti in jo je možno predelati v kurilno olje, bencin in petrokemične proizvode.

V svetu je precj bogatih nahajališč oljnih skrilavcev in jih imamo tudi v naši državi. Najbogatejša in najbolj znana pa so v Kanadi in predvsem v ZDA. V severozahodnem delu ameriške zvezne države Colorado in v obmejnih predelih držav Utah in Wyoming so največja nahajališča oljnih skrilavcev na svetu. Cenijo, da celotne rezerve na tem področju predstavljajo od 40 do 70 milijard ton nafte.

Izkoriščanje teh ogromnih energetskih rezerv do zdaj ni bilo mogoče. Vzroka sta bila dva. Previsoki predelovalni stroški, ki so višji kot današnja cena nafte, in težave zaradi ohranitve čistega okolja.

Kaže, da je naftni družbi iz ZDA Superior Oil Company uspelo razviti postopek, ki omogoča ekonomsko in za okolje varno predelavo oljnih skrilavcev. Pri tem je bistveno, da ta postopek ne omogoča samo proizvodnje naftnih derivatov, temveč tudi več stranskih proizvodov. Ti so nahcolit, ki ga uporabljajo za absorbcijo žveplovega dioksida iz dimnih plinov termoelektrarn, soda in za proizvodnjo aluminija ustreznega glinica. Postopek, ki ga je razvila ta družba, ni dražji kot doslej znani postopki. Njegova velika prednost so stranski proizvodi, ki imajo praktično enako vrednost kot nafta.

Osnove tega postopka so razvili že pred desetimi leti. Ima štiri stopnje: rudarski izkop oljnih skrilavcev, ekstrakcijo nahcolita, izločanje kerogena s toploto in proizvodnjo sode ter glinice.

Prednost tega postopka je tudi v tem, da ne onesnažuje okolja. Oljne skrilavce kopljejo pod zemljo in predelano odpadno kamenje uporabljajo za zapiranje izrabljenih jarkov in rovov. Če izkoristijo iz oljnih skrilavcev samo kerogen, ostanejo velike količine odpadnega materiala, ki ga je treba odvažati na odval. Deževne padavine povzročijo izločanje soli in sode iz odpadkov, ki onesnažujejo reke, v katere se padavine potem odteka.

Ker je zelo mehak, je možno dobiti 80 odstotkov nahcolita direktno s sejanjem zdrobljenega oljnega skrilavca. Nadaljnji fizikalni postopek, ki ima za osnovo optično odbojnost mineralov, omogoča obogatitev nahcolita na 90 odstotno čistost. Takšnega pa je že mogoče neposredno uporabiti za absorbcijo žveplovega dioksida iz dimnih plinov termoelektrarn. Celoten postopek proizvodnje nahcolita se odvija v zaprtem sistemu brez onesnaževanja ozračja.

V tretji stopnji postopka prehaja zrnati oljni skrilavec skozi retorto, kjer ga trikrat zaporedoma ogrejejo in ohladijo. V prvi coni ga z vročim zrakom najprej termično razkrojijo. Pri tem nastajajo plinasti in tekoči ogljikovodiki. Preostali kerogen in proizvodi njegovega razkroja se pri višji temperaturi spremeni v mešanico ogljikovega monoksida in lahkih ogljikovodikov. Ta plin uporabijo kot gorivo v parnih kotlih. V zadnji stopnji procesa hladijo vroči material s hladnim zrakom in pri tem dobijo nazaj del porabljenih toplote. Kamenje, ki ne vsebuje več kerogena, izpade iz retorte preko vodne prhe. Tudi ta del postopka poteka v zaprtem sistemu, brez onesnaževanja ozračja, in v napravah, ki so za pripravko rud že dolgo v uporabi.

Po tej stopnji procesa ostane material, imenovan dawsonit. V alkalni raztopini je možno s precizno kontrolo temperature izločiti iz te spojine najprej glinico in nato sodo.

Celoten postopek je posebno ugoden zato, ker ne onesnažuje ozračja, medtem ko je odpadna voda čista ter jo ponovno uporabijo. Zato poraba tehnološke vode ni velika.

Že nekaj mesecev poskusno obratuje polindustrijska naprava. Če bodo doseženi rezultati ugodni, bodo že v prihodnjih letih zgradili na prej omenjenem nahajališču v ZDA napravo za industrijsko proizvodnjo. Dnevno naj bi predelala 24.500 ton oljnih skrilavcev.

Za konec še zanimiv podatek. Pri dnevni proizvodnji 140.000 ton nafte, oziroma kerogena iz oljnih skrilavcev bi z dobljenim stranskim proizvodom glinico krili celotne potrebe, ki jih ima danes industrija aluminija v ZDA.

ODBOR SAMOUPRAVNEGA NADZORA O APARATIH ZA ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA NA DOJKAH

Četrta seja odbora samoupravnega nadzora pri skupščini regionalne zdravstvene skupnosti Kranj je bila sklicana na zahtevo posameznih delegatov skupščine regionalne zdravstvene skupnosti Kranj. Na seji smo obravnavali eno samo vprašanje, in sicer: organizacijo snemanja dojk (mamografijo) na Gorenjskem.

Zahteva za sklic seje odbora samoupravnega nadzora je bila postavljena glede na to, da je bila razlaga o uvedbi mamografije na Gorenjskem podana na skupščini regionalne skupnosti nekoliko drugače, kot pa je bila razlaga dana v času, ko se je pričelo z akcijo za zbiranje sredstev v letu 1975, vsaj tako je bilo videti iz podane zahteve delegatov. Na seji smo obravnavano vprašanje razdelili na tri dele, in sicer na vprašanje različnih razlag, dosežene rezultate zbiralne akcije in zakaj smo nabavili dva aparata za zgodnje odkrivanje raka na dojkah na Gorenjskem.

Predstavniki občinskega sindikalnega sveta Kranj Viktor Eržen, ki je bil predsednik odbora za zbiranje sredstev, je poudaril da kolikor je prišlo po nekod do napačne razlage, da bo nabavljeni aparat služil za množično, oziroma za sistematično snemanje dojk (mamografiranje) v smislu fluorografiranja, to izvira iz pisanja raznih časopisov. Ti so zelo dosti pisali, še predno smo začeli tudi na Gorenjskem zbirati finančna sredstva. Uradne razlage odbora in tiste, ki so bile objavljene v Glasu, pa so istovetne tistim, ki so bile podane na skupščini dne 30. maja 1977. Poudaril je, da so na sestanku odbora, dne 23. decembra 1975, govorili, da bi nabavili en aparat, ki pa bo nameščen v za pripravljeno avtobus. Od tod tudi verjetno izvira informacija, da bo šlo to po principu fluorografiranja. Da bi zbrali dovolj denarja, bi morala biti prispevna vsota 50,00 din na zaposlenega. Akcija je uspešno potekla in je bilo skupno zbrano denarja 2.390.000 din, čeprav nekatere delovne organizacije še niso nakazale svojih prispevkov.

Na seji v januarju 1976 pa je bilo na osnovi dobljenih ponudb že sprejeto stališče, da se nabavita dva aparata, ki bosta nameščena na Jesenicah in v Kranju. Ker je akcija zbiranja sredstev tekla izven samoupravne interesne skupnosti zdravstvene varstva, se nikomur ni zdelo potrebno, da bi to obravnavali na skupščinah po občinah. Kolikor bi o tem razpravljale občinske skupščine zdravstvene varstva, ki bodo morale dati finančna sredstva za delo teh aparatov, ne bi prišlo do različnih stališč, pa tudi ne do zahtev, da mora to obravnavati odbor samoupravnega nadzora.

Da bi bila bralcem - zavarovancem zadeva bolj jasna, moram navesti zaključke skupnega sestanka zdravstvenih strokovnjakov, ki so obravnavali to problematiko. Strokovna služba regionalne zdravstvene skupnosti je namreč zaprosila zdravstveni svet, oziroma predsednika, naj skliče imenovano skupino, ki naj bi oblikovala stališče v zvezi z bodočo organizacijo mamografije (snemanje dojk) na Gorenjskem. Na tem sestanku so bila sprejeta naslednja stališča:

»Mamografija ne predstavlja detekcijske metode, ampak je v bistvu pripomoček diagnostične potrditve suma za raka na dojkah. Detekcija je še vedno prvenstveno v rokah same žene (samopreiskava dojk), oziroma naloga celotne zdravstvene službe, ki bi morala s sistematskim pregledovanjem dojk izvršiti svojo detekcijsko vlogo.

Sele po izvršeni konzultaciji pri posebej usposobljenem zdravniku (ali specialistu) pride v poštev mamografija. Torej ne gre za sistematsko mamografijo v smislu fluorografiranja, ampak za selekciono preiskavo tistih žena, pri katerih je potrebno razčistiti klinično nejasnost obolenja dojk.

Glede na navedena dejstva je smiselno nabaviti le en aparat in usposobiti potreben kader (katerega sedaj ni) in ne nazadnje najti ustrezne prostore. Akcija za zbiranje sredstev je že v teku in zato je zdravstveni svet mnenja, da je akcija utemeljena, saj so ženske pokazale vso pripravljenost za sodelovanje. Ker mamografija dejansko izboljšuje zgodnjo diagnostiko raka na dojki, je akcija tudi strokovno utemeljena.

Navedel bom še besede, oziroma stališče dr. Gojmira Klanjščka: »Detekcija in diagnostika raka dojk je lahko samo timsko delo. Obdelava žensk je strogo individualna in odpadejo torej vsi sistematični pregledi. Sistematični pregledi s samo mamografijo so ekonomski in medicinski nesmisel -

brez predhodnega kliničnega pregleda ni mamografije.

Ker pa sta bila že nabavljena dva aparata, se je nadaljnja razprava odvijala v smeri, v kakšnem obsegu naj bi se pričela izvajati ta dejavnost.

Aparata sta tu, in sicer je eden v splošni bolnici na Jesenicah, ki je tudi takoj pristopila k realizaciji tega predloga in je aparat že postavljen, sicer v začasnem prostoru, in je pripravljen za poizkusno delo.

Posebne utemeljitve, zakaj sta bila nabavljena dva aparata, ni bilo razen pripombe, da je bila cena enega aparata, nameščenega v avtobusu, skoraj enaka dvema aparatom. Glede na vse to in pa da v Kranju kljub temu, da so vedeli, da bo en aparat nameščen v Kranju, niso še ničesar naredili, se je odbor znašel pred dejstvom, da obravnava ležerni odnos vodilnih zdravstvenih delavcev v zdravstvenem domu Kranj. Odbor za zbiranje sredstev je Kranju ponudil tudi del sredstev za ureditev prostora, in sicer od že zbranih sredstev, ki so ostala od nakupa obeh aparatov. Ta odbor je tudi zavlačeval z dobavo aparatov, da ne bi bila potem deponirana v kakšnem skladišču. Toda kljub temu so pregledali prišli in v Kranju ni nič pripravljeno.

Ker odbor samoupravnega nadzora nima naloge, da bi iskal posamezne krivce, je sprejel edino

ŽELEZARJI O ŽELEZARJU

V zadnji številki smo objavili prvi del nekoliko skrajšanih ugotovitev, ki nam jih nudi obdelava ankete o našem glasilu, ki je bila izvedena na določenem vzorcu (številu) naših delavcev in upokojencev. Danes s temi, nekoliko podrobnejšimi ugotovitvami nadaljujemo in z njimi tudi zaključujemo. Čeprav v teh dveh nadaljevanjih nismo zajeli vsega niti nismo šli v podrobnosti, pa bomo vse to skrbno obdelali z enim samim namenom, da bi bil naš Železar še boljši.

POGOVORI O ŽELEZARJU

Kazalec priljubljenosti glasila, vsekakor pa njegove bralnosti, je nedvomno tudi pogovor o njem med sodelavci (čeprav so pripombe kritične), zato smo anketirane delavce vprašali, kako pogosto razpravljajo o problemih, ki jih obravnava Železar. Iz odgovorov sklepamo, da so take diskusije pogoste, kot dodaten vir informacij pa služijo predvsem delavcem iz drugih republik in starejšim sodelavcem.

V nadaljevanju si pogledjmo še nekaj rezultatov o mestu Železarja v celotnem informacijskem sistemu in podrobnejšo analizo njegove strukture.

KJE DOBIVAMO INFORMACIJE

Po pričakovanih sta radio in televizija večini delavcev najpomembnejši vir informacij - kot dopolnilno sredstvo obveščanja se pojavlja naša lokalna radijska postaja, kjer je nedvomno dolžina programa vplivala na nižje mesto v razvrstitvi teh sredstev.

Drugo mesto so anketiranci prisodili slovenskim časopisom in revijam, vendar predvsem domači delavci z vsaj srednjo izobrazbo, medtem ko delavci iz drugih republik radi posegajo tudi po svojih časopisih. Težnja po čim hitrejši vključitvi v novo okolje izpričuje podatek, da zasledujejo vse dogajanje v njem iz tistih virov, ki so jim najbolj dostopni: Železar, samoupravne delovne skupine, Radio Triglav (več kot polovici predstavlja Železar celo najpomembnejše informacijsko sredstvo).

Kljub temu, da se v anketi pri virih informacij nismo omejili na področje občine, temveč smo spraševali po najširših možnostih obveščanja, je tretjina delavcev prisodila Železarju že drugo mesto - takoj za radiom in televizijo. Še bolj presenetljiv je podatek, da je glasilu pomembno informacijsko sredstvo mladim delavcem (do 25 let starosti) z najkrajšim delovnim stažem v Železarni (manj kot pet let), s čimer želijo delovni organizaciji prispevati ne samo svoje delo, temveč tudi obveščene in razgledane samoupravljajce.

Iz razlogov, ki smo jih že omenili (zanimala nas je najširša, splošna obveščanost ne samo o dogajanjih v Železarni), samoupravne delovne skupine ne izstopajo kot pomembno informacijsko sredstvo. To je tudi povsem razumljivo, saj so na teh sestankih predmet razprav predvsem informacije, ki so potrebne za sprejemanje samoupravnih odločitev ali pa zadevajo ožjo proizvodno problematiko in samo prek samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov posegajo tudi na področje širše družbene skupnosti.

možni sklep, naj strokovna služba regionalne zdravstvene skupnosti ugotovi odgovornega, ga pokliče na odgovornost ter o tem poroča na prihodnji skupščini regionalne zdravstvene skupnosti. Kolikor pa bodo delegati, ki so postavili zahtevo za tako reševanje, s tem zadovoljni, pa je odbor samoupravnega nadzora mnenja, da bodo to povedali sami.

V kratkem naj navedem še nekaj bistvenih stališč strokovnjakov: za funkcionalno delovanje aparata za zgodnje odkrivanje raka je potrebno kar šest prostorov - čakalnica, ordinacija ginekologa, prostor za medicinsko sestro in evidenco, prostor za mamografijo - temnica in sanitarije, zadnja dva lahko odpadeta, kolikor je ta aparat postavljen v bolnišnici ali zdravstvenem domu, ki te že imajo.

V letu 1977 naj bi ordinacija tekla na Jesenicah vsakih štirinajst dni, v Kranju pa enkrat tedensko, v letu 1978 pa na Jesenicah enkrat tedensko, v Kranju pa dvakrat tedensko.

Glede na potreben strokovni kader in časovno obremenitev je bil izračunan tudi strošek enega pregleda, in sicer:

V primeru ordinacije:	
vsakih 14 dni	633,00 din.
vsakih 7 dni	476,00 din.
2 x tedensko	397,00 din.

Predvideni stroški v letu 1977 bi znašali 412.000 din, v letu 1978 pa 1.320.000 din.

Ob sklepu le še to. Aparata sta nabavljena, potrebno je začeti z njima delati, tako da bosta služila namenu, za kar sta bila kupljena, da ne bomo razočarali tistih, ki so zavestno zbirali denar za to. Tudi potrebna sredstva bomo morali najti za njuno funkcioniranje na osnovi samoupravnih dogovorov že sedaj - pri obravnavanju in sprejemanju samoupravnega sporazuma o temeljnih plana občinske zdravstvene skupnosti.

Stane Torkar

Preboda na plavžu

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

GRADBENO REMONTNE DELAVNICE

Sestanek sindikalne grupe je bil 30. maja. Spregovorili so o problemih reorganizacije. Obrazložitev je posredoval tov. Svetina in poudaril, da problemov ne bi smeli reševati stihijsko, ker bi vsako nepremišljeno reševanje problematike lahko škodovalo samoupravnim odnosom.

Namesto Bojana Lavriča so za delegata imenovali Janeza Stanflja iz delovne skupine zidarji.

Seznanjeni so bili tudi s težavami sodelavca Franca Drobiča in mu odobrili pomoč iz sklada samopomoči. Vodja obrata Vanda Eniko je povedala, da 30. junija poteče rok za stimulacijski dodatek, in navzoče seznanila s spremembami, ki bodo nastale s podaljšanjem.

Sodelavcem, ki bosta na pobudo železarne Jesenice v okviru peterboja razstavljala slike, so odobrili izdelavo okvirjev za slike.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA ŽELEZARNE

V sredo, 1. junija, je bila seja izvršnega odbora sindikata Železarne. Razpravljali so o pripravah na referendum. Bistvenih pripomb k predlogu niso imeli. Strinjali so se, s predlogom, da bo referendum 15. junija, volitve novih samoupravnih organov Železarne pa 28. junija.

Beseda je tekla tudi o koriščenju dopustov. Izvršni odbor meni, da med sezono ni možno koriščenje istočasnega rednega in zdravstvenega dopusta. V takih primerih naj bi odobrili le redni dopust.

Marica Šimon je izvršnemu odboru posredovala problematiko odidih. Izvršni odbor je odobril predlog brezplačnega letovanja ob morju, ki so ga predložile osnovne organizacije sindikata.

V drugem delu seje so obravnavali več prošelj za denarno pomoč. Nekaj prošelj so ugodno rešili in odobrili denarna sredstva iz solidarnostnega sklada. V razpravi je bilo nekaj pritožb sodelavcev. Strinjali so se s predlogom o ustanovitvi petčlanske komisije za prošnje in pritožbe pri izvršnem odboru sindikata Železarne.

ELEKTRODE

Redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 7. junija. Predsednik Stane Sedlar je izvršni odbor seznanil z rokovnikom priprav za izvedbo referenduma in volitev samoupravnih organov ter delegacij za zbor zdravstvenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti. Volišče bodo pripravili člani osnovne organizacije ZSMS.

Izvršni odbor je bil seznanjen tudi s spremembami in dopolnitvami samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo Železarno. Pripomb niso imeli. Predsednik je poročal tudi o izvedbi dvodnevne izleta v Umag. Od 62 prijavljenih udeležencev se je udeležilo izleta 51 sodelavcev. Z izletom so bili zadovoljni.

Izvršni odbor osnovne organizacije je obravnaval pritožbo sodelavke Safete Rakovič na sklep odbora za delovna razmerja v temeljni organizaciji Elektrode. Rakovičeva zahteva, da se ji prizna obratunska postavka po členu 38 pravilnika o delovnih razmerjih. Tudi kadrovik je posredoval pismeno pojasnilo, iz katerega je razvidno, da imenovani sodelavki pripada osebni dohodek po členu 38, in zato izvršni odbor osnovne organizacije sindikata priporoča odboru za delovna razmerja v TOZD Elektrode, da pritožbo Rakovičeve ugodno reši.

Obravnavana je bila vloga učenec petih razredov osnovne šole Koroska Bela, ki so pripravili kulturni program na proslavi dneva mladosti v temeljni organizaciji Elektrode. Odobrili so jim 1.000 dinarjev za izvedbo ekscurzije ob zaključku

leta. Prav tako je odbor odobril nakup knjižic Zakon o združenem delu. Vodstvu temeljne organizacije predlaga, da prek ustreznih služb in samoupravnih organov uredi normativ delavcev v šamotarni. Nerazporejene delavce naj kadrovski sektor premesti na ustreznna delovna mesta.

Obravnavali so še sklep odbora za delovna razmerja temeljne organizacije Elektrode o sprejemu Vinka Pogačarja na priučitev. Kadrovski sektor je omenjenega sodelavca samovoljno odredil v drugo temeljno organizacijo, izvršni odbor osnovne organizacije sindikata pa ocenjuje tak način dela kot omalovaževanje dela in pravic samoupravnih organov v temeljni organizaciji.

PLAVŽ

Na seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata, ki je bila 9. junija, so obravnavali program dela osnovne organizacije sindikata za naslednje obdobje. Dogovorili so se za posamezne zadolžitve in časovne razporeditve. Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata je bil predložen v razpravo seznam delegatov za volitve samoupravnih organov v Železarni, delegacije za zbor združenega dela ter delegacije za samoupravne interesne skupnosti. Imenovali so še šestčlansko volilno komisijo.

V zadnji točki dnevnega reda je bila izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata posredovana informacija, da se je izleta udeležilo 141 sodelavcev. Sodelavcu Bejdu Hodčiču so zaradi daljše bolezenske odsotnosti odobrili denarno pomoč.

VZDRŽEVANJE

Peta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 3. junija. Predsednik osnovne organizacije sindikata je opozoril vodje samoupravnih delovnih skupin, da gradivo, ki je pripravljeno za bližnje volitve samoupravnih organov ter delegacij za zbor združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti, obravnavajo še pred 21. junijem, ker je rok za izvedbo volitev izredno kratek. Naloga zastopnikov sindikalne organizacije je, da na zborih delavcev obrazložijo postopek za izvedbo volitev. Samoupravne delovne skupine so prejele že v aprilu predlog koordinacijskega odbora za delegate samoupravnih organov Železarne, zbor združenega dela ter samoupravne interesne skupnosti, vendar ga še niso obravnavali. Spregovorili so tudi o evidentiranju možnih kandidatov, predvsem tistih, ki jim mandat poteče v marcu leta 1978. Ob ponovnem evidentiranju kandidatov bodo povprašali delegate, ki jim mandat še traja, če so pripravljene z delom nadaljevati. Samoupravna dolžnost posameznika je, da sam samoupravno in aktivno sodeluje.

V temeljni organizaciji Vzdrževanje bodo opravili volitve tudi za predsednika samoupravne delavske kontrole, ker je bil prejšnji predsednik razporejen v drugo temeljno organizacijo. Za novega predsednika predlagajo Janeza Stenovca iz vzdrževanja plavž.

V nadaljevanju seje so bili navzoči seznanjeni tudi z oceno delegatskega sistema. V oceni je zapisano, da ni vse tako, kot bi moralo biti, ter da delegati zagovarjajo svoja stališča in ne stališč, ki jih podpira baza. V sami Železarni so razmere še zadovoljive, več težav pa je z delegati v krajevnih skupnostih. Tov. Pogačnik je opozoril, da sindikalna organizacija ni edina, ki naj bi samo opozarjala in bi se morala vključevati v druge organizacije.

Za brezplačno letovanje na morju so predlagali sodelavce Alojza Lebarja, Zvoneta Bizjaka, Vido Leban, Mehmeda Džafića in Franca Oblaka. Namesto Marije Milošević, dosežanje tajnice, ki je razporejena v drugo temeljno organizacijo, so za tajnico osnovne organizacije sindikata izvolili Boženo Črne.

stan
druš
medi
je bil
socia
prob
objav

Del
giji ir
fizičn
delav
vsem
in vp
delav
zarni,
postoj
nju i
škem
to go
rešen
nasto
invali
Naj
da bo
loškil
fizičn
delav
invali
invali
stem
nju c
zagot
cev.
prime
bodo
ramo
njem
no kr
jem
dejav
stajaj
varst
zapos
cirati
gre l
ukref
nostn
varnc
invali
ne v c
Ski
hovo
v žele
Med
1945-
bili tu
in le
oskrb
invali
hova
njo
udele
domo
Tako
narec
nih u

1.
tavlje
ostale
določ
nek n
2. f
beni s
3. l
nador
dneve
Tež
zarad
niso
delo,
invali

Iz i
stva v
obse
sledn
V z
no za
posle
prišlo
ocenc
vance
razvr

- in
- in
- in
- ob
- in
- ni
- os
konč

Poc
validn
Na
nosti,
bilo t
delo.
Kd
metal
bo go
no za
invali
naša
Želez
invali
pa tr
vseh
zapos
temel
skih i
pridol
invali
dela,

PROBLEMATIKA INVALIDOV V ŽELEZARNI (I)

Naslednji referent iz našega delovnega kolektiva na letošnjem sestanku sekcije za medicino dela slovenskega zdravniškega društva in društva medicinskih sester Slovenije, ob sodelovanju inštituta za medicino dela, prometa in športa, ki je bil 1. in 2. aprila na Jesenicah, je bil ZDRAVKO POGAČNIK, dipl. socialni delavec, vodja oddelka za socialno zavarovanje v Železarni. Udeležencem sestanka je predstavil problematiko invalidov v Železarni, ki jo v nadaljevanju v celoti objavljamo.

Delo v Železarni po svoji tehnologiji in naravi dela zahteva zdravega, fizično in umsko polno sposobnega delavca, saj le-ta lahko kljubuje vsem pojavom fizično težkega dela in vplivom nezdravega okolja. Take delavce naj bi si zagotovili v Železarni, z izpopolnjenim sprejemnim postopkom ob poslednem upoštevanju ugotovitev ob prvem zdravniškem pregledu. Ker žal še ni tako, je to gotovo drugi vzrok, ki poleg še neresenih problemov v tehnologiji dela nastopa kot vzrok za nastajanje invalidnosti.

Napak bi mislili, ko bi pričakovali, da bomo samo z odpravo tehnoloških problemov in s kadrovanjem fizično in umsko polno sposobnih delavcev povsem zavezili nastajanje invalidnosti. Kot vzroki za nastanek invalidnosti so še neizpopolnjen sistem kadrovanja, težave pri urejanju družbenega standarda, skratka zagotovitev socialne varnosti delavcev. Torej, v industriji so nastajali primeri invalidnosti in bodo tudi v bodoče, le število teh primerov moramo znižati z doslednim odpravljanjem že navedenih vzrokov in s stalno krepitevijo medicine dela z razvojem vseh tovrstnih preventivnih dejavnosti. Tam, kjer invalidi nastajajo, je treba zanje urediti tudi varstvo, priskrbeti zanje ustrezno zaposlitev, jih po potrebi prekvalificirati - rehabilitirati. Pri tem ne gre le za neki skrbniško-varstveni ukrep, temveč gre za socialno varnostno dejavnost. Takšna socialna varnost ni potrebna le za delavca invalida, potrebna je za vse zaposlene v določenem kolektivu.

Skrb za varstvo invalidov, za njihovo ustrezno zaposlitev zasledimo v Železarni Jesenice že v maju 1945. Med prvimi delavci, ki so v maju 1945 začeli z delom v Železarni, so bili tudi prvi vojaški in drugi invalidi in le-tim je bilo tudi potrebno oskrbeti ustrezno zaposlitev. Prav ti invalidi so tudi prvi dokazali, da njihova samozavest raste z delom, z njihovo resnično enakopravno sodelovanjem pri graditvi porušene domovine, pri graditvi socializma. Tako so torej invalidi sami pomagali narediti vrstni red socialno varnostnih ukrepov do njih. Le-ti so:

1. Ustrezna zaposlitev, ki zagotavlja invalidu, da v skladu s preostalimi delovnimi sposobnostmi ustvari določeni - predpisani delovni učinek na tem delovnem mestu.
 2. Skrb za urejen življenjski družbeni standard.
 3. Ureditev odmere eventualnih nadomestil osebnega dohodka, invalidnine.
- Težjim invalidom, to je, tistim, ki zaradi posledic nezgode - boleznih niso več sposobni za organizirano delo, pa moramo urediti ustrezno invalidsko pokojnino.

Iz analize stanja na področju varstva invalidov v železarni Jesenice v obdobju 1961-1976 izhajajo naslednje ugotovitve:

V Železarni je bilo povprečno letno zaposlenih 6.429 delavcev. Zaradi posledic nezgod in boleznih je letno prišlo pred invalidsko komisijo v oceno invalidnosti okoli 165 zavarovancev. Invalidska komisija je le te razvrstila takole:

- invalidnost I. kat. 28,10 %
- invalidnost II. kat. 4,05 %
- invalidnost III. kat. 39,97 %
- obstaja nevarnost za nastanek invalidnosti 0,49 %
- ni invalidnosti 15,09 %
- ostali (ocena TO, zdravljenje ni končano in drugo) 12,29 %

Podatki po letih in kategorijah invalidnosti so prikazani v tabeli 1. Najštevilnejša je III. kat. invalidnosti, kar okoli 40 %, invalidom je bilo treba oskrbeti drugo ustrezno delo.

Kdor uporabi primerjavo črna metalurgija - Železarna - invalid, bo gotovo trdil, da invalidov ni možno zaposliti v Železarni, da le tu ni invalidskih delovnih mest. Tudi naša uradna ugotovitev je, da v Železarni ni mogoče »določiti« invalidskih delovnih mest, istočasno pa trdimo, da je možno skoraj na vseh delovnih mestih v Železarni zaposliti invalida. Ta ugotovitev temelji na poznavanju naših zakonskih predpisov, saj si status invalida pridobi zavarovanec, če pristojna invalidska komisija ugotovi, da:

- ni sposoben opravljati svojega dela, sposoben pa je opravljati drugo

ustrezno delo, s polnim delovnim časom - invalid III. kat. - ali

- ni sposoben opravljati svojega niti drugega ustreznega dela s polnim delovnim časom, sposoben pa je opravljati svoje (ali drugo) delo s polovičnim delovnim časom - II. kat.,
- ni sposoben za organizirano delo - I. kat.,
- obstaja nevarnost za nastanek invalidnosti, ko bi še dalje opravljal to delo.

Torej, poleg ugotovitve medicinskega statusa je potrebno še ugotoviti njegovo šolsko, oziroma poklicno usposobljenost, ali če te ni, njegovo prirojeno delovno usposobljenost, njegovo pripravljenost za delo, za prekvalifikacijo ter za stopnjo prizadetosti od povzročene nezgode, obolenja. Skladno s takšno

v talilniških obratih	50 invalidov III. kat.	1 II. kat.
v valjarnah	34 invalidov III. kat.	
v hladni predelavi	66 invalidov III. kat.	5 II. kat.
v vzdrževanju, energiji, transportu	91 invalidov III. kat.	2 II. kat.
v hladni valjarni Bela	2 invalida III. kat.	
v skupnih službah	92 invalidov III. kat.	13 II. kat.

Od navedenih 335 invalidov III. kat. jih 172 ali 51 % prejema nadomestilo osebnega dohodka, zaradi zaposlitve na nižje vrednotenem delovnem mestu, vsi ostali pa so zaposleni na enakovrednih ali celo bolj stimuliranih delovnih mestih. Invalidi so sicer povsem enakopravno vključeni v delovni proces, zato tudi ni toliko razlik. Delovna ocena zaposlenih invalidov je ugodna, pri posameznikih, ki predstavljajo problem v obratu, pa le te ne izhajajo iz posledic invalidnosti, temveč iz čisto subjektivne narave ali točneje kot posledica pomanjkanja delovnih navad.

VKLJUČEVANJE DELOVNIH INVALIDOV V DELO:

Senat invalidske komisije I. stopnje na Jesenicah za potrebe železarjev zaseda v Železarni. Letno komisija zaseda povprečno 25-krat in oceni okoli 165 zavarovancev. Invalide III. in II. kategorije komisija takoj napoti k lečečemu zdravniku, da jim zaključijo bolniški stalež, in naslednji dan se invalid že javi na delo. V večini primerov se takoj - neposredno vključijo v delovni proces, saj prvenstveno težimo za tem, da invalida zaposlimo v njegovem matičnem obratu, to je, v njegovi delovni sredini in za te ni potrebno uvajati posebnega postopka usposabljanja, usposobijo se na samem delovnem mestu.

Kadar pa gre za zahtevnejše delovno mesto ali za delo povsem druge narave, komisija določi na naš predlog rehabilitacijski postopek. V obravnavanem obdobju je skozi rehabilitacijski postopek šlo 106 invalidov, trenutno je na rehabilitaciji pet invalidov, od tega trije neposredno na delovnem mestu, dva pa obiskujeta srednjo ekonomsko šolo, zaradi usposobitve za drugo ustrezno delo.

NESPOSOBNI ZA ORGANIZIRANO DELO - INVALIDSKO UPOKOJENI

Od 165 letno ocenjenih zavarovancev - železarjev jih je okoli 46 ali 28 % predlaganih za invalidsko upokožitev. Invalidi I. kategorije ostanejo v bolniškem staležu do prejema odločbe, z dnevom prejema odločbe o invalidski upokožitvi jim zdravnik zaključijo bolniški stalež, v Železarni ga s tem dnevom upokožimo.

Invalidske upokožitve po številu za dejavnost, kot je Železarna, niso velike. Iz priložene tabele št. 2 je namreč razvidno, da v Železarni povprečno letno upokožimo 149 delavcev, od teh 103 ali 69,18 % starostno in 46 invalidsko ali 30,82 %, to pomeni v primerjavi s številom zaposlenih v Železarni, da je povprečno letno upokoženih:

- invalidsko 46 ali 0,72 % zaposlenih,
- starostno 103 ali 1,60 % zaposlenih,
- vseh 149 ali 2,32 % zaposlenih.

KAKO SO PRIŠLI DO SEDA-NJEGA STANJA?

Iz tabele 1 in 2 ter iz razlage je razvidno, da je bilo v preteklih letih znatno več upokoženih, tako starostnih kot invalidskih. Da je število le teh upadlo, je gotovo največ prispe-

usmeritvijo smo uspeli zaposliti delovne invalide na naslednjih delovnih mestih:

- v proizvodnih obratih; za žerjavovodje, skladiščnike, tehtalce in tudi za drugo delo;
- v predelovalnih obratih so pretežno zaposleni na lažjih strojih, na tehtnicah, vozniki vilicarjev, karisti, gladilci voltic, pri raznih delih v adjustazi in na drugih delih;
- v vzdrževalnih obratih so polno zaposleni celo invalidi z amputiranimi spodnjimi okončinami; strojnik, stikalničar, žerjavovodja, z nadkolensko amputacijo; telefonski tehnik, telefonist, instrumentalec. Sicer jih je več kar v svojem poklicu, na primer: ključavničar, s tem da opravlja le dela v delavnici (oprostitev remontnih del v proizvodnih obratih);
- v skupnih službah pa zaposlujemo invalide na delovnih mestih vratarjev in čuvajev, čistilke in sobarice, kantinerke, kuharice čaja in podobno.

V Železarni je bilo 1. 3. 1977 zaposlenih 447 evidentiranih invalidov. Od tega:

- 335 invalidov III. kategorije,
- 21 invalidov II. kategorije,
- 74 delavcev z ocenjeno telesno okvaro,
- 16 vojaških vojnih invalidov,
- 1 vojaški mirnodobni invalid.

Delovni invalidi so v Železarni razporejeni takole:

v talilniških obratih	50 invalidov III. kat.	1 II. kat.
v valjarnah	34 invalidov III. kat.	
v hladni predelavi	66 invalidov III. kat.	5 II. kat.
v vzdrževanju, energiji, transportu	91 invalidov III. kat.	2 II. kat.
v hladni valjarni Bela	2 invalida III. kat.	
v skupnih službah	92 invalidov III. kat.	13 II. kat.

vala spremenjena tehnološka oblika Železarne. Nekdaj nepogrešljiva orodja: lopate, krampi, železni drogov, težke klešče in podobno je mnogokje zamenjala tehnika. Samo mimogrede: v martinarski grapi se ne vlivajo več 200 kg »gamsi«, livne plošče se pripravljajo v rezervni hali, v elektrojeklarni ne posnemajo več žlindre ročno s »krocami«. Klešče, »stange« in »hakljni« v valjarnah gredo v muzejske eksponate.

Kadrovski sektor je s strokovnim teamom uspel znatno izboljšati postopek kadrovanja; čeprav še ni povsem zadovoljiv, že daje rezultate. Socialno zdravstvena služba je ob sodelovanju naše obratne ambulante tudi dala znaten prispevek k boljšemu zdravstvenemu stanju - k preventivni zdravstveni skrbi za vse zaposlene, posebej za delavce v proizvodnji. Če k tem ugotovitvam dodamo še pomladitev kolektiva, znatno zmanjšanje fluktuacije in ne zadnje uvedbo beneficirane dobe, potem nam bodo laže razumljivi rezultati, prikazani v tabeli 3.

V obdobju desetih let smo železarji na Jesenicah uspeli znižati letno povprečno 62 invalidov I. kategorije na 30, invalidov II. kategorije z 11 na tri, manjše razlike so tudi pri invalidih III. kategorije. Skupno znižanje invalidskih primerov za 36 % pa je vsekakor znaten uspeh.

Dosežek pa je vsekakor boljši, če primerjamo rezultate za TOZD Talilnice in Valjarne:

V TOZD Talilnice so znižali število invalidov I. kategorije z okoli 16 na okoli štiri in v Valjarnah z okoli 18 na okoli pet. Pri podatkih za skupne službe je upoštevati, da je višje število invalidov I. kategorije zaradi invalidskih upokoženih vratarjev, ki so prišli kot invalidi III. kategorije iz proizvodnih obratov.

ZAKLJUČEK

V tem sestavku nisem mogel podati vsega obsežnega gradiva niti ne vsega dela s področja problematike invalidov v Železarni.

Iz tega prikaza pa se gotovo da zaključiti, da je oblika dela invalidskih komisij - ocenjevanje v delovni organizaciji - uspešna in kaže vse dosedanje sodelovanje samo še krepiti.

Kot uspešni dejavniki pri zmanjševanju primerov invalidnosti in pri uspešnem zaposlovanju so se izkazali:

1. investicijski posegi na področju izpopolnjevanja tehnologije v proizvodnji,
2. prizadevanje na področju tehničnega varstva pri delu,
3. vse naložbe in prizadevanja za izpopolnjevanje zdravstvene preventivne,
4. skrb za strokovnejše delo v kadrovskem sektorju nasploh in sam sistem kadrovanja,
5. uvedba beneficirane dobe, kot sredstva za reševanje problemov tam, kjer so še vidne - prisotne posledice minulega dela in le te še ne moremo takoj uspešno odpraviti,
6. zadnje mesto bi bilo preskromno za socialno službo, zato naj njeni uspehi pri varstvu invalidov: zaposlovanje, izvajanje rehabilitacije na delovnem mestu, obračun in izplačevanje nadomestil osebnega dohodka

invalidom v sklopu določil v pooblastilu službi s strani skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, pomenijo enega od skupnih uspehov.

Te dosežke naj sprejmejo kolektiv Železarne in organi opravljanja sku-

paj z družbenopolitičnimi organizacijami le kot potrditev, da vsi dosedanj napori niso bili zaman in da se vsak dinar, načrtno vložen v varstvo delavcev, bogato obrne.

PREGLED ŠTEVILA OCENJENIH ZAVAROVANCEV - INVALIDOV ŽELEZARNE V OBDOBJU 1961 - 1976 (tabela 1)

Leto	Štev. ocen. inval.	Kat. invalidnosti					31. 12. zaposl. delov. inval. a	31. 12. zaposl. vseh inval. b	Število vseh zaposl.	
		I.	II.	III.	III. a	ni inval. ost.				
1961	276	55	26	195	-	-	221	-	6854	
1962	153	41	8	78	-	26	249	-	6860	
1963	209	38	8	64	-	39	277	-	6858	
1964	144	40	2	60	-	23	292	-	6932	
1965	182	59	12	66	-	25	324	477	6927	
1966	178	65	10	50	2	40	328	477	6869	
1967	155	54	7	49	5	31	328	461	6786	
1968	189	80	3	67	1	29	337	468	6755	
1969	160	61	4	53	2	22	291	403	6225	
1970	152	55	1	58	-	26	292	390	5788	
1971	134	45	1	49	-	19	299	392	5653	
1972	131	24	4	65	1	10	27	304	401	5606
1973	143	37	9	42	-	26	29	306	402	5972
1974	149	27	7	54	1	24	36	339	452	6077
1975	142	34	3	47	1	27	30	354	446	6401
1976	140	26	2	57	-	31	24	363	457	6301
Skup.	2637	741	107	1054	13	398	324		6429	
%	100	28,10	4,05	39,97	0,49	15,09	12,29			

PREGLED ŠTEVILA UPOKOJENIH, LOČENO INVALIDSKIH IN STAROSTNIH ZA OBDOBJE 1961 do 1976 (tabela 2)

Leto	Invalidsko	Starostno	Vseh
1961	55	130	185
1962	40	176	216
1963	38	154	192
1964	40	84	124
1965	59	102	161
1966	65	171	236
1967	54	79	133
1968	80	93	173
1969	61	108	169
1970	55	111	166
1971	45	87	132
1972	24	96	119
1973	34	93	127
1974	28	52	80
1975	30	61	91
1976	29	58	87
Skupaj	737	1654	2391
%	30,82	69,18	100

Povprečno letno upokoženih:

- invalidsko 46 ali 0,72 % zaposlenih
- starostno 103 ali 1,60 % zaposlenih
- vseh 149 ali 2,32 % zaposlenih

PREGLED ŠTEVILA INVALIDOV PO KATEGORIJAH IN TOZD ZA OBDOBJE 1965 - 66 in 1975 - 76

TOZD	1965	1966	1975	1976
Talilnice	I. ktg. 16	17	5	3
	II. ktg. -	-	-	-
	III. ktg. 12	15	13	9
Skupaj	28	32	18	12
Valjarne	I. ktg. 18	18	4	6
	II. ktg. -	2	-	-
	III. ktg. 15	12	8	10
Skupaj	33	32	12	16
Hladna predelava	I. ktg. 7	8	12	5
	II. ktg. 4	5	-	-
	III. ktg. 16	14	11	13
Skupaj	27	27	23	18
VET	I. ktg. 9	15	3	6
	II. ktg. 5	2	-	-
	III. ktg. 18	7	12	21
Skupaj	32	29	15	27
Skupne službe	I. ktg. 9	7	10	6
	II. ktg. 3	1	3	2
	III. ktg. 5	4	3	4
Skupaj	17	12	16	12
Skupaj Železarna	I. ktg. 59	65	34	26
	II. ktg. 12	10	3	2
	III. ktg. 66	52	47	57
Skupaj	137	127	84	85

GOSTOM V POČITNIŠKIH DOMOVH CRIKVENICA IN BIOGRAD NA MORU

Sezona se je že pričela in prvi gostje že preživljajo počitnice ob morju. Da pa boste svoj dopust preživeli v svoje in naše zadovoljstvo, bi želeli dati nekaj kratkih informacij glede bivanja v domovih železarne Jesenice.

Vsak gost naj se takoj ob prihodu javi v sprejemni pisarni, kar je za normalno delo v kuhinji najnuj. Prav tako morajo gostje, ki so le prehodni in bi želeli v domu ostati na kosilu, to javiti v pisarni do 9. ure. Posebno opozarjamo na to goste, ki potujejo v Biograd in se med potjo zadržijo v Crikvenici, oziroma se iz Biograda vračajo skozi Crikvenico, da takoj sporočijo, ko bi želeli za določen dan ostati na hrani v domu v Crikvenici.

Čas prihodov naj bo primeren, kajti prihod sredi noči moti spanje gostov ter zaposlenih, ki so prav ob izmenah najbolj obremenjeni.

Če je potrebno, da za vašega malčka nabavite platno za posteljo, ga lahko dvignete v pisarni, kajti vsak, ki bo letoval za vami, bo rad spal v urejenih posteljah.

Tudi blavat se boste lahko naučili, saj bodo za to poskrbeli sportni referenti, ki bodo v juliju in avgustu skrbeli za rekreativno dejavnost v Crikvenici in Biogradu na moru.

Če pa bo kakšen deževen dan, si skrajšate čas s knjigami iz naše knjižnice!

Vsem želimo prijetno počutje ter obilo sonca in zabave!

TOZD DRUŽBENA PREHRANA KONFERENCA OO SINDIKATA ŽELEZARNE

GOSPODARSTVO OBČINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

CELOTNI DOHODEK

PANOGA - DEJAVNOST	Plan 1977	I-III 1977	Izvršitev plana Ind.
1. Industrija in rudarstvo*	5.968.431	2.207.136	37,0
2. Gozdarstvo	14.542	1.304	9,0
3. Gradbeništvo	860.791	134.633	15,6
4. Promet in zveze	106.953	28.604	26,7
5. Trgovina	905.130	226.572	25,0
6. Gostinstvo in turizem	122.111	34.777	28,5
7. Obrt in osebne storitve	12.810	3.276	25,6
8. Stanovanjsko komunalna dej. in urejanje naselja in prostora	40.795	10.963	26,9
9. Finančne, tehnične in poslovne storitve	21.707	7.386	34,0

* Primerjava realizacije celotnega dohodka s planiranim za panogo industrija ni primerljiva, ker je v tej panogi vsebovana samo planirana zunanja realizacija železarske Jesenice.

Celotni dohodek je oblikovan predvsem iz naslednjih kategorij: realizacija proizvodov in proizvodnih storitev (63,7%), interna realizacija proizvodov in storitev (49,8%), realizacija trgovskega blaga (9,4%) itd.

Najnižjo realizacijo planiranega celotnega dohodka sta dosegli panogi gozdarstvo (9,0%) in gradbeništvo (15,6%), to pa predvsem zaradi tega, ker sta ti dve panogi izrazito sezonskega značaja.

PORABLJENA SREDSTVA

Za realizacijo celotnega dohodka je gospodarstvo izkazalo v prvem četrtletju 2.371.662 tisoč din in so v celotnem dohodku udeležena z 89,3%. Po prirejenih lanskoletnih podatkih so letos porabljena sredstva narasčala hitreje (ind. 106), kot pa je narasčal celotni dohodek (indeks 104), zato se je poslabšala tudi ekonomičnost poslovanja.

Struktura porabljenih sredstev je naslednja: porabljeni material obsega skoraj tri četrtine vseh porabljenih sredstev (73,2%), sledijo proizvodne storitve (10,7%), nabavna vrednost trgovskega blaga (9,3%), celotna amortizacija (5,0%), od tega na amortizacijo nad predpisanimi stopnjami le 0,2%.

DOSEŽENI DOHODEK

Doseženi dohodek gospodarstva naše občine je bil udeležen samo z 10,7% v celotnem dohodku in je v

PANOGA (v 000 din)	Plan 1977	I-III 1977	Izvršitev plana-indeks
1. Industrija in rudarstvo	1.571.362	294.948	18,8
2. Gozdarstvo	9.268	639	6,9
3. Gradbeništvo	241.473	39.519	16,4
4. Promet in zveze	58.624	18.821	32,1
5. Trgovina	79.610	16.948	21,3
6. Gostinstvo in turizem	60.944	17.567	28,8
7. Obrt in osebne storitve	8.423	2.273	27,0
8. Stanovanjsko komunalna dej. in urejanje naselja in prostora	13.509	4.310	31,9
9. Finančne, tehnične in poslovne storitve	16.882	6.519	38,6
SKUPAJ	2.060.095	401.544	19,5

Iz razpredelnice je razvidno, da za planiranim družbenim proizvodom najbolj zaostajata panogi gozdarstvo in gradbeništvo, kar je posledica sezonske dejavnosti, in industrija, ki je dosegla manjšo industrijsko proizvodnjo.

Gospodarstvo je v prvih treh mesecih letos razdelilo 444.855 tisoč din družbenega proizvoda, kar je za

	Plan 1977	Struk.	I-III 1977	Struk.	Izvrš. plana
I. Sredstva OZD	1.457.134	68,1	300.471	67,5	20,6
- amortizacija	536.321	25,1	118.554	26,7	22,1
- sredstva za čiste OD in druge os. prejem.	678.502	31,7	140.731	31,6	20,7
- stanov. prisp., ki pripade OZD	38.485	1,8	9.171	2,1	23,8
- ostanek dohodka	203.826	9,5	32.015	7,2	15,7
II. Drugi udeleženci v delitvi	681.974	31,9	144.384	32,5	22,2
- pogodbenne obveznosti	239.572	11,2	48.410	10,9	20,2
- zakonske in sam. dogovorjene obveznosti	165.754	7,9	35.655	8,1	21,5
a) zakon. obvez.	25.970	1,2	6.451	1,5	24,8
b) prisp. SIS	139.784	6,7	29.204	6,6	20,9
- prisp. in dav. BOD in drugih os. prejem.	276.648	12,8	60.319	13,6	21,8

RAZDELJENI DRUŽBENI PROIZVOD

Družbeni proizvod je bil razdeljen v razmerju 67,5% proti 32,5% v korist organizacij združenega dela, v obdobju januar-december 1976 pa v razmerju 70,0% proti 30,0% v korist OZD. Razmerja delitve družbenega proizvoda se še nadalje nagibajo v škodo združenega dela. Tako kot v posameznih obdobjih lani se je tudi po skupnem računu za leto 1976 razmerje znižalo. Če primerjamo delitvena razmerja v prvih treh mesecih letos s 1976. letom, ugotovimo, da gospodarstvu pripada manj družbenega proizvoda kot pa ga je po skupnem računu.

primerjavi s planiranim pod planom za 6,5%.

Po panogah najbolj zaostaja za planiranim dohodek pri gozdarstvu (-20%), v industriji (-7,8%), gradbeništvo (-8,4%) in trgovini (-4,4%), medtem ko so ostale panoge preslele planirani doseženi dohodek v prvem četrtletju letos.

AMORTIZACIJA

Amortizacija po predpisanih minimalnih stopnjah zaostaja za planirano za tri odstotke, amortizacija nad predpisanimi pa za štiri odstotke. Amortizacija po predpisanih minimalnih stopnjah je znašala v prvem četrtletju letos 113.519 tisoč din, pospešena amortizacija pa le 5.036 tisoč din.

OSTANEK DOHODKA

Gospodarstvo je v prvem četrtletju letos realiziralo le 15,8% odstotkov planiranega in torej zaostalo za planiranim za 9,2%. Najmanjšo realizacijo ostaneka dohodka je dosegla industrija (4,8%), sledita trgovina (8,2%), gradbeništvo (17,4%) medtem ko so ostale panoge precej preslele planirani ostanek dohodka.

DRUŽBENI PROIZVOD

Doseženi družbeni proizvod (zbir doseženega dohodka in celotne amortizacije osnovnih sredstev) je v prvem četrtletju v gospodarstvu znašal 401.544 tisoč din. V primerjavi z ocenjenimi lanskoletnimi podatki je ta porasel za en odstotek, glede na planirani družbeni proizvod pa zaostaja za 5,5%.

Primerjava planiranega družbenega proizvoda za leto 1977 in doseženega v prvem četrtletju letos:

PANOGA	Plan 1977	I-III 1977	Izvršitev plana-indeks
1. Industrija in rudarstvo	1.571.362	294.948	18,8
2. Gozdarstvo	9.268	639	6,9
3. Gradbeništvo	241.473	39.519	16,4
4. Promet in zveze	58.624	18.821	32,1
5. Trgovina	79.610	16.948	21,3
6. Gostinstvo in turizem	60.944	17.567	28,8
7. Obrt in osebne storitve	8.423	2.273	27,0
8. Stanovanjsko komunalna dej. in urejanje naselja in prostora	13.509	4.310	31,9
9. Finančne, tehnične in poslovne storitve	16.882	6.519	38,6
SKUPAJ	2.060.095	401.544	19,5

43.311 tisoč več, kot ga je doseglo. Devet delovnih organizacij namreč ni doseglo toliko dohodka, da bi pokrile vse obveznosti iz dohodka, in so zato izkazale izgubo zaradi nedoseženega dohodka.

Delitev družbenega proizvoda in primerjava s planiranim sta razvidni iz naslednjega pregleda:

	Plan 1977	Struk.	I-III 1977	Struk.	Izvrš. plana
I. Sredstva OZD	1.457.134	68,1	300.471	67,5	20,6
- amortizacija	536.321	25,1	118.554	26,7	22,1
- sredstva za čiste OD in druge os. prejem.	678.502	31,7	140.731	31,6	20,7
- stanov. prisp., ki pripade OZD	38.485	1,8	9.171	2,1	23,8
- ostanek dohodka	203.826	9,5	32.015	7,2	15,7
II. Drugi udeleženci v delitvi	681.974	31,9	144.384	32,5	22,2
- pogodbenne obveznosti	239.572	11,2	48.410	10,9	20,2
- zakonske in sam. dogovorjene obveznosti	165.754	7,9	35.655	8,1	21,5
a) zakon. obvez.	25.970	1,2	6.451	1,5	24,8
b) prisp. SIS	139.784	6,7	29.204	6,6	20,9
- prisp. in dav. BOD in drugih os. prejem.	276.648	12,8	60.319	13,6	21,8

RAZDELJENI DRUŽBENI PROIZVOD

Med sredstvi, ki pripadajo združenemu delu, odpade največji znesek na sredstva za čiste osebne dohodke in druge osebne prejemke, katerih udeležba v razdeljenem družbenem proizvodu znaša 31,6%.

V sredstvih, ki pripadajo drugim udeležencem, zavzemajo največji delež prispevki in davki iz osebnih dohodkov in drugih osebnih prejemkov (13,6%). Na drugem mestu so pogodbenne obveznosti, ki so v družbenem proizvodu udeležene 10,9%. Največji znesek (35.519 tisoč din) v pogodbenih obveznostih odpade na obresti za kredite, sledijo zavarovalne premije (8.933 tisoč din) ter druge pogodbenne obveznosti (v znesku 1.951 tisoč din).

Zakonske in samoupravne dogovorjene obveznosti so v družbenem proizvodu udeležene z 8,1%.

IZGUBE

Organizacije združenega dela so v prvem četrtletju letos izkazovale 42.698 tisoč din izgube. Izgubo je izkazalo devet temeljnih organizacij združenega dela in je v celoti nastala zaradi nedoseženega dohodka.

Iz pregleda je razvidno, da je največja izguba zaradi nedoseženega dohodka izkazana v področju industrije, in sicer zaradi izgube v temeljnih organizacijah železarske Jesenice. V industriji so tri temeljne organizacije železarske izkazale za 28.208 tisoč din izgube, kar je 94,1% vse izgube v industriji. Preostali del izkazane izgube pa odpade še na Elektro Kranj, TOZD Elektro Žirovnica (548 tisoč din) in TPP Zarja, TOZD Industrija - obrt (1.216 tisoč din). V področju gozdarstva, trgovine, gostinstva in obrti izkazuje izgubo le po ena delovna organizacija. Največja izguba v teh področjih je izkazana v obrti, kjer je po novi klasifikaciji zajeta Železarna, TOZD Vzdrževanje, energija, transport. Omenjena temeljna organizacija je v prvih treh mesecih letos izkazala za 11.156 tisoč din izgube.

Neplačana realizacija v teh delovnih organizacijah znaša 178.961 tisoč din. Če od neplačane realizacije odštejemo izdatke (114.602 tisoč din), ki se nanašajo na tisti del neplačane realizacije, ki je bila plačana do 15. aprila letos, ugotovimo, da na tak način zmanjšana neplačana realizacija presega skupaj izkazani znesek izgub za 21.661 tisoč din. To dokazuje, da izkazane izgube v gospodarstvu kot celoti niso pereče.

IZVOZ - UVOZ

Na področju zunanje trgovinske menjave so bili izvozni rezultati v prvem trimesečju letos pod planskimi obveznostmi. Skupni izvoz je namreč znašal le 12 odstotkov realizacije celotnega plana, glede na planirano področja pa je znašal izvoz na konvertibilno področje le 10,4% letnega plana in na vzhodno področje 18,8% planiranega izvoza.

Skupni uvoz je znašal 5,5 milijonov dolarjev in je bil v letošnjem prvem četrtletju realiziran s 14,8% glede na plan v letu 1977.

V gospodarstvu je bilo v letošnjem prvem četrtletju zaposlenih 11.573 delavcev, v lanskem istem obdobju pa jih je bilo zaposlenih poprečno 11.570 delavcev (vir RAD - 1), torej v istem obsegu.

V negospodarstvu se je zaposlenost letos povečala za 5,5% z ozirom na isto obdobje lani.

V celotnem družbenem sektorju pa se je zaposlenost letos povečala za 0,6% z ozirom na lansko prvo četrtletje.

OSEBNI DOHODKI

Poprečni čisti osebni dohodek na zaposlenega je v letošnjem prvem četrtletju znašal 4.495 din in je bil za 16,7% višji kot v lanskem istem obdobju. V gospodarstvu je znašal poprečni OD na zaposlenega 4.418 din ali za 17,0% več kot lani, v negospodarstvu pa 5.125 ali za 14,7% več kot v lanskem obdobju.

ZAKLJUČEK

Realna ocena gospodarskih gibanj v prvem četrtletju letos je otežena zaradi tega, ker v lanskem istem obdobju delovne organizacije niso izračunavale periodičnega obračuna. Torej, primerjava z lanskoletnimi ocenjenimi rezultati nam ne daje realne slike gibanja gospodarstva. Primerjava s planiranimi kazalci iz družbenega načrta za letošnje leto pa nam kaže, da zaostajamo, oziroma ne dosegamo planskih postavk.

Tudi ekonomičnost poslovanja se je poslabšala, saj je gospodarstvo lani doseglo na 100 din porabljenih sredstev 114,1 din celotnega dohodka, letos pa le 111,9 din ali za dva odstotka manj. Najslabšo ekonomičnost izkazuje panogi trgovina in industrija.

Iz primerjave doseženega dohodka na zaposlenega je razvidna produktivnost. Ta pa je po izračunih v letošnjem prvem četrtletju padla za devet odstotkov z ozirom na ocenjeno lanskoletno isto obdobje.

Ostanek dohodka in amortizacije, ki pomenita sredstva za reprodukcijo, sta znašala 150.569 tisoč din. Stopnja reproductivne sposobnosti, ki je izračunana iz razmerja sredstev, je v gospodarstvu znašala 2,3%, med posameznimi panogami pa je bila najnižja v gozdarstvu (1,7%), trgovini (1,6%), industriji in gradbeništvo (2,0%), sledita gostinstvo in turizem (2,4%) itd. Najvišjo reproductivno sposobnost je izkazala panoga finančne, tehnične in poslovne storitve (18,2%).

Industrijska proizvodnja, ki je eden od najpomembnejših dejavnikov gibanja celotnega dohodka, je bila v prvih treh mesecih letos skromna in se je zmanjšala za 0,9%.

Tudi izvozno-uvozni rezultati v letošnjem prvem četrtletju niso spodbudni, saj nam izvoz glede na planiranega preveč zaostaja.

R. Košir

Jesenice - gradnja novega trakta jeseniške podružnice Ljubljanske banke

PREDSTAVLJAMO INŠTITUT JOŽEF ŠTEFAN

V prejšnji številki Železarske smo objavili prvi sestavek z gornjim naslovom, s katerim smo začeli predstavljati ugleden slovenski inštitut, ki nam je tudi posredoval nekaj krajših sestavkov, da bi delavcem predstavili njegovo dejavnost in pomen. Danes z zapisom o dejavnosti inštituta nadaljujemo.

NAŠA AVTOMATSKA POSTAJA NADZORUJE OKOLJE

Rezultat večletnega usmerjenega dela na inštitutu Jožef Stefan v zvezi z varovanjem okolja je tudi avtomatska postaja, ki nadzoruje okolje - nekakšen elektronski stražar, ki neprekinjeno javlja, kaj se dogaja s človekovim življenjskim okoljem. Naprava že priteguje vse tiste, ki hočejo na področju svoje delovne organizacije ali pa kar cele regije vedeti, kaj se v njihovi okolici v resnici dogaja. Mnogi hočejo imeti v rokah vsak trenutek »materialni dokaz« proti očitkom, s katerimi jih zasipajo občani, češ da zastrupljajo zrak in vodo bolj, kot to dovoljujejo predpisi.

Postaja, ki jo je mogoče za različne potrebe različno dopolnjevati, vodi mikroročunalnik.

Postaja omogoča tako delovnim organizacijam kot raziskovalcem zbrati številne hidrometeorološke podatke, podatke o kvaliteti zraka in voda, ki jih je mogoče uporabiti bodisi pri ukrepih za varovanje okolja ali kot del podatkov pred pričetkom izgradnje kakega novega objekta.

Velja še posebej poudariti, da prav zaradi vgrajene elektronike lahko ta postaja sproti obdeluje vse sprejete podatke in jih posreduje dalje.

Postaja je zgrajena tako, da je mogoče nanjo priključiti teleprinter, luknjaliknjo traku, magnetno kaseto, analogne registrirne elemente in podobno za zapis podatkov na postaji ali pa jo vključiti v nadzorno omrežje.

V Sloveniji imamo doslej že približno 40 različnih merilnikov za merjenje onesnaženosti. Podatke teh merilnikov sedaj obravnavamo in obdelujemo ročno. Z vpeljavo avtomatskih postaj in njihovo povezavo v nadzorno omrežje pa bodo že obdelani podatki o onesnaževanju okolja vsak trenutek na voljo vsem uporabnikom.

RECIKLIRANJE

Z enako zavzetostjo kot pri uvajanju metod za kontrolo in izdelavi prototipov aparatov za nadzor okolja se sodelavci inštituta lotevajo tudi problemov v zvezi z odpadnimi snovmi, ki nastajajo v kemijski in v drugih industrijskih panogah.

Probleme v zvezi s tekočimi industrijskimi odpadki, ki jim pravimo tudi tehnološke odpadle, rešujejo na ta način, da skušajo najti ustrezne postopke, s katerimi bi odpadle očistili do take mere, da bi dobljeno očiščeno vodo lahko ponovno uporabili v procesu. Kot primer take »zaprt« tehnologije naj navedemo obrat za predelavo uranove rude na Žirovskem vrhu, ki je zasnovan tako, da ne bo izpuščal v okolje nikakršnih odpadkov.

Po drugi strani pa je možno nekatere nadležne tekoče odpadle z ustreznimi postopki predelati v ko-

ristne snovi. Tako je, npr., skupina sodelavcev odseka za kemijo fluora na inštitutu že razvila postopek za predelavo odpadne žveplove kisline, ki je samo v SR Sloveniji nastaja okrog 20.000 ton letno, v amonijev sulfat. S tem je dana možnost, da se namesto 100.000 ton nevtralizacijskega blata, ki predstavlja samo po sebi nadležen odpad, proizvede letno 26.000 ton amonijevega sulfata. Le-ta je namreč pomembna sestavina umetnih gnojil in ga moramo danes še pretežno uvažati. Podobno kot problem omenjenih sulfatnih odpadkov namerava skupina rešiti tudi problem fluoridnih odpadkov.

Skupina SEPO (skupina za evaluacijo posegov v okolje), ki dela v okviru inštituta Jožef Stefan na najvišjem znanstvenem nivoju, pa rešuje z vsoto potrebno širino številne probleme, ki se pojavljajo ob novih investicijah ali pa ob že sedanjih industrijskih obratih.

ČE SE ZAPLETEJO RAČUNI

Marsikatero naše podjetje je kupilo elektronski računalnik in pri tem menilo, da jim bo zmogljivi stroj kar sam od sebe pomagal razrešiti notranje ali organizacijske težave. Brez znanja in kadrov pa pogosto ne opravijo dosti in tako pogosto iščejo pomoč drugje. Naša konzultantska skupina odseka za uporabno matematiko je sposobna gospodarskim organizacijam, ki so se znašle v računovodsko-komercialnih težavah, pomagati.

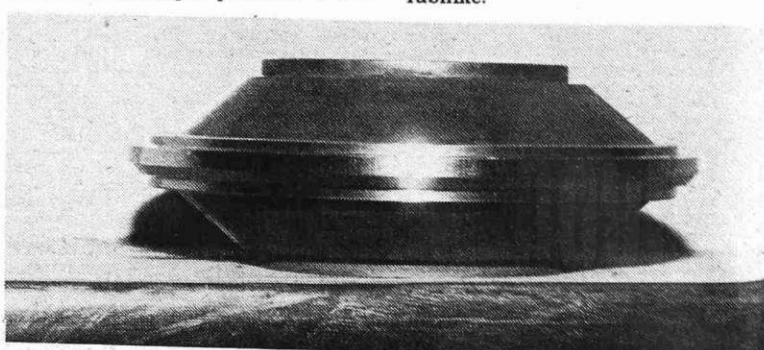
Ta odsek je z več kot dvajsetimi sodelavci ena najmočnejših softversko-konzultantskih skupin v Jugoslaviji. Sposobni so vskočiti, kjerkoli se kaj zaplete pri strojih znamke CDC, IBM in pri drugih hardversko neodvisnih dejavnostih s področja avtomatske obdelave podatkov.

Komercialno-poslovno področje zajema aplikacije, kot so obračun osebnega dohodka, skladiščno poslovanje, saldantosti, fakturiranje ter kompleksni problemi vodenja in usmerjanja poslovne finančne funkcije v okviru interne banke v organizaciji združenega dela, operacijskih raziskav in optimizacijskih postopkov.

Na znanstveno-tehničnem področju se odsek največ ukvarja s statističnimi obdelavami - od enostavnih tabele in risanja podatkov do regresije, faktorjske analize, analize časovnih vrst in napredovanja - ter linearnim programiranjem in raznimi simulacijami tehničnih procesov.

Odsek deluje tudi na področjih splošne uporabnosti računalniškega softwara in hardwara, kot so organizacija bank podatkov in daljinska obdelava, ocenjevanje delovanja in primernosti aplikacij in konfiguracij.

V prihodnje bo odsek organiziral tudi seminarje in tečaje s področja avtomatske obdelave podatkov ter tudi tako prenašal izkušnje na uporabnike.

»Furrgva glava« tehnična inovacija naših sodelavcev Pavla, Dimitrova in Draga Koblarja

PREDLOG VRSTNEGA REDA PROSILCEV STANOVANJ ZA LETO 1977

V skladu s členi 19, 20, 21 in 22 pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev v železarni Jesenice, ki ga je z ugotovitvenim sklepom sprejel na seji dne 27. 2. 1975 delavski svet Železarne, je stanovanjska komisija pri delavskem svetu na seji dne 13. 6. 1977 obravnavala in potrdila vrstni red prosilcev stanovanj za leto 1977 in ga posreduje v obravnavo delavcem TOZD in DS Železarne.

OBRAZLOŽITEV:

Predlog vrstnega reda prosilcev stanovanj za leto 1977 je pripravila strokovna služba oddelka za družbeni standard kadrovskega sektorja na osnovi točkovnega sistema, ki je sestavni del pravilnika.

Podatke, navedene v vlogi in dokumentaciji, je strokovna služba preverila z ogledom stanovanjskih pogojev posameznih prosilcev, razen tistih, ki stanujejo v samskih domovih, ki so brez stanovanja (imajo le do 5 kv. metrov stanovanjske površine na člana) in v primerih, ko posedujejo standardna stanovanja, ki pa niso ustrezna po površini, funkcionalnosti in drugih pogojih.

Strokovna služba je ovrednotila stanovanjske in osebne pogoje posameznih prosilcev po naslednjih kriterijih:

1. številčno stanje družine,
2. stanovanjske razmere prosilca,
3. zdravstvene in socialne razmere prosilca,
4. delovna doba prosilca in članov njegove družine,
5. udeležba prosilca v NOB,
6. doba čakanja prosilca na stanovanje,
7. aktivno delo v družbenopolitičnih organizacijah.

Seštevek točk ovrednotenih stanovanjskih in osebnih pogojev uvršča posameznega prosilca v vrstni red prosilcev za leto 1977.

V vrstni red za leto 1977 so vključeni prosilci, ki so vložili prošnje za stanovanje do 31. 12. 1976, razen tistih, ki prosijo zaradi različnih subjektivnih in objektivnih vzrokov za zamenjavo stanovanja, in prosilci, ki posedujejo solidarnostna stanovanja, vendar jim ne ustrezajo po površini glede na število družinskih članov. Ti dve kategorizaciji prosilcev, vodi strokovna služba posebej.

Prosilce za zamenjavo bo stanovanjska komisija reševala v različnih kombinacijah v skladu z določili pravilnika, prosilce, ki posedujejo solidarnostna stanovanja, pa bo reševala takrat, ko jim bodo prenehale pravice iz naslova solidarnosti.

Na 18. seji dne 18. 11. 1975 je odbor za delovne in življenjske pogoje sklenil, da se z letom 1976 ukine delitev stanovanj za strokovnjake po prednostni listi zaradi nove organizacije Železarne. Eventualna prečeta stanovanjska vprašanja strokovnjakov bo na podlagi razpisa in na predlog glavnega direktorja reševala stanovanjska komisija.

Borce NOB se rešuje v skladu s čl. 25 veljavnega pravilnika.

Na podlagi drugega odstavka člena 21 pravilnika imajo posamezni prosilci in izvršni odbori sindikalnih organizacij Železarne pravico, da po objavi predloga vrstnega reda prosilcev stanovanj dajo svoje pripombe in pritožbe na predlog vrstnega reda prosilcev stanovanj za leto 1977, če le-ti ugotovijo, da pri posameznih prosilcih niso bile upoštewane pravice, ki jim pripadajo po pravilniku.

Vse pritožbe in pripombe na uvrstitve sprejema referat za stanovanja pri oddelku za družbeni standard kadrovskega sektorja, soba št. 11. I. nadstropje, do vključno 29. junija.

Pritožbe bo obravnaval odbor za delovne in življenjske pogoje ter prizadetim prosilcem posredoval ustrezne odgovore.

KADROVSKI SEKTOR
Odd. za družb. standard

TEK. ST.	PRIMEK IN IME	TOČKE PO PRAVILNIKU	DATUM VLOŽ. VLOGE	VRSTA STANOVANJA	ŠTEV. ČLANOV	OBRAT	DEL. ŠT.								
1	Alagič Velid	1480	17 10 1968	dvosobno	4	02 jeklarna	21597	132	Alagič Halima	227	01 06 1973	trosobno	4	94 kadr. sploš.	29303
2	Radič Milivoj	535	03 09 1970	dvosobno	3	02 jeklarna	26342	133	Kešina Ilija	227	23 09 1975	trosobno	5	13 valj. žice	25522
3	Struna Pavla	506	18 12 1970	dvosobno	3	02 jeklarna	00000	134	Endliher Marjan ing	225	20 12 1973	enosobno	2	83 vzdržev.	26112
4	Langus Jože	410	02 08 1974	enosobno	2	upokojenec	00000	135	Kavalar Damjana	225	18 03 1974	dvosobno	3	18 valj. 2400	29154
5	Bučar Anica	339	17 02 1976	enosobno	2	01 plavž	80060	136	Vilman Ivan	225	17 10 1974	enosobno	2	32 žičarna	25364
6	Mulalić Salih	338	21 12 1976	trosobno	6	02 jeklarna	19003	137	Kodrič Drago	225	25 10 1974	dvosobno	3	el. vzdržev.	27329
7	Hribar Ivanka	322	01 12 1976	dvosobno	3	02 jeklarna	00000	138	Suljanović Husein	225	28 10 1974	garsonjera	1	87 energetika	25562
8	Uran Stefan	329	11 11 1971	enosobno	2	upokojenec	00000	139	Ribič Emin	225	20 11 1974	dvosobno	4	21 HVB	26565
9	Mrak Jožica	318	01 03 1973	trosobno	4	92 komerc. fin.	80819	140	Legat Vojka	225	15 01 1975	dvosobno	3	35 jeklovlek	81440
10	Bešič Fikret	317	28 12 1973	enosobno	2	02 jeklarna	05802	141	Ravnik Franjo	225	24 04 1975	enosobno	2	21 HVB	25422
11	Dobravac Metka	304	28 07 1972	trosobno	4	92 komerc. fin.	80819	142	Cop Jože	225	27 05 1975	dvosobno	3	89 transport	26199
12	Turk Draga	301	05 01 1972	trosobno	4	82 rem del	21436	143	Amedoski Amdija	225	07 07 1976	trosobno	5	83 vzdržev.	30429
13	Nemec Ludvik	300	06 11 1976	enosobno	2	11 blooming	26559	144	Štampfelj Janez	225	19 08 1976	garsonjera	1	82 rem. del.	24522
14	Benet Vladimir	295	18 09 1972	enosobno	2	11 blooming	26559	145	Furlan Vojteh	225	02 12 1975	dvosobno	3	33 profilarna	24862
15	Ivančič Marko	295	20 09 1972	trosobno	4	36 elektrodni	27772	146	Svetina Štefka	225	03 08 1976	trosobno	4	81 stroj. del.	20819
16	Šmitran Jovanka	290	20 04 1976	garsonjera	1	32 žičarna	14806	147	Lahajnar Ivan	225	28 09 1976	garsonjera	1	35 jeklovleki	26199
17	Rudolf Vladimir	290	15 07 1976	garsonjera	1	01 plavž	26559	148	Bajz Josip	225	08 12 1976	enosobno	2	38 elektrodni	27516
18	Radič Rajko	286	04 08 1972	trosobno	5	82 rem del	28756	149	Dautović Ibro	224	14 12 1972	dvosobno	3	02 jeklarna	26065
19	Barčević Jakob	285	26 05 1972	trosobno	4	11 blooming	28605	150	Železnikar Viktor	224	19 04 1976	dvosobno	3	87 energetika	11356
20	Hrvatinčan Anđelko	285	08 09 1972	dvosobno	4	81 stroj. del	26981	151	Čampara Osman	223	17 10 1972	dvosobno	4	11 blooming	25853
21	Dolinar Stanko	285	28 11 1973	dvosobno	3	13 valj. žice	18387	152	Iskra Vladimir	223	13 01 1975	enosobno	2	upokojenec	00000
22	Dželičević Sulejman	285	14 01 1974	dvosobno	4	11 blooming	23970	153	Mulalić Munib	222	09 12 1976	dvosobno	4	21 HVB	22451
23	Ponjavic Edina	282	07 06 1973	trosobno	5	35 jeklovlek	25262	154	Dautović Muharem	221	05 02 1975	trosobno	4	02 jeklarna	23614
24	Žgajnar Stane	280	08 11 1974	garsonjera	1	89 transport	21657	155	Šturm Jože	220	20 12 1973	trosobno	5	32 žičarna	18252
25	Vister Ciril	278	31 12 1976	dvosobno	3	82 rem del	00000	156	Rijavec Emilija	220	15 04 1974	enosobno	2	98 družb. preh.	27160
26	Škedelj Alojz	277	25 08 1976	trosobno	6	upokojenec	00000	157	Kutin Andrej	220	15 08 1974	garsonjera	1	02 jeklarna	26021
27	Šupuk Dževad	275	21 09 1972	enosobno	2	97 ek. tkr. nov	26969	158	Burzić Mehmed	220	04 11 1974	dvosobno	3	89 transport	28135
28	Tasič Vlado	275	23 02 1973	dvosobno	5	82 rem del	28457	159	Jovanov Gorgi	220	12 11 1974	dvosobno	3	02 jeklarna	25363
29	Peterka Anton	275	26 06 1973	trosobno	5	33 profilarna	28757	160	Rotar Jakob	220	03 12 1974	dvosobno	3	82 rem. del.	25219
30	Vidmar Marjan	275	12 07 1973	dvosobno	3	82 rem del	24845	161	Graj Miran	220	18 07 1975	dvosobno	3	82 rem. del.	26975
31	Divjak Jože	275	20 12 1973	dvosobno	3	31 hlad. valj.	27057	162	Kočet Ivan	220	17 10 1975	garsonjera	1	13 valj. žice	25675
32	Prezeli Rudi	275	23 03 1976	garsonjera	1	13 valj. žice	17211	163	Tatarevič Hilmo	220	05 11 1975	trosobno	6	37 žebjarna	30552
33	Kozmus Franc	272	01 02 1973	trosobno	5	02 jeklarna	22246	164	Jagodič Rajko	220	09 12 1975	trosobno	4	11 blooming	27112
34	Topič Dragan	270	16 04 1973	trosobno	4	01 plavž	26642	165	Medved Jože	220	16 12 1975	dvosobno	3	83 vzdržev.	26768
35	Kapič Asim	270	10 12 1973	trosobno	4	02 jeklarna	21715	166	Globočnik Darinka	220	11 02 1976	dvosobno	3	33 profilarna	81422
36	Mišič Mitja	270	19 12 1973	dvosobno	3	82 rem del	24859	167	Sedlar Janez	220	26 02 1976	garsonjera	1	18 valj. 2400	23951
37	Bajraktarević Mustafa	270	07 11 1974	trosobno	4	13 valj. žice	21319	168	Cund Zdenko	220	02 03 1976	dvosobno	3	82 rem. del.	81449
38	Bergelj Franc	270	30 12 1974	trosobno	4	83 vzdržev.	24076	169	Macura Milorad	220	22 03 1976	dvosobno	3	89 transport	26769
39	Midžon Ejub	270	26 03 1976	garsonjera	1	02 jeklarna	20498	170	Skubic Marjan	220	24 12 1976	trosobno	5	89 transport	19102
40	Perane Franc	270	25 05 1976	enosobno	2	81 stroj. del.	18167	171	Krstov Metodija	219	24 01 1974	trosobno	4	01 plavž	28481
41	Rušič Silva	270	04 08 1976	garsonjera	1	94 kadr. sploš.	60153	172	Cih Mirko	219	16 10 1975	dvosobno	3	97 ek. tkr. NOV	17202
42	Torkar Ivan	266	15 10 1973	dvosobno	3	01 plavž	05293	173	Tomazević Jože	219	16 12 1976	enosobno	2	32 žičarna	03694
43	Mandič Marija	265	24 03 1972	garsonjera	1	11 blooming	28306	174	Daljevič Rajko	217	17 07 1972	dvosobno	4	02 jeklarna	26935
44	Spasov Jovan	265	06 10 1972	garsonjera	1	01 plavž	28306	175	Avdić Hidajeta	217	18 09 1974	dvosobno	4	94 kadr. sploš.	60743
45	Adrović Sadija	265	04 06 1973	trosobno	4	83 vzdržev.	26294	176	Zunič Ivan	217	15 04 1975	trosobno	5	13 valj. žice	14896
46	Demšar Vinko	265	11 11 1974	trosobno	4	83 vzdržev.	24632	177	Crnović Ibrahim	216	30 12 1976	trosobno	4	02 jeklarna	27783
47	Grubar Martin	265	13 12 1974	dvosobno	4	02 jeklarna	24626	178	Mulalić Esad	215	22 11 1972	dvosobno	4	32 žičarna	29642
48	Zahirovič Ibro	264	16 04 1974	dvosobno	5	02 jeklarna	27394	179	Derling Miroslav	215	18 10 1973	garsonjera	1	94 kadr. sploš.	27369
49	Salopek Joso	263	05 05 1972	trosobno	4	02 jeklarna	22552	180	Smagin Boris	215	31 01 1974	enosobno	2	82 rem. del.	60831
50	Pogačnik Anton	261	29 06 1971	dvosobno	3	89 transport	18046	181	Tatarevič Džemila	215	12 03 1974	enosobno	2	82 rem. del.	60831
51	Mušević Marija	261	26 06 1972	enosobno	2	83 vzdržev.	80446	182	Trifonić Tatjana	215	25 04 1974	dvosobno	3	83 vzdržev.	26973
52	Subonjić Ejub	261	30 08 1972	dvosobno	4	02 jeklarna	25467	183	Smajlović Rifet	215	19 07 1974	dvosobno	3	89 transport	27703
53	Mušić Šaban	260	19 03 1973	trosobno	4	01 plavž	26484	184	Banošek Alojz	215	20 12 1974	dvosobno	3	97 ek. tkr. NOV	27019
54	Hadžić Muharem	260	10 05 1973	dvosobno	3	01 plavž	29258	185	Pivač Šerif	215	27 02 1975	dvosobno	3	89 transport	27027
55	Marković Mirko	260	29 08 1973	dvosobno	3	21 HVB	26882	186	Hadžimuratović Muhar	215	03 04 1975	dvosobno	3	02 jeklarna	27089
56	Balič Stipe	260	14 11 1973	trosobno	4	83 vzdržev.	29601	187	Šimić Borut	215	03 12 1975	dvosobno	3	89 transport	27327
57	Koblar Anton	260	26 04 1974	dvosobno	3	83 vzdržev.	23702	188	Mujičić Husein	215	22 12 1975	dvosobno	3	33 profilarna	26340
58	Suljanović Sulejman	260	12 03 1976	dvosobno	4	11 blooming	24154	189	Zupan Edvard	215	06 12 1976	dvosobno	3	89 transport	26340
59	Klinar Franc	257	11 09 1968	dvosobno	3	31 hlad. valj.	18547	190	Puat Uroš	215	07 05 1976	garsonjera	1	21 HVB	25126
60	Subonjić Halil	257	06 11 1972	dvosobno	3	02 jeklarna	25390	191	Kristan Rihard	215	13 09 1976	enosobno	2	83 vzdržev.	26177
61	Kralj Janez	257	26 08 1976	trosobno	4	11 blooming	22826	192	Kantarević Zureta	215	19 11 1976	dvosobno	3	upokoj.	00000
62	Muminović Ibro	255	27 09 1973	dvosobno	3	02 jeklarna	28488	193	Rekić Mujo	214	15 07 1974	dvosobno	3	01 plavž	29634
63	Vuletić Rade	255	11 12 1973	dvosobno	3	32 žičarna	27032	194	Bubrić Ernest	214	09 10 1974	dvosobno	3	32 žičarna	29738
64	Kelvišar Jurij	255	28 03 1974	dvosobno	3	81 stroj. del.	25257	195	Vasiljević Blaž	212	12 03 1973	dvosobno	3	01 plavž	23763
65	Hribar Avgust	255	27 02 1975	dvosobno	3	31 hl. valj.	24236	196	Polanc Slavko	211	24 09 1974	dvosobno	3	81 stroj. del.	07300
66	Čerin Franc	254	05 10 1973	trosobno	5	32 žičarna	24023	197	Malkoč Abid	211	22 10 1974	trosobno	4	02 jeklarna	25081
67	Lab Alenka	254	15 08 1974	dvosobno	3	94 kadr. sploš.	26744	198	Kralj Drago	211	24 10 1974	dvosobno	3	97 ek. tkr. NOV	30224
68	Gojan Zora	253	20 12 1972	enosobno	1	98 družb. preh.	60470	199	Štern Leda	211	11 12 1974	dvosobno	3	97 ek. tkr. NOV	29863

266	Divjak Franc	200	28 02 1975	garsonjera	1	21 HVB	27328	443	Stefanov Ilo	180	04 05 1976	enosobno	2	02 jeklarna	30186
267	Murtić Seidija	200	21 03 1975	garsonjera	3	87 energetika	29346	444	Škenderović Kadro	180	15 07 1976	garsonjera	1	31 hlad. valj.	29409
268	Hrvobek Andrejka	200	08 04 1975	enosobno	2	81 stroj. del.	28908	445	Čizmić Adil	180	28 08 1976	garsonjera	1	02 jeklarna	29201
269	Strinjan Halida	200	09 04 1975	enosobno	2	98 družb. preh.	60680	446	Nikolov Anče	180	01 09 1976	enosobno	2	89 transport	29866
270	Zupa Marija	200	16 04 1975	garsonjera	1	94 kadr. sploš.	29779	447	Halimović Asim	180	03 09 1976	dvosobno	3	vzdrževanj.	31089
271	Neđićević Franc	200	29 05 1975	garsonjera	1	01 plavž	27333	448	Stare Danilo	180	15 09 1976	garsonjera	1	82 rem. del.	29635
272	Sušteršić Milan	200	30 05 1975	enosobno	2	83 vzdržev.	28068	449	Šmitran Džordže	180	23 09 1976	garsonjera	1	11 blooming	29260
273	Rajić Svetko	200	31 07 1975	enosobno	2	02 jeklarna	27648	450	Blagojević Savo	180	02 11 1976	enosobno	2	02 jeklarna	30371
274	Piperac Nikola	200	31 07 1975	dvosobno	3	11 blooming	29445	451	Blagojević Milan	180	02 11 1976	enosobno	2	02 jeklarna	30372
275	Vlaisavljević Miloš	200	21 08 1975	dvosobno	4	11 blooming	30574	452	Kićin Mejaz	180	20 11 1976	enosobno	2	02 jeklarna	28907
276	Bešlić Nusret	200	28 08 1975	dvosobno	3	33 profilarna	29554	453	Karanović Svetko	180	22 11 1976	garsonjera	1	18 valj. 2400	29654
277	Gluhačić Mustafa	200	28 08 1975	dvosobno	3	02 jeklarna	29636	454	Čoralić Šukrija	180	22 11 1976	garsonjera	1	82 rem. del.	29512
278	Midžan Mestufa	200	03 11 1975	dvosobno	4	02 jeklarna	30587	455	Koder Stane	180	07 12 1976	garsonjera	1	87 energetika	29266
279	Vlašek Branko	200	19 11 1975	dvosobno	3	98 družb. preh.	60864	456	Bešić Safet	180	09 12 1976	garsonjera	1	87 energetika	29462
280	Stevanović Jovan	200	23 12 1975	enosobno	2	35 jeklovlek	28268	457	Sećkanović Mirsad	180	13 12 1976	enosobno	2	02 jeklarna	30152
281	Alagić Izet	200	19 02 1976	dvosobno	3	02 jeklarna	27692	458	Hođić Fikmet	180	15 12 1976	dvosobno	3	11 blooming	31078
282	Alagić Taib	200	23 02 1976	enosobno	2	11 blooming	28478	459	Ključanin Rasim	180	24 12 1976	garsonjera	1	82 rem. del.	29478
283	Huskić Azem	200	19 03 1976	dvosobno	3	32 žičarna	28114	460	Jan Milan	180	28 12 1976	garsonjera	1	83 vzdržev.	25439
284	Džordžević Bato	200	19 04 1976	dvosobno	3	13 valj. žice	29074	461	Zašev Time	179	12 11 1973	dvosobno	3	35 jeklovlek	29078
285	Pivač Ismet	200	01 06 1976	garsonjera	1	01 plavž	26835	462	Horozović Sabid	179	15 11 1973	dvosobno	4	11 blooming	29623
286	Sećkanović Husein	200	10 06 1976	dvosobno	3	01 plavž	27618	463	Omanović Osman	179	18 02 1975	dvosobno	4	35 jeklovlek	28581
287	Hribar Vasja	200	27 08 1976	enosobno	2	37 žebjarna	28191	464	Šmid Srećko	179	15 06 1976	dvosobno	3	21 HVB	25235
288	Stare Vojko	200	27 09 1976	garsonjera	1	97 ek. tkr. NOV	29078	465	Pajk Jože	179	16 09 1976	dvosobno	3	32 žičarna	19748
289	Pivač Halil	199	12 12 1975	dvosobno	4	89 transport	21142	466	Gorza Jože	178	18 02 1976	dvosobno	4	01 plavž	17909
290	Stanojević Ljubo	199	24 05 1976	dvosobno	4	02 jeklarna	22869	467	Murati Luan	176	30 01 1975	dvosobno	3	02 jeklarna	27700
291	Naumovski Nišo	198	30 12 1974	dvosobno	5	02 jeklarna	23381	468	Huseinbasić Šefik	175	20 06 1972	dvosobno	4	89 transport	29293
292	Triplat Albin	198	21 06 1976	dvosobno	3	81 stroj. del.	10008	469	Despotović Ranko	175	16 07 1973	dvosobno	4	89 transport	29679
293	Jakić Avgustin	197	21 02 1974	dvosobno	4	11 blooming	25514	470	Kićin Husein	175	02 12 1976	dvosobno	6	01 plavž	21779
294	Mujakić Selim	197	11 12 1974	dvosobno	3	97 ek. tkr. NOV	23894	471	Spasov Ljubo	175	14 01 1975	garsonjera	1	35 elektrođni	30187
295	Rupar Marija	196	28 06 1974	dvosobno	3	35 jeklovlek	27665	472	Pivač Derviš	175	03 03 1976	garsonjera	1	89 transport	29895
296	Džafić Osman	195	26 02 1974	garsonjera	1	97 ek. tkr. NOV	29631	473	Zagar Boris	175	15 03 1976	garsonjera	1	98 družb. preh.	60860
297	Šćep Ivan	195	17 12 1974	garsonjera	1	81 stroj. del.	29771	474	Mrdža Mirko	175	15 03 1976	garsonjera	1	01 plavž	30321
298	Kuraš Majda	195	14 02 1976	dvosobno	3	97 ek. tkr. NOV	30204	475	Ilić Dimitrije	175	25 03 1976	garsonjera	1	13 valj. žice	30380
299	Stojan Marijana	195	05 03 1976	garsonjera	1	18 valj. 2400	29810	476	Oprešnik Karel	175	07 04 1976	garsonjera	1	02 jeklarna	30216
300	Huber Džurdžija	195	17 04 1975	dvosobno	3	94 kadr. sploš.	30410	477	Stokanović Ilija	175	09 07 1976	garsonjera	2	02 jeklarna	30898
301	Krsteč Ljube	195	23 04 1975	enosobno	2	11 blooming	28930	478	Čufer Milena	175	24 08 1976	garsonjera	1	97 ek. tkr. NOV	30124
302	Ivanov Ljubo	195	24 04 1975	enosobno	2	21 HVB	28871	479	Jašić Majda	175	07 09 1976	enosobno	2	97 ek. tkr. NOV	31104
303	Možina Miloš	195	24 06 1975	garsonjera	1	83 vzdržev.	28884	480	Čehajić Fuad	175	22 09 1976	enosobno	2	89 transport	30763
304	Agović Djulio	195	28 08 1975	garsonjera	1	21 HVB	27847	481	Vister Karmen	175	24 09 1976	garsonjera	1	97 ek. tkr. NOV	30607
305	Plavčić Nikola	195	01 08 1975	garsonjera	1	01 plavž	28010	482	Zust Bojan	175	28 09 1976	garsonjera	1	83 vzdržev.	29838
306	Trobić Ivo	195	02 08 1975	enosobno	2	31 hlad. valj.	28944	483	Bećar Suvad	175	05 10 1976	garsonjera	1	valj. profi.	30025
307	Horozović Veisil	195	08 09 1975	dvosobno	3	89 transport	29884	484	Čoralić Kasim	175	14 10 1976	garsonjera	1	02 jeklarna	30048
308	Robić Mira	195	06 10 1975	garsonjera	1	36 elektrođni	27747	485	Tokić Šerif	175	18 10 1976	garsonjera	1	32 žičarna	29892
309	Harbaš Tahir	195	13 10 1975	dvosobno	3	02 jeklarna	30195	486	Zorman Tončka	175	06 12 1976	garsonjera	1	98 družb. preh.	29892
310	Jakimov Blaž	195	15 10 1975	garsonjera	1	11 blooming	28289	487	Majdanić Mesud	174	20 06 1973	dvosobno	3	02 jeklarna	29434
311	Mitovski Vojko	195	03 11 1975	dvosobno	3	02 jeklarna	29958	488	Stevanović Mara	174	06 02 1974	enosobno	2	11 blooming	29646
312	Rozman Zoran	195	13 11 1975	dvosobno	3	97 ek. tkr. NOV	30314	489	Ališić Enver	174	30 07 1974	dvosobno	3	02 jeklarna	29272
313	Davitkovski Ranko	195	26 11 1975	garsonjera	1	89 transport	30550	490	Pasić Rasim	174	05 05 1975	dvosobno	2	89 transport	28111
314	Zelenik Jože	195	27 11 1975	garsonjera	1	01 plavž	27042	491	Spec Mirko	174	30 08 1975	dvosobno	3	35 jeklovlek	23075
315	Imširović Ramo	195	16 12 1975	dvosobno	3	21 HVB	30001	492	Sarhalić Ekrema	174	25 10 1976	dvosobno	4	36 elektrođni	27921
316	Atanasov Penčo	195	20 12 1975	garsonjera	1	89 transport	28221	493	Noć Marjan	173	02 10 1976	dvosobno	3	02 jeklarna	19519
317	Makšić Tatjana	195	22 12 1975	garsonjera	1	94 kadr. sploš.	28475	494	Veljkov Vladimir	172	22 12 1975	dvosobno	4	02 jeklarna	27380
318	Jovanov Nikola	195	28 01 1976	dvosobno	3	01 plavž	29415	495	Zaveljeina Janez	171	27 11 1974	dvosobno	3	36 elektrođni	29155
319	Lović Ibrahim	195	01 03 1976	dvosobno	4	06 livarna	30629	496	Varek Anufrija	171	03 04 1975	dvosobno	3	89 transport	25481
320	Savić Mladen	195	12 03 1976	garsonjera	1	32 žičarna	27192	497	Eržen Stanko	171	28 12 1976	dvosobno	3	97 ek. tkr. NOV	22220
321	Cvijetković Božo	195	04 05 1976	dvosobno	3	82 rem. del.	29729	498	Ravnik Marija	170	07 03 1973	dvosobno	2	97 ek. tkr. NOV	80905
322	Bećarević Cazim	195	14 05 1976	dvosobno	3	83 vzdržev.	29169	499	Bećarević Muhamed	170	17 05 1973	dvosobno	3	02 jeklarna	27313
323	Lemeš Meho	195	01 06 1976	garsonjera	1	01 plavž	27049	500	Pungerčar Ljubo	170	05 01 1976	garsonjera	1	36 elektrođni	30845
324	Čehajić Muharem	195	10 06 1976	dvosobno	4	01 plavž	30661	501	Cvetanov Ljubo	170	15 01 1976	garsonjera	1	81 stroj. del.	30808
325	Gorše Tomaž	195	14 07 1976	dvosobno	3	82 rem. del.	27920	502	Sabetan Ana	170	16 01 1976	garsonjera	1	98 družb. preh.	30576
326	Panzalović Bora	195	19 08 1976	garsonjera	1	11 blooming	27848	503	Kaltak Rasim	170	17 03 1976	garsonjera	1	01 plavž	30471
327	Arh Mirko	195	23 09 1976	garsonjera	1	35 jeklovlek	27206	504	Andonov Žilko	170	08 09 1976	garsonjera	1	01 plavž	30477
328	Georgjević Drage	195	15 10 1976	dvosobno	4	01 plavž	30765	505	Kazić Adem	170	24 09 1976	enosobno	2	02 jeklarna	31242
329	Ališić Fahrudin	195	05 11 1976	garsonjera	1	87 energetika	29072	506	Kozman Bogomir	170	28 09 1976	enosobno	2	02 jeklovlek	31083
330	Kondić Milan	195	23 11 1976	dvosobno	4	89 transport	28099	507	Grlić Marjetka	170	19 10 1976	garsonjera	1	97 ek. tkr. NOV	30753
331	Angelov Simijon	195	03 12 1976	dvosobno	3	89 transport	29382	508	Gluhalić Bećo	170	08 11 1976	garsonjera	1	02 jeklarna	31340
332	Kanc Janez	194	26 12 1974	dvosobno	4	92 komerc. fin.	81168	509	Bešić Salih	170	08 11 1976	enosobno	2	11 blooming	30850
333	Halilov Husein	194	30 06 1975	dvosobno	4	01 plavž	24170	510	Birjak Marjetica	170	03 12 1976	garsonjera	1	81 stroj. del.	30890
334	Biščević Rifet	194	23 08 1976	dvosobno	4	02 jeklarna	25415	511	Miletić Rade	170	21 12 1975	dvosobno	2	13 valj. žice	31070
335	Čatak Esad	194	21 12 1976	dvosobno	2	02 jeklarna	00000	512	Puškić Alojz	169	08 11 1974	dvosobno	3	02 jeklarna	28026
336	Duratić Nijaz	193	11 12 1975	dvosobno	6	02 jeklarna	18925	513	Horozović Aziz	169	14 11 1975	dvosobno	5	02 jeklarna	29835
337	Gerzić Muharem	193	05 04 1975	dvosobno	3	02 jeklarna	21141	514	Brvar Martin	167	10 05 1973	dvosobno	2	35 jeklovlek	26779
338	Egredžić Ilija	191	30 07 1975	enosobno	2	13 valj. žice	30348	515	Đautović Meho	167	25 02 1975	dvosobno	3	01 plavž	27730
339	Homar Jože	190	13 12 1972	dvosobno	5	83 vzdržev.	24530	516	Nikić Mladen	165	18 12 1974	dvosobno	4	87 energetika	23816
340	Hrištar Jordan	190	24 07 1973	dvosobno	2	11 blooming	27678	517	Dugar Marjan	165	30 12 1974	dvosobno	4	81 stroj. del.	17925
341	Faletić Jože	190	02 11 1973	dvosobno	4	02 jeklarna	16549	518	Veber Jakob	165	31 01 1975	dvosobno	3	32 žičarna	18358
342	Jesenko Erika	190	20 06 1974	garsonjera	1	97 ek. tkr. NOV	29904	519	Rome Franc	165	09 04 1975	dvosobno	3	02 jeklarna	19698
343	Gluhačić Sejad	190	05 12 1974	garsonjera	1	02 jeklarna	29964	520	Lajić Esad	165	08 09 1976	garsonjera	1	01 plavž	31192
344	Muftić Mehmed	190	06 03 1975	enosobno	2	83 vzdržev.	29596	521	Mandić Dragica	165	24 09 1976	garsonjera	1	94 kadr. sploš.	31175

PRIZADEVANJA ZA VEČJO KULTURO VSEH UDELEŽENCEV V CESTNEM PROMETU

(Nadaljevanje s 1. strani)

KOMISIJA ZA PROMETNO VZGOJO

Komisija za prometno vzgojo v vzgojno vrstvenih zavodih in v osnovnih šolah prvenstveno skrbi za kar najbolj masovno zajetje predšolskih in šolskih otrok v organizirano prometno vzgojo in za izvedbo različnih akcij in tekmovanj v zvezi s tem. Za tovrstno vzgojo je na voljo dovolj gradiva pa tudi ponazoril, vendar pa ta vzgoja še ni vključena v redni vzgojno-izobraževalni sistem, temveč se izvaja še v obliki prometnih krožkov, ki pa seveda ne zajemajo vse populacije otrok. Iz teh razlogov seveda tudi rezultati teh prizadevanj niso takšni, kakršne razhteva vedno večja gostota na naših cestah, pa tudi velik krvni davek, ki ga na cestah plačujejo prav otroci.

V okviru teh vzgojnih prizadevanj sodijo tudi različna tekmovanja, kot so razredna, medrazredna, šolska, občinska, regijska in republiška ter različne vsakoletne akcije, ki jih organizira republiški svet. Jeseniški svet je bil v lanskem letu organizator sedmega republiškega šolskega tekmovanja pod naslovom Kaj več o prometu, poleg vseh ostalih prometno vzgojnih tekmovanj za učence osnovnih šol.

Poleg predšolskih in šolskih otrok naj bi prometna vzgoja vključevala tudi učence šol druge stopnje, vendar pa je ta vzgoja v okviru krožka organizirana le na železarskem izobraževalnem centru železarne Jesenice, ki vključuje okrog 120 učencev. Na tem področju čaka tako komisija kot svet v prihodnje še veliko dela, da bi prek primernih oblik delovanja vključili v prometno vzgojo tudi kar največ učencev šol druge stopnje.

Svet je v lanskem letu skupaj z avto-moto društvoma Jesenice in Žirovnica organiziral dvoje predavanja na Jesenicah in po enega v Kranjski gori in v Žirovnici za ostale udeležence v prometu, kamor sodijo vozniki motornih vozil, pešci in kolesarji ter drugi uporabniki cest in drugih cestnih površin. Ob predavanjih so bili predvajani tudi prometno vzgojni filmi. Zadovoljiva udeležba na teh predavanjih kaže, da je to primerna oblika za informiranje udeležencev v prometu predvsem o novostih na področju prometnih predpisov. Poleg tega je svet o pomembnejših stvareh obveščal udeležence v prometu tudi prek lokalnih sredstev javnega obveščanja.

V LETU 1976 618 PROMETNIH NESREČ V OBČINI

Po statističnih podatkih je bilo v lanskem letu v jeniški občini 618 prometnih nesreč ali 2,7% več kakor leta 1975. V teh nesrečah je bilo 11 oseb mrtvih, 64 huje in 92 laže ranjenih. Zabeležena materialna škoda pa je znašala 4.077.330,00 din. Te nesreče je povzročilo 87% voznikov domače registracije, šest odstotkov voznikov druge registracije in sedem odstotkov voznikov tujcev in zdomcev.

Med vzroki prometnih nesreč je daleč na prvem mestu neprimerna hitrost, in sicer v 144 primerih (23,30%), sledijo pa: prekratka varnostna razdalja - 97 primerov (15,70%), izsiljevanje prednosti - 78 (12,62%), neizkušenost - 57 (9,22%), nepravilno prehitjevanje - 43 (6,96%), nepravilno srečevanje - 35 (5,67%), nepravilno zavijanje - 34 (5,50%), vinjenost - 33 (5,34%), nepravilna vzvratna vožnja - 27 (4,37%), živina in divjačina na cesti - 12 (1,94%), pešci in otroci - 22 (3,56%) - vsak od njih v enajstih primerih, okvare na vozilih - 8 (1,29%) in ostali vzroki - 28 primerov (4,53%).

Pri prometnih nesrečah je bilo 68 osebam zaradi vožnje pod vplivom alkohola odvzeto voziško dovoljenje (1975 - 99 osebam), 19 oseb je bilo odpeljanih na odzem krvi (1975 - 27), pri 29 osebah pa je bil uporabljen alkotest (1975 - 34).

Seveda pa bi ob teh subjektivnih vzrokih morali upoštevati tudi že znane objektivne vzroke, kot so nenehen razvoj cestnega prometa ob naraščanju števila motornih vozil,

voznikov motornih vozil, turistični in tranzitni promet, poleg počasnega usposabljanja naših cest. Pri vsem tem pa vozniki nikakor ne bi smeli pozabljati, da je treba vožnjo prilagoditi razmeram na cesti, oziroma stanju cest.

V lanskem letu je občinski sodnik za prekrške na Jesenicah pravomočno rešil 967 zadev s področja prometa in prometne varnosti, ali kar 178 več kakor leto poprej. V tem številu so bili 28 mladotnikov, štiri pravne osebe, štiri odgovorne osebe in 931 polnoletnih oseb. V skupnem številu je tudi 56 inozemcev.

Najbolj pogostne so bile v lanskem letu naslednje skupine prekrškov (v oklepaju je navedeno število istih prekrškov v letu 1975): nepravilna sprememba načina vožnje - 192 (145); vožnja pod vplivom alkohola - 154 (160); vožnja brez voziškega dovoljenja - 122 (86); neprimerna hitrost - 102 (67); nepravilno prehitjevanje in vožnja mimo - 77 (110); izsiljevanje prednosti - 73 in druge kršitve prometne varnosti - 247.

Podatki kažejo, da je največ takih prekrškov, ki jih s skupnim imenom označujemo kot nepravilno vključevanje v promet, oziroma nepravilno spremembo načina vožnje pri prehitjevanju. Vse to kaže na malomaren odnos teh voznikov do drugih udeležencev v cestnem prometu. Taki vozniki živijo v prepričanju, da so že dobri vozniki in da na cestah lahko ukrepajo rutinsko, pri tem pa seveda prezrejo prometno - varnostno signalizacijo. Rezultat: 618 prometnih nezgod v letu 1976!

Za obravnavane prekrške so bile izrečene vzgojne, denarne in zaporne kazni, 159 voznikom pa je bil izrečen varstveni ukrep odvzema voziškega dovoljenja od treh do šestih mesecev. Varstveni ukrep prepoved izdaje voziškega dovoljenja pa je bil izrečen v 91 primerih, in sicer za eno do dveh let.

ŠTEVILO MOTORNH VOZIL, VOZNIKOV IN PROMET

V občini Jesenice se je število motornih vozil dvignilo od 861 v letu 1964 na 5.044 v letu 1976. V tem številu je zajetih 4.720 osebnih avtomobilov ali skoraj na šest občanov eden, 41 avtobusov, 206 tovornih avtomobilov, 48 specialnih vozil in 29 vlečnih vozil.

V lanskem letu smo imeli v občini Jesenice skupaj 8.116 voznikov motornih vozil (od A do F kategorije), med njimi 6.202 moška in 1.914 ženski. V veliki večini so vozniki do 45. leta starosti, in sicer kar 5.579 oseb. Samo v lanskem letu je uspešno opravilo voziški izpit 911 občanov in sicer 273 na prvem preizkusu in 638 s ponavljanjem. Skupaj pa je bilo v letu 1976 prijavljenih 3.008 kandidatov za izpit. Osip je izredno velik, na kar so imela pripombe tudi delegati v zborih skupščine, ob tem pa je predstavnik sveta poudaril, da po republiškem poprečju opravi izpit okrog 32 odstotkov kandidatov. Skoraj neverjetno je, da je kar 68 odstotkov kandidatov pod tisto mejo inteligentnosti, da niso sposobni opraviti voziškega izpita. To je še toliko bolj presenetljivo, ker med kandidati prevladujejo predvsem mlajši ljudje, ki imajo neprimerno več dispozicij, da izpit opravijo. O tem je bilo sicer že mnogo napisanega, kritičnega in nekritičnega, vendar pa že samo številke kažejo, kar je bilo rečeno tudi na sejah, da pri opravljanju izpita ni vse v redu in da vse to močno smrdi po zaslužkarstvu!

Presenetljiv podatek, ki ga vsebuje poročilo sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine, razberemo tudi iz pregleda prometa motornih vozil prek carinske izpostave Podkoren in Rateče v letu 1976. Prek podkorenske carinske izpostave je v lanskem letu vstopilo 53.485 domačih vozil in 957.128 tujih vozil, pri čemer so vsekakor v veliki večini osebni avtomobili. Na istem prehodu pa je izstopilo 38.480 domačih in 649.776 tujih vozil. V Ratečah pa so zabeležili 59.491 domačih in 85.927 tujih vozil ob vstopu v Jugoslavijo in 59.947 domačih in 77.994 tujih vozil

pri izstopu iz naše države. Te številke so ob navedenih domačih motornih vozilih in ob dejstvu, da je Gornjesavska dolina turistično izredno razvita, oziroma prometna, dovolj zgovoren dokaz o izrednem prometu v naši občini, ki na eni strani opozarja na še večjo preventivno in vzgojno dejavnost, na drugi strani pa na dejstvo, da ceste v občini še daleč ne ustrezajo taki frekventnosti prometa.

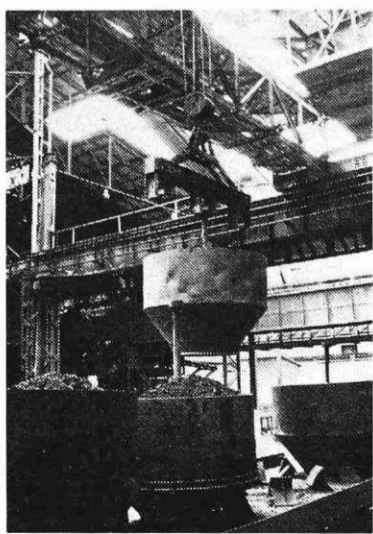
KOMISIJA ZA VARNOST PROMETA

Komisija za varnost prometa, ki deluje pri svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ima osnovno nalogo, da spremlja stanje cest in cestne signalizacije v občini ter da daje ustrezne predloge organom in organizacijam pristojnim za vzdrževanje cest, za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti. Z drugimi besedami povedano, delo komisije je tesno povezano s stanjem cest, cestnih objektov in drugimi dejavniki, ki neugodno vplivajo na normalno in varno odvijanje cestnega prometa. Da je ta odgovornost izredno velika in delo zelo obsežno kaže to, da imamo v občini 40.841 km ali 25,54% magistralnih cest, 49.365 km ali 30,88% regionalnih cest in 69.699 km ali 43,58% mestnih ulic.

Skupaj imamo v občini kar 159.905 km cest, na katerih komisija utovavlja še vrsto pomanjkljivosti. Komisija si je vse to ogledala večkrat na terenu in predlagala tudi vrsto posegov in ukrepov za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti. Seveda pa je med njimi nekaj takih, ki jih je moč odpraviti z manjšimi, druge pa seveda z večjimi stroški. Komisija predlaga kar 29 takih posegov, s katerimi bi odstranili vrsto pomanjkljivosti na cestah v občini in s tem povečali varnost vseh udeležencev v prometu.

ZAKLJUČEK

V razpravah na zborih so delegati izrekli priznanje delu sveta in obeh komisij, ter podprli njihova prizadevanja, predvsem v pogledu še nadaljnega razširjanja prometne vzgoje v predšolskih in šolskih ustanovah ter med ostalimi občani. Sprejeli so poročilo sveta z vsemi predlaganimi ukrepi in predvidenimi akcijami za nadaljnje izboljšanje varnosti na cestah za vse udeležence v prometu. Soglašali so tudi s stališči izvršnega sveta skupščine občine Jesenice, v katerih poudarja, da svet opravlja pomembno dejavnost in da mu morajo pri izvrševanju svojih nalog upravni organi skupščine občine v bodoče nuditi še večjo pomoč, predvsem pri uresničevanju sklepov sveta, oziroma obeh komisij. V svojih stališčih tudi navajajo, da je treba na občinski skupščini čim preje zasedati nezasedeno delovno mesto referenta prometne varnosti in sistematizirati delovno mesto prometnega inspektorja. Vse to je še kako pogojeno z opisano prometno situacijo v jeniški občini, oziroma gostoto prometa in s številnostjo motornih vozil, ob še dokaj neurejenih cestniščih.

Vložek za plavž

ČLOVEK TEMELJNI DEJAVNIK ZMAGE

Današnje sodobne vojne se pričenejo nepričakovano in nenajavljeno. Z nenadnim in hitrim napadom želi napadalec čimprej doseči odločilno prednost, da bi preprečil mobilizacijo napadene države in reakcijo svetovne javnosti. Nemogoče je predvideti vse načine vojnega delovanja. Napadalec lahko napade neko državo z več strani hkrati, z zračnim desantom v zaledje, s pomorskim desantom, z zračnim bombardiranjem ali pa, kot se največkrat zgodi, združi vse te akcije. Da bi se napadena država lahko branila, mora imeti sodobno in organizirano obrambo, ki je pripravljena tudi v najtežjih trenutkih. To pomeni, da mora vsak prebivalec v vsakem trenutku vedeti, kje naj se nahaja, kaj je njegova naloga in kaj mora delati. Kljub temeljitim pripravam pa pride v vojnem času do številnih nepredvidenih situacij, ki zahtevajo od vsakega prebivalca še dodatno spretnost in znanje.

Oblike in značaj bojnih delovanj v morebitni vojni so med seboj tako povezani, da se bodo posamezniki in cele enote znašli v situacijah, ki bodo zahtevale samostojne akcije v smislu splošne naloge in zamisli vojskovanja. Vlogi človeka, kot najvažnejšega dejavnika v vojni, se je vedno namenjala posebna pozornost. Njegova vloga in značaj sta se še posebno povečala v našem sistemu in koncepciji splošnega ljudskega odpora, v kateri upravičeno in objektivno ter vsestransko proučujemo človeka in njegovo odločilno vlogo v vojni, ki bi jo vodili. Naslonjena na človeka, na njegove ustvarjalne sposobnosti in težnjo za svobodo, ima naša družba vse pogoje, da ustvari nepremagljivo trdnjavo za vsakega napadalca, ki bi poskušal ogroziti neodvisnost naše samoupravne socialistične družbe.

V preteklih letih je vojna tehnika zelo hitro napredovala. Predvsem so naredovale velike, industrijsko razvite države. Danes, na primer, lahko ena sodobno opremljena divizija v eni sami minuti izstrelji iz svojih orožij nič manj kot sto ton jekla. Tehnična oprema enot je vsestransko napredovala. V prvi svetovni vojni je pripadalo na enega vojaka 0,3 km, danes pa 30-40 km. Toda kljub temu in ne glede na tak razvoj vojne tehnike in ne glede na zahodne teorije, da človek ostaja za tehniko, pa so sodobna gibanja in življenje pokazala, da so takšne teze netočne. Kljub hitremu napredku tehnike je število vojakov ostalo v mnogih državah isto, ponekod pa jih je pod orožjem celo več.

Druga napačna teorija je tudi ta, ki sodi, da je za zmago dovolj vojno-tehnična premoč. Ker so se industrijsko močne države prijele te teorije, so vlagale vedno več kapitala v tehniko, v bistvu pa je tako njihova premoč upadala. Po podatkih Organizacije združenih narodov je bilo na svetu po prvi svetovni vojni (1920) kar 70 odstotkov ljudi podjarmljenih, le 30 odstotkov jih je živelo v neodvisnosti. Danes v neodvisnosti živi 98 odstotkov svetovnega prebivalstva. Kljub lokalnim in meščanskim vojnam razvoj tehnike v velikih državah ni slabil, celo nasprotno, večale so svoj vojno-tehnični potencial. In ko se desetletja nadaljuje tekma v oboroževanju, v kateri dominirajo velike industrijske države, pride do novega procesa, novega orožja, preobrnjanja nacionalne zavesti in ustanavljanja številnih novih neodvisnih držav.

Tu novo orožje se je pokazalo kot neprimerno močnejše od tistega, s katerim so gospodarili tisti, ki so hoteli uničiti zavest zaslužjenih narodov. S podatki zahodnih teoretikov, ki sodijo, da sprejema orožje dominantno vlogo v vojni, človek pa se ne menja, ne moremo soglašati. Družbena moč sodobnega človeka in tehnike kot sredstva za doseg vojnih ciljev sta se bistveno spremenili. Človek, kot tudi tehnika, sta doživela velike revolucionarne spremembe. Povečala se je moč tehnike, prav tako pa je ljudska moč danes neprimerno večja, kot je bila pred petdesetimi ali več leti. V sodobni vojni moramo upoštevati še en nov dejavnik - kvantitativno komponento, vse prebivalstvo, kot aktiven dejavnik v vojni.

Do druge polovice prejšnjega stoletja so dobivale vojne samo operativne armade, množica ljudi pa ni sodelovala. Tudi počutju teh množic niso namenjali nobene pozornosti. Družbene in tehnične spremembe imajo za posledico to, da bi v morebitni obrambni vojni sodelovali vsi ljudje, na celotnem področju. Ko govorimo o kvalitetni spremembi ljudstva, moramo vedeti, da je prišlo do preobrnjanja narodov, kot je dejal tovariš Tito, do formiranja narodne zavesti, do prepričanja ljudstva, da je neodvisnost temeljni pogoj za doseg vseh ciljev. Ljudska zavest je postala nova družbena sila in motiv, da se odločno upre vsakemu agresorju. Politična moč ljudstva, njegova organiziranost, delovanje in borbena razpoloženje, dejavno-politična mobilizacija, so komponente, ki imajo odločilno premoč nad tehnično močjo države.

Mednarodna sodelovanja v borbi za ohranitev miru v svetu velikega števila miroljubnih sil, za ohranitev nacionalne neodvisnosti in ena-

kopravnosti odnosov med njimi, kvalitetne spremembe ljudskega dejavnika, posebno pri manjših narodih, ter poučeni z izkušnjami druge svetovne vojne, smo prišli do spoznanja, da lahko uspešno vodimo borbo tudi proti številnejšemu, močnejšemu in tehnično boljše opremljenemu sovražniku. Francija je, npr., pred 130 leti uspešno okupirala Alžirijo s 30.000 vojaki. V borbi proti narodnoosvobodilnemu gibanju pa je morala v boju angažirati 800.000 vojakov in kljub temu je vojno izgubila. Podoben primer je bila dolgoletna vietnamska vojna, v kateri so ZDA angažirale polmilijonsko armado, kateri je pomagalo še 700.000 domaizidjalcev. Kljub neprestanemu bombardiranju in razdejanju ter divjanju nad nedolžnim prebivalstvom ZDA kot svetovna velesila niso uspele zmagati.

Po vsem tem lahko zaključimo, da je človek bil in bo ostal temeljni dejavnik zmage v vojni. Zavestno preobrnjanje ljudstva, politično organiziranje, delovanje in medsebojno sodelovanje v borbi za neodvisnost, izkušnje, kako se lahko uspešno vodi osvobodilni boj proti slehernemu sovražniku, so nove kvalitete ljudskega dejavnika v morebitni bodoči vojni. Moralna moč človeka kot posameznika, enote in ljudstva je v moderni vojni pomembnejša kot kdajkoli prej. Lenin je dejal, da je končni cilj vedno odvisen od moralne moči ljudskih množic, ki v bojišču prelivajo svojo kri. Na temelju izkušenj iz narodnoosvobodilne borbe je tovariš Tito dejal: »Naše izkušnje so velike ravno v zavesti borcev, upornosti in samostojnosti v globoki veri v sebe, kar dela armado, ki se bori za pravične cilje, nepremagljivo.« Obramba domovine in zmaga nad sovražnikom je odvisna od moralnih kvalitete, politične zavesti vojakov in starešin. Motiviranost vojaka na bojišču je nova dimenzija sodobne vojne. Tu je tudi moralna moč celotne armade in vsega civilnega prebivalstva, ki ima danes tako važno vlogo kot še nikoli v zgodovini.

Po besedah tovariša Tita je najvažnejše, da je ljudstvo enotno in složno in da se vsak vojak znajde na vsakem mestu in v vsaki situaciji. V tem smislu z marksističnim splošnim in strokovnim izobraževanjem naša družba vlagala velike napore, da bi to res dosegli. S samoupravljanjem se je naša družba odločila za najhumanejši odnos med ljudmi in do človeka kot ustvarjalca. V tem je tudi ključ vseh naših uspehov pri izgradnji domovine in ustvarjanju pogojev za čimboljšo obrambo, ki sloni na vseljudskem odporu. Samoupravni razvoj, iz katerega raste nova celovita ustvarjalna osebnost z najvišjo družbeno vrednostjo, odpira ljudstvu najširše perspektive.

Naš delovni človek je postal tako glavni nosilec vseh akcij v samoupravnem socializmu, kar je naša najvišja in največja kvaliteta. Človek se bo tem bolj počutil v družbi, v kateri živi, če mu bo ta nudila čimveč družbene, politične in osebne svobode ter bo zato nanjo še bolj navezan in še bolj zainteresiran. S tem pa se bo večala njegova zavestna vloga v našem sistemu in koncepciji splošnega ljudskega odpora. Gledano s teh zornih kotov, pa lahko z zanesljivostjo rečemo, da je človek bil in bo ostal osnova in izhodišče vseh naših uspehov in pogledov.

Svetislav Nikolić

Gorenjci,
berite GLAS!

TEK. ŠT.	PRIIMEK IN IME	TOČKE PO PRAVILNIKU	DATUM VLOŽ. VLOGE	VRSTA STANOVANJA	ŠTEV. ČLANOV	OBRAT	DEL. ŠT.
620	Petrov Ljubčo	96	26 03 1976	dvosobno	3	02 jeklarna	29191
621	Trček Marija	96	15 11 1976	trosobno	4	34 vratn. pod.	30337
622	Thaler Fanika	93	03 03 1976	enosobno	2	97 ek. tkr. NOV	81398
623	Klinar Branko	93	14 05 1976	enosobno	3	81 stroj. del.	27226
624	Burnik Franci	90	29 08 1974	dvosobno	3	01 plavž	25696
625	Lotrič Sonja	85	27 06 1974	enosobno	2	97 ek. tkr. NOV	81614
626	Jamar Jana	83	16 09 1975	trosobno	4	97 ek. tkr. NOV	29935
627	Divjak Antonija	80	14 05 1974	enosobno	2	82 rem. del.	27038
628	Kadišić Salih	80	17 12 1976	trosobno	4	21 HVB	28146
629	Nuždić Manojlo	78	17 12 1976	dvosobno	3	32 žičarna	27796
630	Hristov Vlado	68	25 03 1975	dvosobno	3	18 valj. 2400	28629
631	Grgič Sija	65	20 06 1974	enosobno	2	98 družb. preh.	60684
632	Jerli Marija	63	10 12 1976	enosobno	12	upokojenka	00000
633	Dolinar Marjana	53	10 11 1976	garsonjera	1	upokojenka	00000
634	Kapič Hasan	48	18 08 1976	enosobno	2	35 jeklovlek	29033
635	Mušić Ismeta	48	20 12 1976	enosobno	2	36 elektrodni	29599
636	Volk Marjan	20	22 12 1976	enosobno	2	94 kadr. sploš.	31391

(Nadaljevanje z 10. strani)

STIMULACIJA DOBRIH VOZNIKOV MOTORNIH VOZIL

V zadnji številki našega glasila smo bralce in voznike motornih vozil seznanili z novim postopkom obravnavanja prometnih nezgod z manjšo premoženjsko škodo (do 20.000 din), v katerih ni nihče izgubil življenja ali bil poškodovan, ki izhaja iz republiškega zakona o varnosti cestnega prometa. V takih primerih od 1. junija dalje udeleženci v nezgodi medsebojno urejajo krivdo na osnovi dokumentacije, ki jo je izdala zavarovalna skupnost Triglav, poleg tega pa v izgubljeno kazni morajo takoj poškodovana vozila odstraniti s cestišča. V bistvu gre za novo kvaliteto obravnavanja tovrstnih prometnih nezgod, ki je podobna praksi mnogih evropskih dežel, ki pa zahteva visoko prometno kulturo vseh udeležencev prometa. To kulturo pa bo pomembno stimulirala zavarovalna skupnost Triglav.

Že v zadnji številki smo poudarili, da te spremembe narekujejo izredno spremenjene razmere na naših cestah, to je, gostota prometa, naraščanje števila nesreč, oziroma izredna obremenjenost delavcev milice zaradi tovrstnih nesreč. Vzemimo samo za primer našo občino, v kateri smo imeli leta 1964 skupaj 861 motornih vozil, v preteklem letu pa že 5.044. Leta 1975 je bilo v občini 7.711 vozilov motornih vozil, lansko leto pa že 8.116. Tako je, na primer, v lanskem letu na mejnem prehodu v Ratečah zabeleženih 145.428 vstopnih in 137.941 izstopnih domačih in tujih motornih vozil, na mejnem prehodu Podkoren pa 1.010.613 vstopnih in 688.256 izstopnih domačih in tujih motornih vozil. Seveda se vsa ta množica vozil pretaka skozi našo občino. To je le nekaj števil, ki so poleg drugega narekovale spremenjen postopek obravnavanja prometnih nezgod z manjšo premoženjsko škodo, v katerih ni bil nihče poškodovan ali ni izgubil življenja.

Taka situacija je seveda narekovala iskanje najboljših rešitev za oškodovance, organe javne varnosti in za zavarovalno skupnost. Že v prejšnjem sestavku smo navedli, da je dosedaj način preskrbe podatkov o vzrokih in dejstvih prometnih nezgod tako organom javne varnosti kakor zavarovalni skupnosti povzročal precej težav. Zato je povsem razumljiva odločitev organov javne varnosti, da si ob strahotnem porastu škod, med katerimi je nekaj manj kakor tri četrtine takih, pri katerih je zabeležena manjša premoženjska škoda, ogledajo le večje materialne škode in vse nezgode s telesnimi poškodbami ter smrtnim izidom, oziroma da bodo ukrepali le tam, kjer bodo prisotni prekrški 203. člena zakona o temeljih varnosti cestnega prometa (nepravilno prehitvanje, vožnja pod učinkom alkohola in mamil, vožnja brez vozniškega dovoljenja, vožnja v času, ko mu je odvzeto vozniško dovoljenje, vožnja s tehnično neizpravljenim vozilom in neupoštevanje rdeče luči pred prehodom ceste čez železniško progo v ravnini).

Ker pa bi celoto vseh teh prizadevanj naše zakonodaje in organov javne varnosti postavili na skupni imenovalec: dvigovanje prometne kulture in varnosti vseh udeležencev v cestnem prometu, je razumljivo, da se v ta prizadevanja pomembno vključuje tudi zavarovalna skupnost Triglav. Le-ta letos že drugo leto uveljavlja v praksi zavarovanj avtomobilске odgovornosti že drugo stopnjo stimulacije dobrih voznikov, oziroma tistih voznikov, ki v preteklih dveh letih niso povzročili zavarovalnega primera. To je nadaljevanje že lani pričete poslovne politike, ko so taki zavarovanci že prejeli desetodstotno bonifikacijo.

Zavarovalna skupnost Triglav je zato vpeljala poseben obrazec Poročilo o prometni nezgodi, ki ga izpolnijo udeleženci v nezgodi z manjšo premoženjsko škodo in v kateri ni nihče izgubil življenja ali bil poškodovan, seveda po tem, ko so poško-

dovana vozila odstranili s cestišča. Na osnovi tega poročila bo zavarovalna skupnost po podatkih, navedenih v poročilu, ugotavljala upravičenost do izplačila odškodnine. Za to poročilo je zavarovalna skupnost uporabila enotni evropski obrazec, ki zajema podatke o nezgodi, kakršne so doslej posredovali zavarovalnici organi javne varnosti, oziroma delavci postaj milice. S tem naj bi bil dosežen tudi osnovni cilj, to je, kar najbolj skrajšati likvidacijski postopek pri zavarovalni skupnosti.

Seveda pa tak način k lažji likvidaciji škod nosi v sebi tudi možnosti malverzacij in kaznivih sporazumevanj med udeleženci v nesreči, kdo bo nastopal kot zavarovavec, povzročitelj, oziroma kdo kot oškodovavec. Iz prakse nam je znan primer, ki je bil sicer s pomočjo delavcev milice kasneje odkrit, da je bil po tistem sporazumu med udeležencema za povzročitelja zapisan udeleženec z manjšo premoženjsko škodo, čeprav je bila resnica obratna. Toda, tako kot pravi star pregovor, da »ima laž kratke« noge, se prej kot slej vsaka taka laž odkrije. Nad vsem tem pa bodo seveda bedeli tudi delavci milice.

Poleg poročila o prometni nezgodi zavarovalna skupnost uvaja tudi police s kuponi. Polica bo imela tri kupone. Izguba enega, dveh ali treh kuponov pomeni, da so bile izplačane iz tega zavarovanja ena, dve ali tri odškodnine. Zavarovavec pa z izgubo enega samega kupona izgubi pravico do bonifikacije. Z izgubo

drugega ali tretjega kupona se mu ob zapadlosti premije (skadenci) premija poveča po malusu, ki ga določajo zavarovalni cenik in pogoji.

Tako se zavarovancu zniža premija (bonifikacija) za deset odstotkov pri enem, za 20 % pri dveh, za 30 % pri treh in za 40 % pri štirih in več zaporednih letih brez škodnega dogodka. Nasprotno pa se premije zvišajo (malus) zavarovancem, ki so v istem zavarovalnem letu povzročili dva ali več škodnih primerov. Le-ti morajo poleg že plačane premije plačati še 20 % pri drugem škodnem primeru, 40 % pri tretjem škodnem primeru, 70 % pri četrtem škodnem primeru, pri petem in vseh nadaljnjih škodnih primerih v istem zavarovalnem letu pa 150 % od izhodiščne letne premije.

Kuponi so torej za zavarovance dokazno gradivo in jih bodo v prvi vrsti uporabljali le za izmenjavo podatkov. Kupon mora vselej izročiti le tisti, ki je za škodo odgovoren, kar pomeni tiho priznavanje krivde, oziroma odgovornosti.

Ob sklepu želimo še enkrat opozoriti udeležence prometnih nezgod z manjšo premoženjsko škodo (do 20.000 din) in v katerih ni nihče izgubil življenja ali bil poškodovan, da se bodo morali sami mesečno spoznavati o odgovornosti za povzročeno škodo in da bodo delavci milice v takih primerih, ko bodo obveščeni in bodo imeli dokazno osnovo, dosledno ukrepali le v primerih:

— ko je udeleženec ob prometni nezgodi storil katerega od prekrškov iz 203. člena zakona o temeljih varnosti cestnega prometa ali kakšen drug hušji prekršek,

— ko je povzročitelj po nezgodi pobegnil, oziroma oškodovancu ni hotel pokazati listin o istovetnosti in obveznem zavarovanju vozila,

— ko je tuji povzročitelj prometne nezgode odklonil našemu oškodovanemu državljanu dokaz o svoji odgovornosti za nastalo škodo.

Člani ZRVS jeseniške občine se polnoštevilno udeležujejo preverjanja znanja v topografiji, orientaciji, taktiki in streljanju. Doseženi rezultati so pokazali, da rezervni vojaški starešine zelo dobro obvladajo vojaške veščine.

PRVA SEJA SVETA POTROŠNIKOV V KS LESCE

Na predlog krajevne konference SZDL Lesce je svet krajevne skupnosti že konec maja imenoval 23-članski svet potrošnikov. Le-ta je imel v četrtek, 9. junija, že prvo sejo. Povabljeni so teden dni pred sestankom dobili bogat material, in sicer: osnutek poslovnika, osnutek pravilnika o pristopanju, podpisovanju in uporabi družbenega dogovora o poslovanju in etičnih normah, pravicah in obveznostih in sodelovanju potrošnikov ter delavcev združenega dela, poleg tega pa še nekaj praktičnih napotkov o delu novega sveta.

Sam sestanek je bil komaj sklepčen, saj se je nekaj članov opravičilo, nekaj pa je bilo odsotnih brez opravičila. Tudi z izvolitvijo predsednika in namestnika je šlo težko, saj so se za namestnika le odločili, za predsednika pa bodo še malo počakali, do naslednjega tedna, ko se bodo spet sestali. Res je, da so sveti potrošnikov nekaj novega in da je le malo članov z izkušnjami pri družbenopolitičnem delu, po drugi strani pa je tudi čas oblikovanja nesrečno izbran, saj so pred vrati dopusti, moti pa nekaj drugega: pomanjkanje samopravljavske zavesti. Kako naj si drugače razlagamo to, da je večina v svetu potrošnikov ženska, pa so kljub temu zahtevale moškega predsednika, češ saj me sme samo ženske, in se s tem postavljale v manjvreden položaj?

Verjetno bo tem tovarišicam samo delo pokazalo, kako pomembno vlogo imajo ženske v naši družbi in da so vse prej kot gospodinje, kolikor seveda same ne pokažejo dovolj zanimanja za druge vrste dejavnosti.

Kljub temu pa je opravljeno že veliko dela, saj je svet potrošnikov postavljen na noge; da bo shodil, pa bodo verjetno rade pripomogle vse družbenopolitične organizacije v

krajevni skupnosti, še posebno pa svet krajevne skupnosti.

Ob koncu seje so predstavniki Murke predložili že osnutek družbenega dogovora o poslovnih in etičnih normah, pravicah in obveznostih in sodelovanju potrošnikov ter delavcev v združenem delu, h kateremu bodo pristopile tudi druge organizacije združenega dela, ki opravljajo podobne dejavnosti v krajevni skupnosti Lesce.

Za vse dejavnike, ki so poskrbeli, da je do ustanovitve sveta potrošnikov sploh prišlo, pa lahko rečemo, da so spet šli korak naprej v skladu z zakonom o združenem delu. M. V.

NOV VODOVOD V RATEČAH

Vaščani Rateč bodo v bližnji prihodnosti dobili nov vodovod. Delavci Kovinarja z Jesenic so namreč začeli kopati jarek za novi vodovod v Ratečah. Vodovod bo dolg šest kilometrov in bo speljan prav do Nadiže — izvira Save Dolinke v Tamarju. Ko bo končan izkop, bodo od izvira Save Dolinke v Tamarju, do Rateč položili plastične cevi in novo napeljavo priključili na staro omrežje. Cevi bodo debele od 150 do 100 milimetrov, kar pa bo prevelika obremenitev za stare in dotrajane cevi, ki so speljane po vasi, saj bo imel nov vodovod večji padeč, s tem pa bosta tudi večja obremenitev in pritisk v ceveh.

Ratečani bodo tako dobili nov vodovod, ki bo zagotavljal boljše pitno vodo v večjih količinah, saj je sedanje zajetje premajhno in neprimerno. Vas se vedno bolj širi in pridobiva vedno več prebivalcev in tako nastaja vedno večja nuja po vodi. Vode v poletnih mesecih večkrat zmanjka, z novimi zajetjem pa bo rešen tudi ta problem. A. K.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 87. seji, 6. junija, obravnaval obrambne priprave občinskih upravnih organov, predlog o prekvalifikaciji katastrskih razredov glede na pripojitev katastrske občine Češnjica pri Kropi v katastrski okraj Radovljica ter predlog za povisjanje cene oskrbe v vzgojnem zavodu Matevž Langus v Kamni gorici. Na seji so obravnavali tudi več finančnih zadev.

Predsedstvo OK ZSMS Radovljica je na 11. seji sprejelo najostreje protestiranje zaradi kršitev 7. in 9. člena avstrijske državne pogodbe, ki se odraža v zadnjem času z novo zakonodajo o dvojezičnih napisih, z uporabo slovenskega in hrvaškega jezika, omogočanjem ustaških in nacističnih provokacij v Avstriji in v očitnem kršenju helsinkiških sklepov o evropski varnosti in sodelovanju. Protestno izjavo so poslali avstrijskemu veleposlanstvu v Beograd in konzulatu v Ljubljano.

Svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito občinske skupščine Radovljica je na 28. seji, 7. junija, preučil obrambne načrte upravnih organov ter sprejel več pomembnih sklepov in odredb s področja obrambnih priprav v občini.

Po podatkih delovnih organizacij v radovljiški občini je bil v I. tromesečju 1977 ustvarjen izvoz v znesku 4.335.000 dolarjev, kar je za 5 % manj kot lani v istem obdobju. Skupni uvoz je znašal 3.250.000 dolarjev ali 24 % nad lanskoletnim. Kljub temu pa je zunanjetrgovinska bilanca v občini aktivna, ker je vrednost izvoza večja od uvoza za 33 %.

V občini Radovljica se po stopnji 0,5 % od bruto osebnih dohodkov mesečno združuje za stipendije 261.191 din, za izplačilo pa je potrebnih 350.000 din, zato so vezani na preliv sredstev iz solidarnosti v višini 88.809 din. Vendar je primanjkljaj le računski, ker za posamezne TOZD prispevek obračunavamo v tistih občinah, kjer je sedež njihovih skupnih služb. Najnižja stipendija v občini je 90, najvišja 1950 din, v povprečju pa znaša 770 din.

V skladu z določili dogovora o pospeševanju malega gospodarstva za obdobje 1976 do 1980 v radovljiški občini je izvršni svet OS Radovljica na 87. seji imenoval posebno devetčlansko komisijo, ki bo spremljala izvajanje družbenega dogovora o pospeševanju in razvoju malega gospodarstva in sproti poročala o svojih ugotovitvah izvršnemu svetu.

Po podatkih tržne inšpekcije je na območju radovljiške občine 684 enot, ki opravljajo blagovni promet in storitve in okoli 600 gospodinjstev, ki nudijo prenočišča turistom ter 318 občanov, ki opravljajo kot postranski poklic malo obrt. Tržna inšpekcija je lani opravila 601 pregled. Izrečenih je bilo 17 mandatnih kazni odgovornim osebam in 13 pravnim osebam v skupnem znesku 27.949,55 din.

Navzlic pesimističnim napovedim in razmeroma slabem vremenu so maja na Bledu zabeležili že 31375 nočitev, od teh blizu 15.000 tujih. V primerjavi z lanskim majem je bilo kar za 2000 več gostov, ki so prenočevali na Bledu. Še izdatnejše je število dnevnih gostov in izletnikov, ki so obiskali grad in otok. Po pričakovanju je najbolj naraslo število domačih gostov, ki bodo tudi v prihodnje predstavljali večino v vseh turističnih krajih občine.

Delavci postaje milice Radovljica so lani obravnavali na svojem območju 401 prometno nesrečo. Sodiuku za prekrške so podali 592 predlogov za uvedbo postopka, odvzeli so 147 vozniških dovoljenj in mandatno kaznovali voznike v znesku 110.430 din.

V festivalni dvorani na Bledu je bil od 6. do 8. junija simpozij o kontroli kakovosti in zanesljivosti naprav za našo armado, katerega se je udeležilo nad 400 strokovnjakov iz vojne industrije in drugih podjetij, ki proizvajajo opremo za JLA, iz vse države.

Na 9. seji komisije za kulturo pri občinskem svetu zveze sindikatov Radovljica, 7. junija, so pregledali poročilo o izvedbi programa kulturne akcije za delovne kolektive v I. polletju 1977 in ugotovili, da je bilo število gledaliških in glasbenih gostovanj in nastopov kot tudi likovnih razstav že preseženo, kar je pripisati tudi praznovanjem jubilejev tov. Tita in ZK. Na seji so se dogovorili o programu kulturne akcije za jesensko in zimsko obdobje 1977.

Na posvetu delegatov konference mladih delavcev iz OZD, ki ga je 14. junija sklicalo predsedstvo OK ZSMS Radovljica, so spregovorili o nalogah OO ZSMS v pripravah na volitve v 1978. letu in v pripravah na sklic konference mladih delavcev v OZD.

Na osnovi sklepa 26. seje vseh treh zborov občinske skupščine je ustanoviteljske pravice novega doma upokojevcev v Radovljici prevzela občinska skupnost socialnega skrbstva. Gradbena dela na novem objektu, v katerem bo dobilo stanovanja 128 oškodovancev, potekajo v skladu s pogodbenimi roki, zato ni dvomiti, da ne bi bil narej za sprejem stanovančev in obratovanje z dnevom republike.

Na LIP Bled bodo do 30. junija sprejemali prijave za učna mesta novih vajencev. Za TOZD Tomaz Godec v Bohinjski Bistrici so razpisali učna mesta za pet strojnih mizarjev, dva strojna ključavničarja, dva specializirana lesna delavca, za katere se zahteva le šest razredov osnovne šole, ter za elektrikaerja in brusilca orodja in rezil. V TOZD Rečica bodo vzeli v uk tri stavbne mizarje, dva strojna mizarja in tri specializirane lesne delavce, v TOZD Podnart pa strojno mizarja in brusilca orodja in rezil.

V 1976. letu je prejelo radovljiški občini kadrovske oskrbnino sedem upravičencev, ki je znašala v povprečju za ženo 1320 in za vsakega otroka 330 din. Letos je predvideno v proračunu občine zvišanje kadrovske podpore za okoli 25 %, računajo pa na šest novih upravičencev.

Svet KS Radovljica je v torek, 14. junija, sklical skupno sejo skupščine, sveta in delegacij KS s krajevno konferenco SZDL Radovljica, na kateri so razpravljali in potrdili samopravne sporazume o temeljih srednjeročnih načrtov vseh SIS družbenih dejavnosti v občini. Beseda je tekla tudi o izvajanju programa komunalnih del in drugih nalogah KS v 1977. letu.

Na seji potrošniškega sveta pri KS Radovljica, ki ga vodi Almir Kostanjšek, so 7. junija sprejeli pravilnik sveta, potrdili pravilnik o tržiščnem redu in ugotovili vrsto pomanjkljivosti v prodajni mreži in preskrbi v Radovljici. Svoja mnenja in priporočila bodo posredovali svetu KS in zahtevali, da obvesti občane o možnostih za posredovanje svojih pripomb in pritožb glede preskrbe in storitev neposredno članom potrošniškega sveta in pa tajništvo KS Radovljica.

Ob zadnji akciji Rdečega križa, 26. maja, so aktivisti RK v KS Bled, Bohinjska Bistrica, Begunje in Radovljica zbrali nad pet ton rabljenih oblačil. V Radovljici so se vključili v akcijo tudi izredno prizadevni učenci osnovne šole. Večji del zbranih oblačil je bil takoj poslan občinskemu odboru RK Trebnje.

S prvim junijem je izšla prva številka glasila Informacije stanovanjske samopravne interesne skupnosti občine Radovljica. Na 27 straneh ga je uredila in pripravila strokovna služba skupnosti ALPDOM Radovljica. V Informacijah so povzeli naloge in poročila o delovanju skupščine in drugih organov stanovanjske skupnosti, zaključni račun, poročila o izvajanju programov stanovanjske gradnje, srednjeročni program in načrti dela za 1977. leto. Informacije so prejele vse TOZD, KS, SIS in družbenopolitične organizacije.

Pod pokroviteljstvom konference osnovne organizacije sindikata Veriga Lesce in Plamen Kropa je bilo v soboto, 4. junija, IV. srečanje pihalnih orkestrrov slovenskih železarjev. Sodelovale so godbe na pihala z Jesenic, Raven, iz Štor in Lesc. Po dopoldanskem defileju v Lescah in nastopu v Lipnici je bil popoldne slavnostni koncert vsake godbe in za zaključek skupni nastop na nogometnem igrišču v Lescah. Prireditelj je po kakovosti in organizaciji presegala vsa pričakovanja.

V čebelarstvu muzeju v Radovljici so 9. junija v navzočnosti številnih čebelarjev in drugih obiskovalcev svečano odprli prenovljeno in dopolnjeno biološko sobo muzeja. S finančno in materialno pomočjo Medexa iz Ljubljane ter s sredstvi kulturne skupnosti so zbirke in bogato gradivo namenili za strokovne ogled čebelarjev in mladine, vsekakor pa bodo privabile tudi druge obiskovalce tega edinstvenega muzeja v Jugoslaviji.

V petek, 3. junija, so v okviru praznovanj jubilejev tov. Tita in ZK v avli osnovne šole v Bohinjski Bistrici odprli razstavo 35 likovnih del članov DPD Svoboda Tomaz Godec — Marije Korošec, Crtomirja Freljha, Franca Podlipnika in Vinka Prežljaja. Po kulturnem programu, v katerem so nastopili šolski pevski zbor in moski zbor DPD Svobode, je v otvoritvenem govoru predsednik DPD Svoboda Janko Stusek orisal delo društva in nakazal možnosti za izgradnjo lastnega kulturnega doma. Razstava bo na ogled do 18. junija.

Mladinski mešani zbor KUD Ljubno je v mesecu mladosti nastopal na raznih prireditvah v petih krajih radovljiške občine. Predstavil se je tudi na osrednji proslavi ob rojstnem dnevu tov. Tita v domu JLA v Kranju.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

RAZŠIRITEV SREČANJA NEKDANJH AKTIVISTOV

Gorenjski aktivisti so se prvič zbrali na svojem zboru leta 1969 v Železnikih in s to tradicijo nadaljevali skozi vsa leta, tako da so bili zbori že v vseh gorenjskih občinah. Leta 1970 pa je bil podeljen domicil pokrajinskemu odboru Osvobodilne fronte in celotnemu pokrajinskemu političnemu aktivu.

Na predlog odbora Cankarjevega bataljona in gorenjskega odbora se je pokrajinski odbor aktivistov OF na svoji letošnji tretji seji, 24. maja, odločil, da se srečanje nekdanjih aktivistov z Gorenjske razširi še s srečanjem borcev gorenjskega odreda. To naj bi bila v bodoče tradicionalna vsakoletna srečanja.

Gorenjski odred je bil ves čas obstoja od pomladi 1942 do konca poletja 1944 tista enota na Gorenjskem, ki je s stalno prisotnostjo na terenu opravljala politične naloge, vojaške akcije in izvajala mobilizacijo. Iz njega je izšla Prešernova brigada, kasneje pa tudi škofjeloški, kokrški in jeseniško-bohinjski odred. Poleg tega so iz odreda stalno odhajali najboljši borci na politično delo na teren ali pa so se, tudi obratno, aktivisti s terena vključevali v vojaške enote.

Ves čas vojne sta bili vojaško in politično delo neločljivo povezana in ravno zaradi tega so člani pokrajinskega odbora aktivistov OF sprejeli pobudo odbora Cankarjevega bataljona in gorenjskega odreda, da bodo poslej pripravljali skupna srečanja. Ta zamisel je v skladu s koncepcijo splošnega ljudskega odpora, ki temelji na tradicijah naše revolucije. Takšni zbori se ujemajo tudi s široko zasnovano nalogo prenašanja revolucionarnih tradicij na mlade rodove. V skupnih prizadevanjih bomo dali zboru aktivistov in borcev še večji pomen, njegova vsebina bo nov prispevek k utrjevanju pridobitve naše revolucije in prenašanju tradicij le-te na mlade rodove in s tem krepitvi obrambne sposobnosti naše domovine.

POKRAJINSKI ODBOR AKTIVISTOV OF
GORENJSKE, ODBOR GORENJSKEGA
ODREDA IN CANKARJEVEGA BATALJONA

80 LET GASILSKEGA DRUŠTVA NA KOROŠKI BELI

V nedeljo, 19. junija, bodo gasilci Koroške Bele s paradno in zborovanjem počastili 80-letnico ustanovitve in delovanja prostovoljnega gasilskega društva. Gasilsko društvo je bilo na Koroški Beli ustanovljeno leta 1897 na pobudo vaščanov, ki so se že zavedali pomembnosti organiziranega boja proti požarom in drugim nesrečam. Tako pred drugo svetovno vojno kakor tudi po osvoboditvi so gasilci skrbeli za nabavo nove opreme in orodja za gašenje požarov. Pred leti so obnovili gasilski dom, nabavili motorno brizgalno Rosenbaver in gasilski avtomobil. V zadnjih letih se društvo uspešno vključuje tudi na področju civilne zaščite. Gasilsko društvo na Koroški Beli kot najstarejša organizirana skupnost občanov od začetka pa do danes uspešno opravlja naloge ob vsestranski pomoči vaščanov. Gasilsko društvo na Koroški Beli je znano po tem, da vse akcije ki se nanašajo na obnovo gasilskega doma ter na nabavo in obnovo opreme, organizira usklajeno s potrebami in interesi občanov.

Pričakujejo, da bo nedeljsko slavlje gasilcev na Koroški Beli najbolj množično, saj se bodo

parade in zborovanja udeležili tudi gasilci iz drugih gasilskih društev jeseniške in radovljske občine, prejeli pa bodo tudi republiško gasilsko odlikovanje I. stopnje.

Te dni bo izšla jubilejna brošura, v kateri bodo opisana zgodovina ter prizadevanja gasilcev za napredek na področju varnosti pred požari in nesrečami. Zgodovini gasilskega društva je dodanih še nekaj podatkov o zgodovinskem razvoju vasi Koroška Bela od leta 1253 dalje, s poudarkom na večjih požarih in nesrečah. Precej pozornosti so v brošuri namenili tudi obletnici požiga Koroške Bele. Letos v avgustu bo namreč minilo 60 let, odkar so italijanska letala z zažigalnimi bombami upeljala 47 hiš na Koroški Beli.

Gasilcem Koroške Bele ob jubilejnem praznovanju iskreno čestitamo.

Sodelavec v TOZD Kovinoservisu

ZANIMIV POSKUS

V torek, 7. junija, so člani dramske sekcije pri OO ZSMS Lesce na nov način predstavili sovrstnikom besedilo Frana Milčinskega Butalci, glasbena sekcija pa je poskrbela za medigro, ki je bila izvirna, nekoliko nenavadna, a so ji poslušalci navdušeno ploskali. Prireditve bi morala biti že v petek, 3. junija, pa je odpadla zaradi žalovanja ob smrti narodnega heroja Antona Dežman-Tončka.

Presenetljivo je v mladinskem centru v torek popoldne zmanjkovalo prostora, saj so se mladi gostje, mladinci iz osnovne šole, nabrali v velikem številu. Prijetno smo bili presenečeni starejši mladinci, saj nismo vedeli, da imamo med nami tako izrazite talente, ki znajo z živo besedo predočiti neko literarno dogajanje.

Slišali smo spet, kako je bilo z butalsko veriverico, da so Turkom prepovedali vstop v Butale, kako je župan obvaroval suktnjo pred dežjem, kako so v Butalah pridigali, da so zajcu najstrože prepovedali dostop na deteljščice in še marsikaj. Gostje iz osnovne šole so se sproščeno nasmejali besedni in situacijski komiki, starejši pa z nekoliko več grenkobe človeškim napakam in neumnostim, ki so nadčasovne.

Dramska skupina je dokazala, da resnično dela in da tudi izvajalci pridobivajo vedno več izkušenj, okrepilo pa se je tudi naše sodelovanje s šolo, tako da ne bomo v strahu, kdo bo nadaljeval delo, ko bomo mi za mladinsko organizacijo že prestari. Napake so seveda bile, toda te bomo odpravili in se nato predstavili tudi drugim krajanom, lahko pa še mladincem in občanom iz drugih krajev, če jih sodelovanje z nami zanima.

M. V.

ŠE ENKRAT: TEKMOVANJE EKIP PRVE POMOČI

V 21. številki Železarja smo na enajsti strani objavili krajšo informacijo o tekmovanju ekip prve pomoči v občini Jesenice. Oddelek za ljudsko obrambo pri skupščini občine Jesenice nas je obvestil, da je v sestavku avtorja B. več netočnosti, katere danes popravljamo in se zahvaljujemo oddelku za opozorilo, vsem prizadetim pa se opravičujemo.

Tekmovanje ekip prve pomoči je bilo 28. maja na športnem igrišču v Podmežakliji, udeležilo pa se ga je 84 trojk in ne 44, kakor navaja avtor članka. Prvo mesto je dosegla ekipa ELEKTRARNE MOSTE in ne Elektro Moste, kakor je bilo navedeno v prejšnjem poročilu. Druga je bila trojka iz četrte ekipe enote civilne zaščite občinskega združenega odreda in ne trojka četrtega združenega odreda civilne zaščite SOB Jesenice, kakor je bilo navedeno v prejšnjem poročilu, tretje mesto pa je zasedla trojka Vodovoda in ne ekipa Vodovoda.

Za republiško tekmovanje sta si pridobili pravico trojki združenega odreda, v skladu s razpisom sedmega republiškega tekmovanja, v katerem je določeno, da se ga lahko udeleži najbolje uvrščena ekipa prve pomoči civilne zaščite iz občinskega tekmovanja in ne najbolje uvrščena trojka. Elektrarna Moste je namreč nastopila na tekmovanju samo s trojko in zato v skladu s razpisom nima pogojev za udeležbo na republiškem tekmovanju.

Tretje uvrščena trojka I Vodovoda in trojka II Vodovoda, ki se je precej slabše uvrstila kot druga trojka ekipe civilne zaščite, v skupnem seštevku točk obeh trojk zastajata za ekipo civilne zaščite.

Ekipno se je tako uvrstila na prvo mesto četrta ekipa združenega odreda v sestavi trojka I, ki se je uvrstila na drugo mesto (v konkurenci trojk), in trojka II, ki se je uvrstila v konkurenci trojk na četrto mesto.

Prvotni sestavek moramo dopolniti tudi s tem, da 80-urne tečajne prve pomoči 700 občanov ni opravilo v lanskem letu, kot navaja prvotni sestavek, temveč v zadnjih letih.

Uredništvo

PROTEST UDELEŽNCEV SREČANJA V PODLJUBELJU

V soboto, 11. junija, je bilo v Podljubelju pri spomeniku umrlih internirancev med zadnjo vojno srečanje političnih zapornikov, internirancev in izgnancev. Alojz Bukovec, predsednik komisije za bivanje politične zapornike, internirance in izgnance pri republiškem odboru ZZB NOV Slovenije, je kot slavnostni govornik govoril o našem narodnoosvobodilnem boju in trpljenju naših ljudi ter o povojnem prizadevanju za zgraditev socialistične samoupravne družbe. Izrekel je začudenje in protest proti ravnanju avstrijske oblasti, ki dovoljuje shajanje sudetskih Nemcev in pripadnikov nekdanjih SS formacij, ki so uničili milijone in milijone človeških življenj med zadnjo svetovno vojno.

V lepo izvedenem kulturnem programu so nastopili godba na pihala iz Tržiča, ki jo vodi Andrej Puhar, moški pevski zbor Stane Žagar iz Kroke, pod vodstvom Egija Gašperšiča, in mladi recitatorji Linhartovega odra iz Radovljice, ki jih vodi Alenka Bole-Vrabc. Svojo pesem »Naprej do zmage« pa je recitirala partizanska dopisnica Angela Prijatelj iz Kopra.

Na slovesnosti, ki je bila organizirana v počastitev letošnjih jubilejev, je bilo okrog dva tisoč bivših političnih zapornikov, internirancev in izgnancev ter drugih udeležencev iz vse Slovenije, ki so poslali protestno pismo v zvezi z zadnjimi dogodki v Avstriji. B

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Del udeležencev srečanja v Podljubelju

KULTURNA IZKAZNICA OBČANA JESENIC

XVI. OBČANI OCENJUJEJO ODGOVORNO ZA KULTURO

Splošna ocena kulturnih organizacij: bolj slabo

Za kulturno življenje v občini morajo skrbeti številni dejavniki, pri tem mislimo zlasti na kulturne organizacije in organizacije združenega dela. Zato smo anketiranemu vzorcu občanov zastavili dvojce vprašanj:

Ali menite, da se kulturne organizacije v naši občini dovolj potrudijo za pridobivanje občinstva? in še: Koliko stori vaše podjetje ali ustanova za kulturo sodelavcev?

Izkazalo se je, da več kot četrtina občanov (27,3 %) ne zna oceniti prizadevnosti kulturnih organizacij. Odgovor »ne vem« je lahko posledica nepoznavanja kulturnih razmer, lahko pa tudi izogibanja odgovoru ali dobrohotna prizanesljivost, ki je značilna za nekatere ljudi.

Več kot polovica občanov (5,2 %) meni, da se kulturne organizacije premalo potrudijo za pridobivanje občinstva; le manjšina občanov (17,9 %) pa smatra, da storijo dovolj. Če sliko pobravimo še nekoliko bolj črno, potem vidimo, da je tudi »nevedni« del občanov vsaj delno posledica preibke prizadevnosti kulturnih organizacij, splošna ocena pa s tem še slabša.

Slabo tudi za organizacije združenega dela.

Podobna mnenja kakor za kulturne organizacije imajo občani-delavci o kulturnih prizadevanjih svojih organizacij združenega dela. Izrazito ugodnih mnenj je malo, vsega 7,7 %; 37,2 % oseb meni, da njihove OZD storijo za delavčev kulturo dovolj, večina (50,6 %) pa je prepričana, da premalo. Večkrat so pogrevane dileme, ki so zlasti pogoste v t. i. »tehnokratskih krogih«, češ s kulturo naj se ubadajo drugi, mi smo tukaj edinole zato, da »delamo«. Izkazalo se je, da so te bolj lažne dileme doživele po večinskem mnenju pravi polom, saj samo 4,5 % občanov - delavcev smatra, da skrb za kulturo ni (tudi) naloga njihovih OZD.

Velika večina delavcev je torej prepričana, da morajo organizacije združenega dela prispevati in skrbeti za kulturno življenje delavcev verjetno zlasti sindikat). Hkrati pa ugotavljamo, da polovica občanov - delavcev ni zadovoljna s kvaliteto teh prizadevanj. Rezultati pa svoje odpirajo vprašanje po umestnosti posebnih kulturnih animatorjev (ali organizatorjev, ime niti ni bistveno) v OZD. Povsem drugo vprašanje je, ali naj bodo ti animatorji poklicni ali zgolj amaterski ali mogoče »pol - pol«. Tega nam rezultati ne kažejo dovolj zgovorno, rešitve bi morale najbrž biti povsem specifične, prilagojene razmeram.

Zdaj se bomo posvetili analizi raznih skupin občanov, pač glede na njihovo kritičnost do kulturnih organizacij in organizacijo združenega dela, kjer so zaposleni.

Najvišje izobraženi bolj kritični do drugih kot do sebe

Čim nižje stopamo po lestvici izobraženosti, tem več srečujemo občanov, ki ne znajo oceniti prizadevnosti kulturnih ustanov za pridobivanje občinstva. Med občani, ki imajo do štiri razrede šolanja, je takih kar 43,1 %, med občani s približno višjo šolo in več pa 14,7 %. Rezultat je jasen: čim slabše človek pozna pojav, tem težje ga ocenjuje.

Z izobrazbenim nivojem se pomembno spreminja kritičnost, pri čemer je zlasti očitna izredna kritičnost občanov z najvišjimi stopnjami izobrazbe (10 let šolanja in več); med njimi jih je le 2,9 % meni, da kulturne organizacije storijo dovolj, 82,4 % pa jih smatra, da premalo. Na ostalih izobrazbenih nivojih (z izjemo najnižjega) jih približno petina ni zadovoljna z delom kulturnih organizacij, več kot polovica občanov pa ocenjuje, da storijo dovolj.

Ugotavljamo torej, da z naraščanjem šolske izobrazbe občanov narašča kritičnost do uspešnosti kulturnih organizacij. K temu prav gotovo prispeva večje poznavanje njihovega delovanja (kar smo že velikokrat dokazali v tej raziskavi), po drugi strani pa verjetno tudi osebnostni profil teh ljudi, ki je bolj obožčen za kritičnost.

Ob tem pa je presenetljivo, da nismo dobili pomembne zveze med izobrazbenostjo občanov in njihovo oceno kulturne prizadevnosti organizacij, v kateri so zaposleni. Kako naj si razložimo ta navidezni paradoks? Najprej domnevamo, da kulturno prizadevnost svojih organizacij delavci bolj poznajo, vsi po vrsti, ne glede na stopnjo izobra-

ženosti. Poleg tega je verjetno, da so delavci bolj prizanesljivi do svoje organizacije kot do drugih. Posebej to velja - sodeč po rezultatih - za najvišje izobražene. Ti ljudje namreč po večini zasedajo vodstvena, vodilna ali ključna delovna mesta, na katerih se močno enačijo z organizacijo: vsakršne uspehe organizacije čutijo kot svoje uspehe in obratno. S tega vidika je pomanjkanje kritičnosti kar razumljivo.

Občani Doline več neugodnih ocen

Po pričakovanju so v ocenjevanju kulturne prizadevnosti nekoliko bolj kritični najmlajši (15 do 24 let). S starostjo počasi narašča število ugodnih ocen, morda zaradi večje dobrohotnosti ali pa večje zrelosti, v kateri človek spozna vse objektivne in subjektivne omejitve, ki spremljajo realnost. Kljub temu pa je treba poudariti, da je med starejšimi občani od 55 do 64 let skoraj polovica (46,7 %), ki meni, da kulturne organizacije storijo premalo.

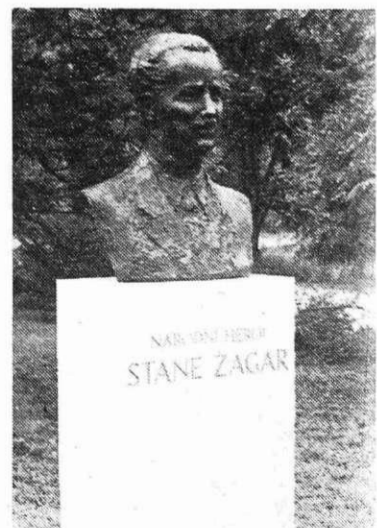
Tudi primerjava s starostjo je pokazala, da se ocena prizadevnosti lastne organizacije združenega dela ne spreminja veliko. Pomeni, da najbrž različno stari delavci enako dobro poznajo kulturna prizadevanja svoje organizacije in da se hkrati z njo bolj solidarizirajo.

Statistična primerjava je odkrila, da v kritičnosti ocenjevanja ni razlik med moškimi in ženskami.

Izkazalo se je, da imajo v primerjavi z območji Jesenic in Zirovnice občani Doline najbolj neugodna mnenja o prizadevnosti kulturnih organizacij, še bolj pa do kulturne dejavnosti svojih organizacij združenega dela. Vendar pa prav ta slika ni preveč bistra, saj vemo, da niso vsi prebivalci krajevnega območja zaposleni »domas«, ampak se vozijo na delo, večina prav na Jesenice.

Kakorkoli, izkazalo se je, da občani Doline dajejo najbolj neugodne ocene o kulturnem delovanju organizacij združenega dela, v katerih delajo, najboljše ocene pa občani z območja Zirovnice. Odkod večja kritičnost ljudi iz Doline? Ali izvira iz manjše pozornosti temu območju, ki je že bila izražena v nekaterih rezultatih? Dokončnega odgovora v okviru naših podatkov ne moremo dati. Upamo, da bodo pravi poznavalci razmer našli pravi odgovor.

Franc Belčič in sodelavci

V soboto, 4. junija so pred osnovno šolo v Lipnici slovesno odkrili prsni kip pedagoga in narodnemu heroju Stanetu Žagarju, po katerem je šola tudi poimenovana.

OBČNI ZBOR DPM RATEČE

Pred nedavnim je bil v Ratečah občni zbor društva prijateljev mladine, Rateče-Planica. Ker je stari odbor slabo deloval, so na zboru izvolili novega. Z izvolitvijo novega predsedstva DPM računajo, da bo delo društva bolj živahno.

Na zboru so največ govorili o ureditvi otroškega vrta v Ratečah. Menili so, da bi bil najbolj primeren prostor v bivši osnovni šoli v Ratečah, in to prav zaradi vrta ob njej, na katerem bi uredili otroško igrišče.

Razpravljali so tudi o letovanju otrok v Novem gradu, o prirejanju raznih proslav ob državnih praznikih in o poučnih izletih.

Občnega zbora društva prijateljev mladine Rateče so se udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz Rateč. A. K.

Dr
skih
tegne
oprav
diva,
oskrb
V
arhiv
ših u
arhiv
ustva
fond
občin
šine
so M
- f
»Arh
Vsak
no...
V
liko
pri u
kume
razislj
goče
demo
Pri
arhiv
nih n
čela j
Na
ureja
loto.
arhiv
izvirn
fond
ment
nimi
deli,
najdb
zanes
no to
kov
med
trgov
skega

Nis
dovin
neure
je pr
gradiv
čijo r
delo
tudi z
če ho
stopn
znans
Na
da vs
venie
uredil
nasta
prime
jeno,
tako
Tudi
ve so
ciran
sko le
ljala
da. T
uprav
določ
ureje
tako
regist
določ
uprav
vati i
količ
bili t
so ho
doku
Ze
Marij
fa II.
predp
Avstr
imenc
je ostr
som
bolj
ček je
v Sta
bil v
vojne
nekaj
poslo
Po
slavij
kasne
ke, si
cimal
začeli
nih k

ARHIV NA JESENICAH

DELO V ZGODOVINSKIH ARHIVIH

Druga osnovna naloga zgodovinskih arhivov, ki za seboj spet potegne celo vrsto najrazličnejših opravil, je urejanje arhivskega gradiva, ki ga arhiv sprejme v svojo oskrbo.

V zgodovinskih arhivih se zbira arhivsko gradivo vseh pomembnejših ustvarjalcev na teritoriju, ki ga arhiv pokriva. Gradivo posameznega ustvarjalca v arhivistiki imenujemo fond (na primer, fond predvojne občine Jesenice, fond skupščine občine Jesenice s predniki - predniki so MLO, LOMO in ObLO Jesenice - fond, železarne Jesenice itd.). Arhivski fond je organska celota... Vsak arhivski fond ima svojo lastno... individualnost...

V zgodovinskih arhivih imamo veliko število fondov. Osnovni motiv pri urejanju je, da podatke, oz. dokumente s takimi podatki, ki jih raziskovalec potrebuje, kolikor mogoče lahko in kar se da hitro najdemo.

Pri urejanju se vsi zgodovinski arhivi po svetu držijo dveh temeljnih načel: načela proveniencije in načela prvotne ureditve.

Načelo proveniencije pomeni, da pri urejanju upoštevamo fond kot celoto. Tako je arhivski fond celota arhivskega gradiva, sestavljata eno izvorno telo, kar pomeni, da je en fond gradivo ene proveniencije. Dokument, ki ga iščemo, bomo med številnimi fondi najlaže našli, če bomo vedeli, kje je dokument nastal. Za najdbo gradiva je glavna in najbolj zanesljiva pot njegov izvor. Praktično to pomeni, da na primer, zapisniki občinskih sej ne bomo iskali med arhivskim gradivom kakšne trgovske hiše, ampak v fondu občinskega ljudskega odbora.

Niso redki primeri, da mora zgodovinski arhiv prevzeti popolnoma neurejeno gradivo. V takih primerih je prva naloga delavcev arhiva, da gradivo natančno pregledajo in ločijo med seboj pomešane fondne. To delo je zelo zamudno, največkrat tudi zelo umazano, vendar je nujno, če hočemo gradivo urediti do take stopnje, da je vsaj delno dostopno za članstvo uporabno.

Načelo prvotne ureditve zahteva, da vsakemu fondu, to je, vsaki provenienciji ohranimo njeno prvotno ureditev, to je, tako ureditev, ki je nastala pri ustvarjalcu. Številni so primeri, da prevzeto gradivo ni urejeno, zato mora arhivski delavec tako ureditev v celoti rekonstruirati. Tudi rekonstrukcije prvotne ureditve so izredno dolgotrajno in komplicirano delo. Arhivist se mora študijsko lotiti urejevalnih pravil, ki so veljala v času nastanka in razvoja fonda. To je pri ustvarjalcih s področja uprave še dokaj lahko delo, saj so določena obdobja veljala predpisana urejevalna načela, tako da imamo za tako delo na razpolago ohranjene registraturne pripomočke. Le-ti so določali, kako se morajo spisi nekega upravnega organa vlagati, označevati in evidentirati. Spričo vse večje količine registraturnega gradiva so bili taki predpisi nujno potrebni, če so hoteli imeti urejeno in pregledno dokumentacijo.

Že v času absolutizma cesarice Marije Terezije in sina cesarja Jožefa II. (druga polovica 18. stoletja) so predpisali enotno za vsa kratkratno Avstrijo vložni zapisnik, ki so ga imenovali tudi delovodnik. Vseboval je osnovne podatke, kaj se je s spisom dogajalo in kje se nahaja. Že bolj dodelan registraturni pripomoček je bil registraturni plan, ki so ga v Stari Avstriji izdali leta 1850 in je bil v veljavi do konca prve svetovne vojne. V medvojni Jugoslaviji je bilo nekaj poizkusov urediti pisarniško poslovanje.

Po drugi svetovni vojni so v Jugoslaviji najprej uvedli delovodnike, kasneje pa so prešli na arhivske znake, šifre, sestavljene na principu decimalne klasifikacije. Leta 1962 so začeli uporabljati sistem kartotečnih kazal, ki so še danes v uporabi.

Za urejanje neurejenega in pomešanega gradiva upravnih organov je torej nujno potrebno preštudirati organizacijske predpise. Prav tako si je potrebno pri urejanju pomagati z ohranjenimi delovodniki in raznimi kazali. Iz povedanega se vidi, da je rekonstrukcija prvotne ureditve izredno zamotano in zamudno delo.

Kakor za upravne ustvarjalce imamo ohranjene registraturne pripomočke tudi za ustvarjalce s področja sodstva.

Najteže se je lotiti urejanja razsutega gradiva ustvarjalcev s področja gospodarstva. Za gospodarske organizacije niso bila nikdar predpisana pravila pisarniškega poslovanja kot za upravo. V takih primerih je potrebno predhodno ugotoviti vse organizacijske sheme in njihove spremembe. Šele na osnovi organizacijske slike ustvarjalca lahko gradivo uredimo po načelu prvotne ureditve, seveda če je gradivo kolikor toliko ohranjeno.

Kakor je načelo proveniencije pomembno v zgodovinskih arhivih, kjer se hrani veliko število najrazličnejših fondov, da lahko sploh ugotovimo, v katerem fondu bomo željene dokumente iskali, tako je načelo prvotne ureditve pomembno pri iskanju dokumentov znotraj določenega fonda. Če iščemo gradbeno dovoljenje v fondu okrajnega ljudskega odbora (OLO) in je fond urejen po načelu prvotne ureditve, ga ne bomo iskali pri socialnih, splošnih, finančnih, davčnih ali kakšnih drugih zadevah, ampak pri gradnjah, ki imajo tudi svojo oznako, svojo arhivsko šifro. Gradivo, ki je urejeno po načelu prvotne ureditve, omogoča, da si pri iskanju lahko koristno pomagamo z ohranjenimi delovodniki in raznimi kazali in indeksi. V nasprotnem primeru nam vsi pripomočki nič ne koristijo. Tudi niso redki primeri, da pri iskanju nekega spisa ugotovimo, da je zaveden v delovodniku in kazalih, pa ga vseeno ne moremo najti, ker gradivo ni urejeno po načelu prvotne ureditve.

Praksa je pokazala, da sta ti načeli za urejevalca dela še najbolj uporabni. V preteklosti pa so zlasti nekateri zgodovinarji poskušali gradivo različnih fondov urediti po vsebini dokumentov, po t. i. načelu pertinence. Porušili so medsebojno povezanost fondov in podrli njihove prvotne ureditve, s čimer so jih praktično napravili neuporabne. Nemogoče je kompleks gradiva nekega fonda ali več fondov urediti po vsebini, saj skoraj ni spisov, ki bi obravnavali le eno samo tematiko (zapisniki občinskih sej obravnavajo celo pahljačo občinskih zadev in problemov). Dogajalo se je celo, da so najbolj vneti »urejevalci« po vsebini dokumente rezali. Tisti del, ki je, na primer, govoril o mestnem vodovodu, so dali med komunalne zadeve, del pa, ki je obravnaval delavske nemire, pa med kriminalne zadeve. Razbijanje prvotne ureditve ali celo rezanje dokumentov je z arhivskega stališča popolnoma nedopustno. S takim ravnanjem arhivsko gradivo izgublja svojo znanstveno vrednost in postane neuporabno in nesmiselno.

Za uporabo arhivskega gradiva za znanstvene namene ne zadoščajo le pripomočki, kot so delovodniki in kazala ter registraturni plani.

V zgodovinskih arhivih, kjer so shranjeni številni fondovi, je nujno, da napravimo zbirne popise fondov, da raziskovalcu omogočimo pregled nad gradivom v določenem arhivu. To so vodniki po arhivskem gradivu in se včasih tudi tiskajo v knjige. Poleg tega v vsakem zgodovinskem arhivu vodimo še številne evidence in pripomočke, s katerimi se lahko orientiramo po gradivu.

Arhivsko gradivo, ki smo ga uredili (navadno urejamo en fond ali posamezne dele istega fonda), je potrebno še tehnično opremiti. Povežemo ga v fascikle s platnicami iz trde lepenke. Vsaka tehnična enota

(fascikel) ima še napisano tablico z najosnovnejšimi podatki o gradivu, ki je v fasciklu. V zadnjem času gradivo zlagamo v posebne arhivske škatle, s čimer se zavaruje pred prahom, nekaterimi insekti, delno proti vlagi in ognju. Tudi škatle so opremljene z nalepkami.

Nekateri deli gradiva so zaradi vlage, insektov, požara in podobnega poškodovani, zato jih je potrebno restavrirati in konservirati. Ti postopki so sorazmerno dragi. V Sloveniji jih opravlja le laboratorij Muzeja ljudske revolucije v Ljubljani.

V najnovejšem času so zgodovinski arhivi pristopili k mikrofilmanju vsega arhivskega gradiva, ki ga hranijo. Namen snemanja ni, da bi potem uničili originale in s tem pridobili prostorske kapacitete, ampak zato, da se gradivo zavaruje. To je snemanje zaradi varnosti. Mikrofilmi se shranjujejo v posebnih bunkerjih in na drugih lokacijah, kot so originali, tako da so varni v primeru elementarne nesreče ali vojne, ko je velika verjetnost, da se bodo originali močno poškodovali ali celo uničili.

Eno od opravil zgodovinskih arhivov, ki sicer ni njihova osnovna naloga, je predstavitev arhivskega gradiva kar najširšemu krogu ljudi v obliki arhivskih razstav.

Na koncu naj omenimo uporabo arhivskega gradiva.

Ena oblika je praktična uporaba, ko iščemo podatke, na primer, o šolski izobrazbi, delovnih kvalifikacijah, delovni dobi, načrte zgradb itd. Arhiv proučimo ne izročimo originalnega dokumenta, ampak overovljeno kopijo.

Arhivsko gradivo se čedalje bolj uporablja tudi pri pouku zgodovine.

Najbolj se pomen arhivskega gradiva pokaže pri uporabi gradiva za znanstvene namene, kar je tudi osnovni namen zbiranja in urejanja.

Znanstveno raziskovalno delo ima dve fazi. V prvi fazi raziskovalec študira arhivsko gradivo v čitalnicah. Posamezni dokumenti so kot kamenčki, ki jih umetnik sestavi v mozaik. V drugi fazi se znanstvenik in osnovni številnih drobni in obširnejši informaciji o nekem pojavu, dogodu ali problemu, ki ga zanima, loti pisanja študije, razprave, knjige, scenarija za radijsko ali televizijsko oddajo ali film. Tukaj se pokaže ves pomen arhivskega gradiva in lahko zapišemo, kot je ugotovil francoski zgodovinar Jules Michelet iz prve polovice 19. stoletja: »V navidezni tiholetni hodnik sem se kmalu zavedal, da je tu neko gibanje, neki šepet, ki ni šepet smrti. Ti papirji, ti pergamenti, ki so bili tam pušeni že pred dolgim časom, niso zahtevali ničesar drugega, kot da pridejo zopet na dan. Ti papirji niso papirji, temveč človeška življenja, življenja pokrajini, življenja ljudstev...«

Ljudje ponavadi menijo, da je zgodovinski arhiv ustanova, ki ima najmanj stika s široko javnostjo. Takoj pa je potrebno poudariti, da je zgodovinski arhiv verjetno edina institucija s področja kulture, ki ima največ stikov z občani in delovnimi ljudmi. Delo arhivov se pokaže javnosti šele po številnih posredovanjih. Povezava med arhivom in široko javnostjo se postavlja preko razprav, knjig, šolskih knjig, itd. »Brlec zgodovinskega, poljudnozgodovinskega, pa tudi literarnozgodovinskega, umetnostnozgodovinskega, glasbenozgodovinskega in podobnega dela se komaj zaveda, da je večina podatkov, ki jih v teh delih z zanimanjem spremlja, bila zbrana v arhivih in da za njimi stoji mnogoletno javnosti neznan del mnogih arhivskih delavcev. Še manj se zaveda brlec zgodovinskega romana ali gledalec zgodovinskega filma, da se, kar bere in gleda, bolj ali manj neposredno sloni na zgodovinskem gradivu, shranjenem v arhivu. Če si iz vseh teh del odmisli tisto, kar je posredno ali neposredno prispeval arhiv, se zavemo, da bi bilo naše znanje še kako revno... S svojo vlogo, ki jo imajo kot zakladnica zgodovinskega gradiva, prihajajo arhivi... v stik z vsakim občanom, ki je hodil v šolo, ki bere knjigo, ki poslušala radio... le da se tega ne zaveda...«

Vloga arhivov se ne more meriti po številu obiskovalcev v arhivski čitalnici, ampak po številu ljudi, ki so brali knjigo, napisano na osnovi arhivskega gradiva. »Delo enega samega obiskovalca v arhivu se lahko tiska v nekaj tisoč izvodih in je dostopno v javnih knjižnicah... lahko vpliva na formulacije... v šolskih knjigah... Tako pomeni en obiskovalec v arhivu nekaj povsem drugega kot en obiskovalec razstave, npr., v muzeju ali galeriji...«

V tem poglavju so opisana samo nekatera najznačilnejša opravila v zgodovinskih arhivih. Poleg njih opravlja arhiv še celo vrsto najrazličnejših del, ki so sicer potrebna, ne pa najbolj bistvena v arhivih. **KONEC**

Na podlagi 3. člena odloka o podeljevanju Čufarjevih plaket (Ur. vestnik Gorenjske št. 20/69) skupščina občine Jesenice

RAZPISUJE Čufarjeve plakete za leto 1977

Za podelitev Čufarjeve plakete so lahko predlagane kulturno-prosvetne organizacije ali posamezniki za aktivno delovanje na kulturno-prosvetnem in umetniškem področju ter za izredni prispevek k rasti in dosežkom kulturno-prosvetne dejavnosti na območju občine.

Predloge za podelitev lahko dajo vsi občani, kulturno-prosvetne in druge organizacije.

Predlogi morajo biti predloženi sekretariatu skupščine občine Jesenice do 10. 7. 1977.

Skupščina občine Jesenice

Na podlagi 3. člena odloka o podeljevanju Gregorčičevih plaket (Ur. vestnik Gorenjske št. 20/69) skupščina občine Jesenice

RAZPISUJE Gregorčičeve plakete za leto 1977

Za podelitev Gregorčičeve plakete so lahko predlagane organizacije ali posamezniki za:

- aktivnost in uspehe razvijanja množičnosti na področju telesne kulture,
- dosežke na področju telesne vzgoje, strokovnega, organizacijskega in znanstvenega dela,
- dolgoletno uspešno delo na področju telesne kulture,
- tekmovalne dosežke na pomembnejših tekmovanjih,
- uspehe, ki pospešujejo telesno kulturo na področju propagande in publicistike.

Predloge za podelitev plaket lahko dajo vsi občani, telesnokulturne in druge organizacije.

Predlogi morajo biti predloženi sekretariatu skupščine občine Jesenice do 10. 7. 1977.

Skupščina občine Jesenice

PROSLAVA 35-LETNICE USTANOVITVE KOKRŠKEGA ODREDA V NEDELJO, 19. JUNIJA

V soboto, 18. junija, bo na kraju ustanovitve kokrškega odreda na Kališču pod Storžičem zbor enot, ki nosijo ime kokrškega odreda, s tabornim ognjem in kresovi v Storžičevi skupini.

V nedeljo, 19. junija, ob 6. uri bo četrti tradicionalni množični pohod na Kališče z zbornih mest: Mače, Bašelj, Gozd, dom pod Storžičem in Kanonir.

Ob 10.30 bo pri obeležju kokrškega odreda na Kališču spominska svečanost udeležencev pohoda.

Ob 14.30 bo v Preddvoru pri hotelu Bor osrednja proslava 35-letnice ustanovitve kokrškega odreda s kulturnim sporedom in družabnim srečanjem. Govoril bo general Lado Ambrožič-Novljan, prvi komandant IX. korpusa, sodelovali pa bodo še dramska skupina z Bele, pihalna godba iz Kranja, učiteljski pevski zbor Stane Žagar iz Kranja in folklorna skupina iz Preddvora.

Vabimo vse borce, aktiviste in prijatelje planin, da se udeležijo pohoda na Kališče in osrednje proslave v Preddvoru.

Odbor kokrškega odreda

Pojasnila dobite na odboru kokrškega odreda v Kranju, Trg revolucije 1, soba 192, telefon 25-661, interna 453, vsak delovni dan od 9. do 12. ure.

ŠESTO REPUBLIŠKO TAKTIČNO ORIENTACIJSKO TEKMOVANJE EKIP ZRVS IN ZSMS

V počastitev 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ in njegovega 85. rojstnega dne, 40-letnice ustanovnega kongresa KPS in 25-letnice zveze rezervnih vojaških starešin Jugoslavije sta organizirala republiški odbor ZRVS in republiška konferenca ZSMS s sodelovanju z obalno ZRVS Koper in obalno konferenco ZSMS Koper šeesto republiško taktično orientacijsko tekmovanje ekip ZRVS in ZSMS.

Tekmovanje je bilo v petek, 10. in soboto, 11. junija, na območju občine Koper.

Vsaka občinska organizacija (ZRVS in ZSMS) je lahko prijavila za tekmovanje eno tričlansko ekipo. Ekipi ZRVS in ZSMS sta tvorili ekipo, ki je bila na podlagi doseženih rezultatov ocenjena skupno in ločeno (posebej ZRVS in ZSMS). Poleg tega pa so bili ocenjeni tudi posamezni člani ekipe. Glede na to, da sta obalni organizaciji ZRVS in ZSMS sodelovali pri organizaciji tekmovanja, so ekipe iz Kopra, Izole in Pirana nastopile izven konkurence.

V ekipah ZSMS so lahko tekmovali le člani, ki še niso odslužili vojaškega roka.

Tekmovanje je obsegalo naslednja področja:

1. Taktična naloga (reševali so jo samo člani ZRVS). Naloga je bila sestavljena na temo Organizacija ognjenega sistema okrepljene čete v zasedi.

2. Vojaška teorija. Tudi to nalogo so reševali le člani ZRVS, obsegala je poglavja iz gradiva za izpite rezervnih vojaških starešin v letu 1977.

3. Topografija. Nalogo sta reševali obe ekipi ZRVS in ZSMS. Vsebovala pa je: uporabo busole, koordinatometra, topografske karte, določanje azimuta in dolžin na karti, določanje relativne in nadmorske višine, določanje medsebojne vidljivosti na karti in uporabo topografskih znakov.

4. NOB in povojna zgodovina. Nalogo so reševali samo člani ZSMS. Teme za to nalogo so bile objavljene v lanskim in letošnjim številkih Naše obrambe.

5. Razstavljanje in sestavljanje puške 7,9 mm M 48. Tekmovali so člani ZSMS.

6. Streljanje z vojaško pištolo 7,62 mm M 57, s petimi naboji v 15 metrov oddaljeno krožno tarčo. Streljali sta obe ekipi ZRVS in ZSMS.

7. Telesne spretnosti. Pri tej disciplini so tekmovalca plezali po vrvi (dolžina 5 metrov) in metali ročno bombo v 25 metrov oddaljeni krog s premerom 4 metrov.

8. Pohod v dolžini sedmih km je potekal mimo treh kontrolnih točk. Pohod je bil dnevni.

Tekmovanja se je udeležilo 59 ekip iz vse Slovenije. Iz jeseniške občine je odšla na tekmovanje ena šestčlanska ekipa (trije člani ZRVS in trije ZSMS).

V hudi konkurenci se je ekipa ZRVS uvrstila na deveto mesto, člani ZSMS pa na enajsto mesto. V skupni uvrstitvi pa so bili Jeseničani na desetem mestu.

Za ekipo so tekmovali vojko Kucina, Mertel in Ciril Svetina. Za ZSMS pa so ekipo sestavljali: Dušan Trušnovc, Marko Domevšček in Dolfe Jelenc. Vodja ekipe pa je bil Ivan Jamer.

OBSOJENA NA SMRT

Marica Stare je bila rojena 8. oktobra 1924. leta in je svojo mladost preživela v dokaj naprednem okolju, v katerem so bili v času vojne skoraj vsi ljudje sodelavci gibanja za osvoboditev. To je bilo okolje javorniških predvojnih komunistov, skojcev in njihovih sodelavcev. V organizacijo jo je povezala Zupanova Mimica.

Sestajali so se pri Resmanu, ki je pozneje umrl v Mauthausenu. Maričine zveze so bile mnogostranske, držale pa so v dve smeri — v Javorniški rovt in na Poljane. V Javorniški rovtu in na Poljanah je imela zvezo z Martinom Nočem, pa z Mirkom Praprotnikom iz Trebežu, Slavkom Valenterjem, Kureževim Cirilom, Zdravkom Spornom, Jankom Novakom, Sergejem, Jožem Jenkoletom, Ivkom Saksidom in drugimi. Večina je bila partizanov, nekateri pa so takrat vzdrževali zveze še na svojih domovih. Na Poljanah je imela zvezo tudi pri Mrkunu in pri Krničarju.

Prav tako kakor zveze je bilo mnogostransko tudi Maričino delovanje. Skupaj z Boštetovom Erno, Milko Rožič, Milo Podobnik in Maro Štravs so nič kolikor taktične letakov po Javorniku, pa tudi po glavni cesti proti Jesenicam. Marica se spominja, da je trosila letake 40 do 50 krat. Običajno so šle z listki na cesto zgodaj zjutraj in vselej so jih natrosile nekaj sto. Listkov običajno niso izdelovale same, pač pa so jih dobile na zvezah s partizani.

Poleg trosilnih akcij pa je Marica delala vse tisto, kar je v tistih časih delal vsak aktivist. Predvsem je zbirala hrano in obleko in jo nosila v Javorniški rovt in na Poljane. V tistem obdobju, od poletja 1943 dalje pa vse štiriinštirideseto leto, so bile niti gibanja že tako preprejene, da je zbiranje hrane potekalo po ustaljenih kanalih. V glavnem je Marica imela določene točke, na katerih se je oglašila, kadar je bilo potrebno, in odnesla tisto, kar so ljudje zbrali. Največkrat so ji sami povedali, kdaj naj pride. Jeseničani in Javorničani so med vojno imeli zgolj tisto, kar so dobili na živilske nakaznice, kvečjemu so si uspeli dodatno dobiti kaj za zamenjavo v okolici ali na Koroskem. Zato so lahko dajali le hrano, ki so jo pritrkali od ust sebi in svojim družinam. In dajali so večinoma kruh, fižol, maščobe ter kakšen kos obleke.

V javorniškem rovtu je oddajala hrano in obleko pri Šmonu, na Poljanah pa pri Mrkunu in pri Krničarju. Večkrat pa je izročila marsikaj neposredno partizanom, s katerimi je imela stalno zvezo. Z njimi je bila vedno vnaprej dogovorjena za uro in kraj sestanka. V javorniškem rovtu so bili partizani, zlasti štiriinštiridesetega leta, pogosto kar pri Šmonu v hiši, na Poljanah pa so se dobivali običajno v goščavi blizu ceste. Marica pravi, da je odšla na takšne zveze, otovorjena s hrano najmanj stokrat.

Kadar se je ob takšnih priložnostih srečala s partizani, je vedno dobila tudi nove naloge. Pripoveduje pa, da v Javorniški rovt ali na Poljane skoraj nikoli ni odšla sama. Običajno sta odšli skupaj z Milko Rožičem, Boštetovom Erno ali Cirilo, Milo Podobnik ali Damjano Ambrožičem. Običajno so nosile hrano v torbah, kdaj pa kdaj tudi v nahrbtnikih. Na Javorniku nemške patrulje nanje niso bile pozorne zato, ker so bila pač mlada dekleta, za katere se je zdelo, da hodijo po vsakdanjih opravkih ali pa gredo na sprehod. Običajno so hodile na Poljane opoldne ali v zgodnjih popoldanskih urah, v Javorniški rovt pa so šle večkrat tudi proti večeru. Zanimivo je, da ves čas zaradi tega njihovega dela ni bila nobena izmed njih aretirana, kar pomeni, da ni bilo med njimi izdajalca in da se Nemcem tudi sicer ni nikoli posrečilo odkriti njihovih zvez.

Glavno Maričino delo pa je bilo znatno nevarnejše. Zaradi njega je bila tudi aretirana. V partizane je namreč vodila prenekatero dezertersko iz nemške vojske. Javka, preko

katere so prihajali, je bila v Beljaku na železniški postaji. Zveza je bil fant Štravsove Mare, ki je delal pri železnici v Beljaku. Marica se spominja, da je pripeljala iz Beljaka v partizane okrog trideset ljudi. Kako so bile razpredene tipalke od Beljaka navzgor v Nemčijo in kakšne zveze so obstajale, da so se dezertjerji uspeli oglašati na pravi naslov v Beljaku, Marica ne ve, ker je celotno delovanje potekalo skrajno konspirativno, pa tudi po vojni ni uspela nikoli razbistriti vseh tistih neznan, ki so bile med vojno načrtno ustvarjene.

Marica pravi, da sta skupaj s Štravsovo Maro pripeljali iz Beljaka na Jesenice okrog 30 ljudi, večinoma dezertjerjev iz nemške vojske. V Beljaku sta hodila vedno ob nedeljah s prvim jutranjim vlakom, vračali pa sta se proti večeru. Na vlaku niso potovali nikoli skupaj. Onidve sta bili skupaj v vagonu ali oddelku, tisti, ki je potoval z njima, pa se je zadrževal na drugem mestu. Dezertjerji iz nemške vojske so bili vselej že preoblečeni v civilne obleke. Kje so jih dobili, Marica ne ve. Tudi to je bila stvar konspiracije. Njihove osebne predmete, med katerimi je bilo kaj pogosto tudi orožje, sta nosili dekleti v kovčku. Običajno je bila v kovčkih tudi vojaška uniforma, ki jo je nosil tisti, ki sta ga vodili proti Jesenicam, še pred nekaj dnevi. Nekajkrat je bila v kovčku, ki sta ga prenašali, tudi razstavljena puška. Naboji pa so bili v kovčkih skoraj vselej. Običajno je na vlak ena izmed njiju vodila njunega vsakokratnega spremljevalca pod roko in se z njim pogovarjala, druga pa je v primerni oddaljenosti nosila kovček. Na vlaku so se seveda neopazno razšli. Tudi kovček je potoval sam. Običajno sta ga pustili v takšni oddaljenosti, da sta ga lahko nadzorovali, da pa sta ga lahko tudi zatajili, če je bilo potrebno. Vendar razen enkrat to ni bilo potrebno. Na Jesenicah so stopili z vlaka vsak zase in se potem v bližini postaje sešli. Proti Javorniku so hodili nad progo in tu so spet igrali svojo igro, kakor da gresta spredaj dva mlada zaljubljenca, v primerni oddaljenosti za njima pa je stopala tista izmed deklet, ki je nosila kovček.

Ubežnike sta vselej vodili k Štravsu, od tod pa jih je Nande Štravs peljal v partizane. Med tistimi, ki sta jih tako pripeljali iz Beljaka, so bili tudi nekateri Javorničani. Njeno delo ji je uspelo med drugim tudi zato, ker ji je brat Ludvik izdajal najzaupljivejša obvestila iz nemških virov. Ludvik se je pridružil partizanom 1943. leta. V Trebežu so ga ujeli in ga šestnajstletnega poslali v neko taborišče v bližini Dresdena. Od tod mu je uspelo pobegniti in Marica ga je preko beljaške zveze pripeljala nazaj v partizane. Nato so ga spet ujeli in ga vključili v Nočevo formacijo, ki je takrat delovala kot podaljšana Druschkejeva roka v Jovu na partizane. Vendar je bil Ludvik od prvega dne preko Marice in drugih v zvezi s partizani. Njegova poročila so bila dragocena, saj je pogosto uspel pravočasno obvestiti, kod bodo hodili člani Nočeve tolpe v prihodnjih dneh. Domov je prihajal skoraj vsak dan in skoraj dnevno je bilo treba oddati kakšno njegovo obvestilo. Razen preko Marice je bil Ludvik tudi po drugih zvezah povezan z Ladom Kersnikom, Ivkom Saksidom in drugimi. Ludvik je živel po osvoboditvi v Mariboru in je pred nekaj leti umrl. Nazadnje pa tudi tako dobra povezava, ki je segala v jedro Druschkejevega teroristično policijskega sistema, Marici ni mogla pomagati.

Aretirali so jo 25. novembra 1944. leta okrog 18. ure zvečer. Bil je deževen novembrski dan. Družina je bila zbrana pri večerji, ko sta vstopila Linke in Werkschutz Kirin. Druschke z drugim Werkschutzem pa je ostal pred vhom. Brez kakršnegakoli nasilja je Linke v umirjenem tonu povedal, naj se Marica napravi, ker bo odšla z njimi. Za nekaj dni, da bo povedala nekatere stvari, ki jih zanimajo, je rekel.

Marica je rekla, da lahko pove tisto, kar jih zanima, kar v domači kuhinji, vendar je Linke v ostrejšem tonu zahteval, naj se obleče in odide z njimi. Oblekla se je na hitro in za letni čas neprimerno, kar je bilo posledica zmedenosti v tistih nekaj trenutkih.

Zunaj so jo posadili v avto in jo odpeljali v Stanovnikovo vilo, kjer so imeli svoj sedež. Zaprla so jo v sobo, v kateri je bila nekaj časa sama. Nekaj dni prej so aretirali oba Štravsova: Maro in Nandeta.

Potem so jo peljali pred Druschkeja, ki je sedel za svojo pisalno

mizo in jedel. Na mizi je imel kruh, šunko, čokolado in druge dobrote. Ko se je najedel, je kadil, vmes pa Marico spraševal o tistih nekaj informacijah, ki so jih po besedah Linkeja zanimalo.

Najprej jo je spraševal, če pozna Cirila Kureša, Janka Novaka, Hvastja in druge partizane. Zatrnila je, da Janka Novaka navidez pozna. Hotel je vedeti, če je imela z njimi zveze. Marica se je izmikala neposrednim odgovorom in tajila, da bi bila imela kdajkoli kakršnekoli zveze. Nato jo je spraševal, če pozna Nandeta Štravs, kakšne zveze je imela z njim in kako pogosto sta se videvala. Tudi njega je seveda poznala, saj ni mogla trditi, da ne pozna ljudi iz najožje sosesčine.

Med spraševanjem so v sosednjem prostoru pretepali Nandeta in slišati je bilo njegove obupne krike.

Postajalo ji je jasno, da Druschke najbrž ve mnogo tistega, kar je delala, in da zaenkrat tipa šele po obrobju. Vztrajno je zatrjevala, da Štravsove samo pozna in nič več.

Zadnji ubežnik, ki sta ga s Štravsovo Maro pripeljali na Jesenice, z namenom, da bo odšel v partizane, je bil Marin fant, beljaška zveza, preko katere so šli vsi tisti, ki sta jih vodili na Jesenice v drugi polovici trinštiridesetega in vse štiriinštirideseto leto. V Beljaku mu je postalo vroče in zato je moral tudi sam pobegniti. Prespal je pri Štravsu in so ga zajeli skupaj z Maro in Nandetom.

To uvodno zasliševanje je trajalo približno pol ure in ves čas je Druschke poslušal njeno izmikanje in zanikanje, potem pa je dejal:

»Boš že priznala. Če zdaj ne, pa pozneje.« Nato je odredil, naj jo pušče v sosednjem prostoru. Na noge in roke so ji nataknili lisice. Okrog dveh ponoči so jo odvedli v klet v neko majhno celico. V njej sta bila klopca in vrč. Stene in tla so bila na gosto oškropljena s krvjo. Pod stropom sta bili dve linici. Vendar je Marica vse to videla šele jutraj. Takrat, ko so jo privedli, je bila v celici tema.

Vzduh je bil težak in Marica se spominja, da jo je dušilo. Ves čas je jokala. Takrat je zaslišala glas iz teme:

»Ne jokajte, korajža velja!« Začudila se je in vprašala, če je tu še kak človek. »Se smo tu takšni reveži,« ji je odvrnil.

Potem jo je spraševal, od kod je doma, o domačih, koliko je stara in kmalu jo je vprašal, če pozna neko žensko. Marici se je neznan moški zazdel sumljiv in mu zato ni povedala nič takšnega, kar bi ne smel vedeti kdorkoli. Imela je prav, zakaj bil je provokator.

Njun pogovor je slišal skozi odprto lino pod stropom Alojz Potočnik iz Podbrezj, nekdanja beljaška zveza, ki je bil zaprt v sosednji celici. Tudi s Potočnikom se je pogovarjala zgolj vsakdanje stvari, iz katerih provokator ni mogel posneti nič zanj pomembnega.

Zjutraj kmalu po šesti uri so jo prišli iskat. Odvedli so jo spet v Druschkejevo pisarno. Zdej je Druschke začel z drugega konca. Zatrjeval ji je, da je imela zvezo s tisto žensko, o kateri jo je spraševal ponoči provokator v celici. Povedala mu je tako, kakor je ponoči rekla provokatorju, da jo zgolj navidez pozna. Zatrnila je tudi, da je prav tako rekla tistemu človeku, ki je bil z njo ponoči skupaj zaprt. To je povedala tako prepričljivo, da je Druschke zasliševanje prekinil in si vzel čas za ponovni pogovor s provokatorjem. Marico so spet pustili ves dan uklenjeno v sosednjem prostoru. Proti večeru je spet slišala Nandetovo rjovenje, ko so ga pretepali, da so vlekli iz njega priznanje.

In ko so jo zvečer začeli spet zasliševati, je Druschke udaril naravnost. Zahteval je od nje priznanje, da je vodila iz Beljaka ubežnike in dezertjerje v partizane. Našteval ji je imena tistih, ki jih je pripeljala na Jesenice. Pri tem ji je grozil in ji obetal najhujše, da bi jo zlomil. Končno ji je ukazal, naj se obrne v zid.

Ko so ji ukazali, naj se spet zašče, so stali pred njo Mara in Nande Štravsova ter Potočnik s Podbrezj. Zahteval je, naj povedo, če se poznajo. Marica je odgovorila tako kot dan poprej, da Nandeta na videz pozna, da pozna tudi Maro, da pa ne pozna Potočnika.

Nande in Potočnik sta bila po nekajdnevnom mučenju vsa v krvi in podplutbah, pa tudi Mara je nosila na sebi vidne znake mučenja.

Po kratkem navzkrižnem zasliševanju ji je Mara dejala, naj pove resnico, ker nima smisla in ji ne bo koristilo, če bo tajila. Tudi v času soočenja sta dva Druschkejeva rablja ves čas udrihala po Nandetu in Potočniku. Vsi trije so priznali, da Marico poznajo in Druschke je postopek na hitro zaključil.

Dejal je, da je Marica med vsemi največ kriva, da bo za vodenje ubežnikov in dezertjerjev iz Beljaka ona najbolj obremenjena in da ji zato zanesljivo sledi smrtna kazen, ne

glede na to, ali prizna svojo krivdo ali ne.

Ker je tudi s soočenjem ni mogel zlomiti, je pobesnel, kakor se je ponavadi zgodilo ob takšnih priložnostih. Pred njo je vihtel knuto s kroglo na koncu in besno preklinjal. Najprej jo je brcnil v mečo, nato pa jo je ležečo na tleh tako silovito udaril s knuto čez stegno, da ji je zasekal globoko rano, ki se ji ni zacelila vse leto 1945. Še približno dve uri se je trudil, da bi izvelkel iz nje priznanje. Vmes je jedel, pil in kadil ter ji vztrajno zatrjeval, da se mu ne mudi, in da bo že povedala resnico. Norčeval se je, da zanj ne pomeni nihče ničesar. Ker vse ni nič pomagalo, so jo pustili uklenjeno v sosednji sobi do večera. Ko se je onesvestila, so jo polivali z vodo, kakor so imeli navado početi v takšnih primerih.

Potem je bila v celici 17 dni in še štiri dni v Kosovi graščini. Po treh tednih, kakor je veleval predpis, so jo poslali v Begunje. Te tri tedne so prestajali jetniki različni. Na to, ali jih je v tem času Druschke bolj ali manj pogosto zasliševal ali pa jih je pustil čisto pri miru, je vplivalo marsikaj. Pri miru je pustil zlasti tiste, za katere je imel dovolj obremenilnega gradiva in je ugotovil, da iz njih ne bo izvelkel nič več. Včasih pa preprosto ni imel časa, ker so ga čakali novi in novi zaporniki. Za Marico je bilo očitno dovolj tisto, kar so priznali drugi jetniki, poleg tega pa je imel natanko zabeležene tudi izsledke soočenja. Marsikaterega takšnega jetnika bi bil Druschke lahko poslal v Begunje prej kot v treh tednih, vendar je bilo treba njegov spis izpopolniti, tako da ga je lahko vželo v roke naglo sodišče. Administracija pa je bila tista zamudna zadeva, za katero Druschke, ki je bil stalno prisoten pri aretacijah, ko je večino jetnikov osebno zasliševal in mnoge osebno mučil, ni imel časa na pretek. Poleg tega je skoraj vselej čakal na to, da se je iztekel rok treh tednov tudi zato, ker se je včasih v tem času pa le še pokazala kakšna nova okolnost in marsikaka nova sled. Če Druschke v treh tednih ni uspel dobiti dovolj obremenilnih dokazov, je nadaljeval svoje zasliševanje in mučenje tudi še takrat, ko je bil jetnik zaprt že v Begunjah.

V Begunje so jih odpeljali na kamionu skupaj s Potočnikom in Štravsovima, spominja pa se, da je bil zraven tudi ujeti partizan, pred kratkim umrl Emil Žnidar z Jesenic.

Zaprla so jo v skupno sobo številka 16 in proti koncu januarja so jo poklicali k sodbi. Ta sodba je bila ena izmed tistih, ki so jih izrekli z vsem bliščem nacistične justice. Takšen ceremonial so si privoščili bolj poredko, saj marsikateri jetnik v Begunjah niti ni vedel, kdaj in na kaj so ga obsodili. V sodni dvorani so stali štirje, v črne talarje in visoke z zlatom obšite črne čepice oblečeni gestapovski sodniki. Celoten proces sojenja pa je bila samo ugotovitev, česa je posameznik kriv, in razglasitev sodbe. Tega ali je v tem, kar je Druschke napisal v svoje obremenilne spise, kaj resnice ali nič, sodišče v nobenem primeru ni ugotavljalo. V sodni dvorani so zbrali vse štiri — poleg Marice še Štravsova dva in Potočnika — poleg njih pa še kopico zapornikov iz drugih krajev. Poleg starih sodnikov pa so bili prisotni pri razglasitvi sodbe tudi Druschke, Linke, Zwick, Kirin in drugi gestapovci.

Marico in Potočnika so obsodili na smrt in ko je zvedel za svojo usodo, so vsakega posebej odpeljali.

Potem je Marica čakala, kdaj bodo smrtno kazen izvršili. Čakala je štiri dni in vselej, ko so zaropotali ključki v vratih ali so se bližali koraki po hodniku, je zatrepetala. Čez štiri dni so jo res prišli iskat. Ko so jo peljali po dolgih, zavitih hodnikih, se je ozirala, od kod bodo prignali še koga. Toda pred policistom je hodila sama. Hodila je tja, kjer je bila obsojena. Nazaj v portno sobo. Tu še zdaleč ni bilo tistega mrtvaško slovesnega vzdušja, kakršno je bilo pred štirimi dnevi. Pač pa je stal tu en sam neznan gestapovski oficir, ki je preveril njeno identiteto in ji nato povedal, da je pomiloščena na šest let zaporne kazni. Zakaj so jo pomiloštili, ji ni povedal in tega Marica še danes ne ve.

Potem so tekli dnevi za begunjskimi zapahi. Marica je včasih pospravljala sobe, v katerih so bivali policijski stražniki, včasih pa je pomagala v kuhinji. Vse je bilo boljše kakor v belegschaftu preganjati neusmiljeno razvlečeni čas, ki je bil eden izmed najhujših sovražnikov zapornikov.

Dnevi so tekli do 20. aprila, zadnjega rojstnega dne povzročitelja največje človeške tragedije Adolfa Hitlerja. Takrat so prišli v sobo povedat, da so vse tiste jetnice, ki so bile obsojene na manj kot pet let zaporne kazni, pomiloščene. Marica se spominja, da jih je odšlo iz Begunj okrog 120. Marica pa je bila obsojena na šest let, zato je ostala. Ostala še štirinajst dni, do tistega zmagovitega 4. maja. Med tem časom so jih že zbrali v posebni sobi, da jih bodo poslali v taborišče. Vendar tudi tega niso mogli več storiti, ker je bil prav tiste dni Beljak močno bombardiran in je bila železniška proga razdrta. In skupni sobi je bila precej časa skupaj z Zoro Vilmano. Pravi, da je Zora dobivala pogosto darila in da je vselej vse, kar je dobila, razdelila vsem, ki so bile vsobi.

Tiste zadnje dni pred četrtnim majem je bilo nekaj v zraku. Čutilo se je, da je čisto blizu konec negotovosti in trpljenja. Ko so dobili Nemci prvi poziv partizanov, naj predajo orožje in izroče ključke ter zapornike, so za to zvedele. Nekaj policist jim je povedal. Tudi streljanje, ki je tisto zadnjo noč odmevalo naokrog, jih je opogumilo, da je rešitev blizu. Tudi za to, da se Nemci pogajajo s partizani, so zvedele.

Tistega dne, 4. maja, so uro po poldnevu zarožljali ključki v vratih. Ko so se odprla, ni stal pred njimi nemški policist, pač pa mlad fant v partizanski uniformi. Povedal jim je, da so osvobodjene, in jih povabil na dvorišče. To je bilo veselje, vzklikanja in objemanja. Bile so tudi solze, vendar po štirih letih prvič solze sreče.

Marica je videla med partizani domače fante: Zdravka Lukana, Milana Batagela in druge. Tistim ženam, ki so bile z Jesenic in Koroske Bele, so svetovali, naj gredo domov. In podale so se proti Poljčam. Vendar je bil že tu na voljo lojtrski voz. V hipu je bil okrašen s cvetjem. Z njimi jih je voznik pripeljal do Koroske Bele.

Bila je pomlad, bil je maj, takšen, kakršnega ni bilo ne prej ne pozlej nobenega več. Tako radosten, tako poln življenja in sreče.

Kulturna skupnost Jesenice se je odločila, da nudi obiskovalcem Prešernove rojstne hiše kvalitetne spominke, in sicer miniaturo gorenjske avbo s prtičem, izdelek članice krožnih del pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice

**DOPISUJTE
V ŽELEZARJA**

V sc mesto niti te siršem cev. T cionaln je, st naslov športn no sla jubilej bila to stacija ce ust rojstva vega p Na P športn Donita Ferrali udariti sodelo le v ne odveč movall konkua na mar Kot i pomeri sicer v nju z 2 su, rof športn traj ns ki je b navzoč tihni Jeseni skega zbrani ubran orkestr divji koordr Jerker. Da Na PET ji, kovi da se enkrat stacija ne igre nenehr športni vsakol izrazite delavce gospod nje vse pitev t bojnog letošnj posebr sovpac Tita in membr vine n Partije mladi trgani janja v poveza v naši dosti zakone z rešev blemov standa krepit be in enotno upravn ter s kr Letoš pa je i prostot tudi ra zarne, Janka avtorja del iz n REZI NIH DI ODB(nice 8 Kranj 4 ZENS Ferrali MAL Steklar STRE MOŠKI (Stekla na) 169 5. Dani ZENS (Zeleza 160, 3. Nada Š (Stekla MOŠ) krogov ZENS Steklar SAH: larna 1 NAM Donit N ROK) 6, 3. Do KEG) POSAM kegljev 3. Gnid nit) 446 ZENS 431, 2. (Donit) (Sava): MOŠ) Donit 2 ZENS larna 1. SKUI Jesenic 3. Sava Ferrali Iz rez niki zel odrezal gah in hodni p naši št Omenit preleta ekipa. I lji je r nizaciji Zvone zaključ ZKS Ze Ob sl jubilej reditelj zarne, športni skratki športne Ne bo meje i: botno i: petih hkrati vseh p tovaris Prav g

TUDI NA JUBILEJNEM PETEROBOJU USPEH ŠPORTNIKOV NAŠE ŽELEZARNE

V soboto, 11. junija, je bilo železarsko mesto Jesenice središče delavskih športnih tekmovalcev, verjetno zelo redkih v širšem prostoru, glede na sestav tekmovalcev. Ta dan so namreč potekale tradicionalne športne igre gumarjev, kovinarjev, steklarjev, kemikov in železarjev pod naslovom PETEROBOJ 1977. Celotno športno srečanje je imelo tokrat se posebej slavnostni prizvok, saj je bil peteroboj jubilejni, deseti po vrsti, poleg tega pa je bila to osrednja letošnja športna manifestacija na Jesenicah v počastitev 40-letnice ustanovnega kongresa KPS, 85-letnice rojstva tovariša Tita in 40-letnice njegovega prihoda na čelo KPJ.

Na PETEROBOJU 1977 je sodelovalo 335 športnikov in športnic iz Save Kranj, Donita Medvode, Steklarne Hrastnik, Ferralita Žalec in železarne Jesenice. Po udariti moramo, da so prvi na peteroboju sodelovali tudi športnice, ki so tekmovalce le v neuradni konkurenci. Prav gotovo ni odveč predlog, da bi že prihodnje leto tekmovalke lahko nastopale tudi v uradni konkurenci, s čimer bi nedvomno ta športna manifestacija dobila še večji pomen.

Kot navadno so se tudi letos tekmovalci pomerili v sedmih športnih disciplinah, in sicer v odbojki, malem nogometu, streljanju z zračno puško, šahu, namiznem tenisu, rokometu in kegljanju na asfaltu. Vsi športniki in športnice so se v soboto zjutraj najprej zbrali na slavnostni otvoritvi, ki je bila v športni hali v Podmežakliji. Ob navzočnosti predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in uprave železarne Jesenice ter predstavnikov organizacijskega odbora PETEROBOJA 1977 so vsem zbranim športnikom najprej zazeleli »ubranos« dobrodošlico člani pihalnega orkestra jeseniških železarjev. Na prireditvi je zatem spregovoril predsednik koordinacijskega sveta ZSMS Valentin Jekler, ki je med drugim dejal:

»Danes železarske Jesenice zopet slavijo. Na PETEROBOJU 1977 so se zbrali gumarji, kovinarji, steklarji, kemiki in železarji, da se srečajo na športnem polju. To je enkratna in svojevrstna športna manifestacija v Sloveniji. Letošnje desete jubilejne igre so dokaz, da peteroboj živi in da se nenehno razvija in dopolnjuje. Zbrani športniki se zavedamo pomembnosti tega vsakoletnega srečanja, ki presega meje izrazito tekmovalnega značaja. Srečanje delavcev-sportnikov iz petih različnih gospodarskih panog pomeni tudi zblizevanje vseh petih delovnih organizacij, krepitev tovarišva in prijateljstva ter medsebojnega sporazumevanja. Organizatorji letošnjega peteroboja na Jesenicah smo še posebno ponosni, ker to športno srečanje sovpada s pomembnimi jubileji tovariša Tita in naše partije. Letošnje obujanje pomembnih datumov in dogodkov iz zgodovine naših narodov, delavskega razreda in Partije mora torej vsem nam, se zlasti pa mladi generaciji, pokazati enotni in nepretrgani boj in velika revolucionarna dogajanja v preteklih desetletjih ter dialektično povezanost s tem, kar danes uresničujemo v naši samoupravni socialistični družbi z doslednim bojem za uresničitev ustave in zakona o združenem delu. Poleg tega pa se z reševanjem aktualnih gospodarskih problemov, z večanjem produktivnosti dela in standarda delovnih ljudi, z nadaljnjo krepitvijo sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, bratstva in enotnosti ter enakopravnosti naše samoupravne skupnosti narodov in narodnosti ter s krepitvijo njene neodvisnosti.«

Letošnji PETEROBOJ 1977 na Jesenicah pa je imel še eno posebnost. Ta dan so v prostoru športne hale v Podmežakliji odprli razstavo likovnih del delavcev iz Železarne, TOZD Remontne delavnice, in sicer Janka Korošca in Pavla Lužnika. Oba avtorja sta razstavila več uspešnih likovnih del iz našega gorskega sveta.

REZULTATI V VSEH SEDMIM ŠPORTNIH DISCIPLINAH:

ODBOJKA – MOSKI: 1. železarna Jesenice 8 točk, 2. Ferralit-Žalec 6, 3. Sava Kranj 4.

ŽENSKE: 1. Železarna Jesenice 4, 2. Ferralit Žalec, 3. Sava Kranj.

MALI NOGOMET: 1. Ferralit 7 točk, 2. Steklarna Hrastnik 7, 3. Sava 4.

STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO – MOSKI POSAMEZNO: 1. Janez Otrin (Železarna) 176 krogov, 2. Anton Verač (Steklarja) 174, 3. Samo Tutner (Steklarja) 169, 4. Pavel Jezeršek (Železarna) 169, 5. Danilo Lisec (Steklarja) 169 itd.

ŽENSKE POSAMEZNO: 1. Vera Otrin (Železarna) 162, 2. Majda Kralj (Železarna) 160, 3. Milka Verač (Steklarja) 157, 4. Nada Suštar (Steklarja) 153, 5. Ivi Grohar (Steklarja) 142 itd.

MOSKI EKIPNO: 1. Steklarna 675 krogov, 2. Železarna 671, 3. Sava 596 itd.

ŽENSKE EKIPNO: 1. Železarna 455, 2. Steklarna 451, 3. Ferralit 305 itd.

ŠAH: 1. Železarna 12,5 točk, 2. Steklarna 10, 3. Sava 7,5 itd.

NAMIZNI TENIS: 1. Železarna 8 točk, 2. Donit Medvode 6, 3. Sava 4 itd.

ROKOMET: 1. Železarna 8 točk, 2. Sava 6, 3. Donit 3 itd.

KEGLJANJE NA ASFALTU – MOSKI POSAMEZNO: 1. Šavnik (Železarna) 454 kegljev, 2. Hasanbegović (Železarna) 452, 3. Gnidic (Steklarja) 449, Patelinkar (Donit) 446, 5. Grlic (Donit) 444 itd.

ŽENSKE POSAMEZNO: 1. Bele (Donit) 431, 2. Mustac (Steklarja) 417, 3. Končan (Donit), 4. Lužnik (Železarna) 399, 5. Zajc (Sava) 396 itd.

MOSKI EKIPNO: 1. Železarna 2580, 2. Donit 2559, 3. Steklarna 2528 itd.

ŽENSKE EKIPNO: 1. Sava 1472, 2. Steklarna 1454, 3. Železarna 1448 itd.

SKUPNI VRSTNI RED: 1. Železarna Jesenice 31 točk, 2. Steklarna Hrastnik 22, 3. Sava Kranj 21, 4. Donit Medvode 16, 5. Ferralit Žalec 15.

Iz rezultatov je razvidno, da so se športniki železarne Jesenice tudi tokrat odlično odrezali. Najboljši so bili kar v petih panogah in so zato tudi zasluženo osvojili prehodni pokal, ki je letos nov, kajti lani so ga naši športniki že osvojili v trajno last.

Omenimo še, da je ekipa Ferralita Žalec prejela poseben pokal kot najbolj vzorna ekipa. Na zaključni prireditvi v Podmežakliji je rezultate razglasil predsednik organizacijskega odbora PETEROBOJA 1977 Zvone Kalan, športno srečanje pa je zaključil sekretar tovarniške konference ŽKS Železarne Marjan Zitnik.

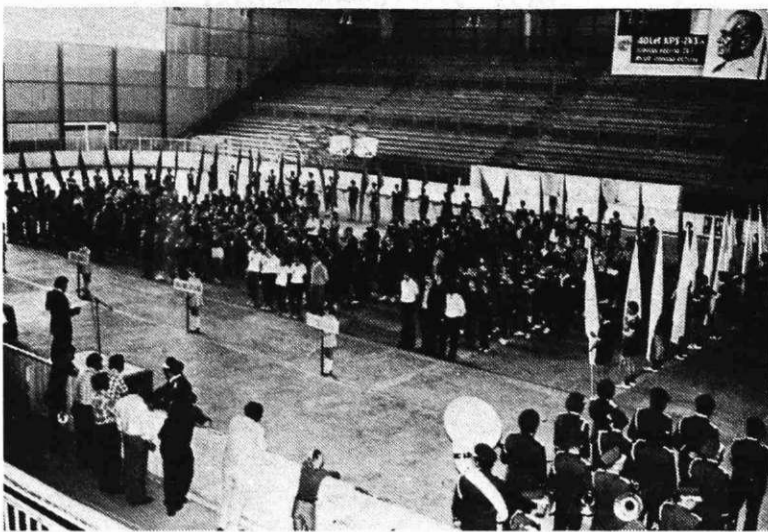
Ob sklepu lahko ugotovimo, da je deseti jubilejni peteroboj na Jesenicah uspel. Prireditelj – koordinacijski svet ZSMS Železarne, pokrovitelj železarna Jesenice, športni delavci iz Železarne in od zunaj, kratka vsi so se potrudili, da je bila ta športna manifestacija dostojno izpeljana.

Ne bo odveč, če zapišemo, da je presega letošnje izrazito tekmovalnega značaja. Športno srečanje delavcev-sportnikov iz petih različnih gospodarskih panog je hkrati pomenilo tudi korak k zblizevanju vseh petih delovnih kolektivov, h krepitvi tovarišva in medsebojnega spoznavanja. Prav gotovo med športniki in športnicami

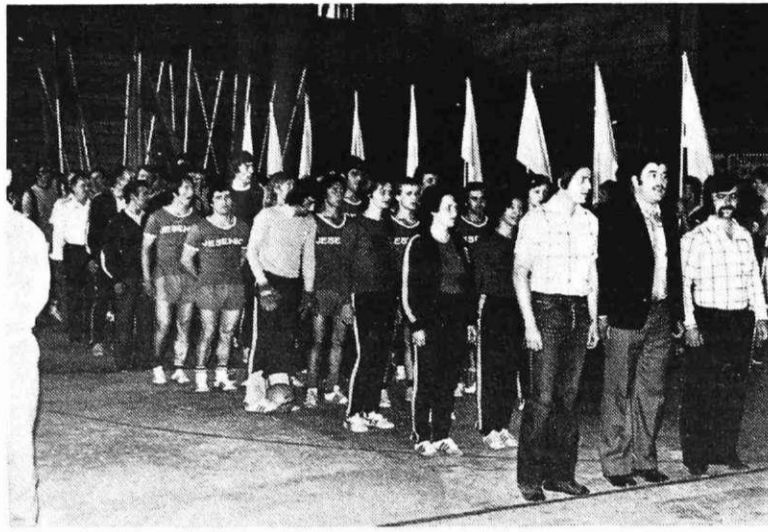
ni bilo nobenega, ki s tega srečanja ne bi odnesel najlepših vtisov. Ob zaključku letošnjega peteroboja pa ne moremo mimo iskrene zahvale, ki smo jo dolžni izraziti jeseniškim športnim dru-

štvom, in sicer športnemu društvu Jesenice – vzdrževanje športnih objektov, nogometnemu klubu Jesenice, odbojkarstvu klubu Jesenice, šahovskemu društvu Jesenice, klubu za kegljanje na asfaltu Jesenice, namizno-teniskemu klubu Jesenice, strelski družini Matije Verdnika-Tomaža Jesenice, rokometnemu klubu Jesenice, nadalje pa tudi še pihalnemu orkestru jeseniških železarjev, učencem ŽIC ter dolikovcema Pavlu Lužniku in Janku Korošču.

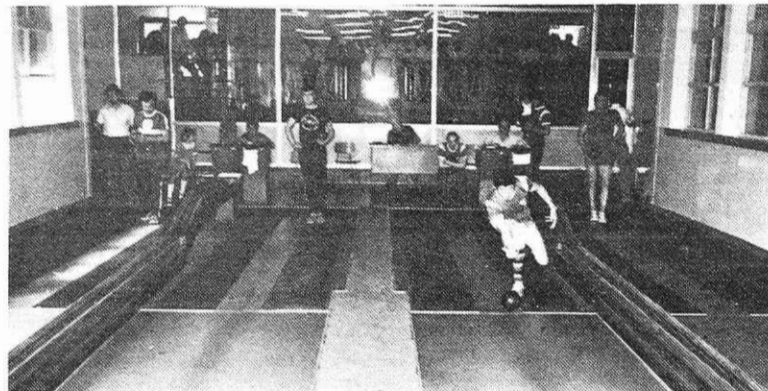
Janko Rabič

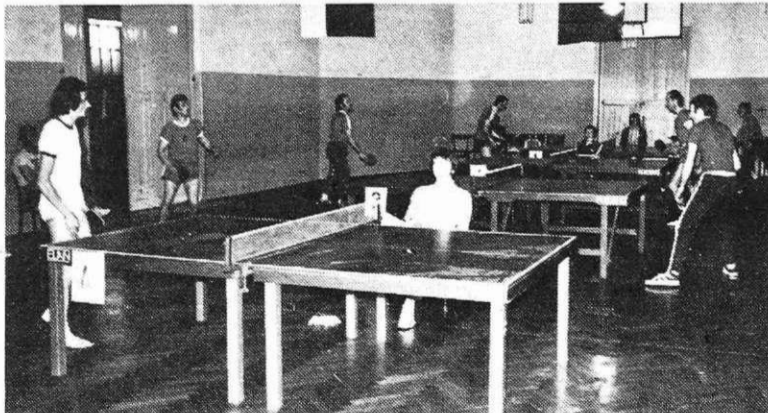
Udeleženci peteroboja 77 med otvoritvijo

Ekipa Železarne, ki nas je zastopala na peteroboju 77

Srečanja v kegljanju na asfaltu

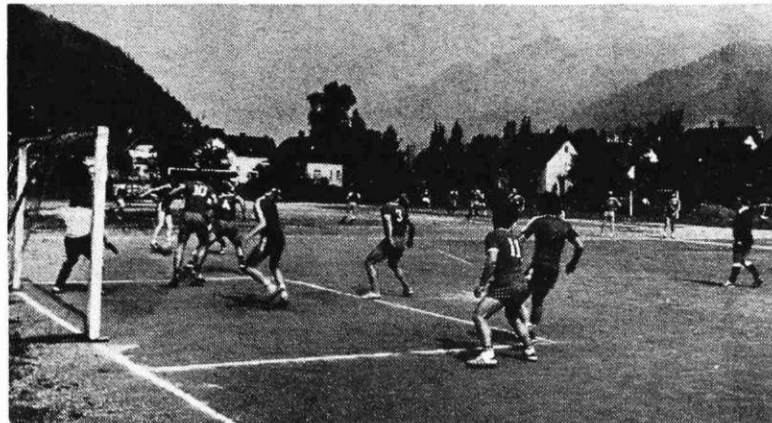
Zagrizene borbe v namiznem tenisu

Posebnost letošnjega peteroboja je bila tudi otvoritev likovne razstave v športni hali v Podmežakliji, na kateri sta se predstavila Dolikovca – delavca Železarne Janko Korošec in Pavel Lužnik

Srečanje v odbojki med ekipo Železarne in ekipo Steklarne Hrastnik

Med nogometno tekmo ekip Donit – Medvode in naše železarne

TRETJE SREČANJE ŽELEZARJEV-PLANINCEV NA KOROŠKEM

Poleg tradicionalnega pohoda slovenskih železarjev – planincev na Triglav, katerega že več let organizira jeseniška železarna, organizira železarna Ravne enodnevni pohod na koroške vrhove. Tako sta bila organizirana dva pohoda na Peco, vendar vsakokrat po drugi pristopni smeri. Letos pa je bil organiziran enodnevni pohod na Uršljo goro, ki je bil od vseh treh najštevilnejši. Iz jeseniške železarne se je tretjega pohoda udeležilo kar 174 članov kolektiva in upokojencev Železarne. Vsi so bili nad čudovitim izletom navdušeni. Lepo vreme, lepota kraja in izredno razpoloženje na organiziranem pikniku so obenem izraz gostoljubnosti koroških železarjev.

Sam pohod, ki se je začel ob sedmi uri iz Raven v zelo lepem jutru, se je odvijal v dveh smereh. Mlajši in bolj trenirani planinci so odšli po bolj strmi poti, starejši in pa tisti s slabšo kondicijo pa po položni, sicer daljši poti.

Po prihodu na vrh Uršlje gore smo si v prijaznem planinskem domu privzeli dušo, kakor pravimo, in ogledali okolico in televizijski pretvornik na Plesivcu ter pripravljeno ploščad za nov televizijski stolp. Po dvurnem zadržanju na vrhu, kjer nas je zabaval ravenski pevski zbor, smo se vrnili v dolino. Na pol poti so nam gostoljubni domačini in ravenski železarji na prijetni planini pripravili tovariško srečanje z obveznim golažem, s katerim so nas postregli pripadniki JLA. Kljub temu da je padlo nekaj dežja, razpoloženje ni bilo okrnjeno. Zato sta skrbela tudi plesna glasba in pevski zbor.

Seveda ni manjkalo tudi tekmovalja, vsako podjetje je zastopala ekipa petih članov. Tekmovali so v ruskem kegljanju, metanju žoge v center, v metanju žoge v koš, metanju puščic, streljanju žoge na gol in v hoji na hoduljah.

Tekmovalo je šest ekip, seveda, kjer je tekmovalje, so tudi rezultati in nazadnje tudi nagrade. Prvo mesto je pripadlo ekipi železarne Store, drugo Žični Celje, tretje Verigi Lesce, četrto železarni Jesenice, peto železarni Ravne, šesto oziroma zadnje pa ekipi Plamena Kropa. Nagrade so bile sladke in tekoče, ena pa je bila bolj za lačne. Izbira darila je bila prepuščena vodjem ekip, samo zadnja se je morala zadovoljiti s tistim kar je ostalo, tudi tu je veljal pregovor, da je zadnji vedno »tepen«. Jeseniška ekipa je po vsej verjetnosti svoje četrto mesto pripisala »podhranjenosti«, zato si je za nagrado izbrala klobase; ko bi jih dobili že prej, bi bili verjetno boljši. Tudi tu velja princip: sodelovati, ne samo zmagati.

Posebna pozornost pa je bila namenjena tovariškemu srečanju. Udeleženci, stari nad petdeset let, z Jesenic nas je bilo 27, smo od prireditelja prejeli veliko značko železarne Ravne, vsi udeleženci pohoda pa so prejeli značke pohoda in malo značko železarne Ravne.

Kar prehitro je minil čas, ko smo se morali posloviti od gostiteljev in se vrniti domov. Zazeleli smo si dosti uspeha pri delu in se več takšnih in podobnih srečanj.

Stane Torkar

Srečanje železarjev na Uršlji gori

V TOZD REMONTNE DELAVNICE SO Z ANKETO UGOTAVLJALI REKREACIJSKE INTERESE DELAVCEV

Komisija za šport pri izvršnem odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Remontne delavnice se je odločila, da na osnovi ankete zagotovi športno-rekreacijske interese svojih članov, da bo na osnovi tega tudi programirala to dejavnost v temeljni organizaciji. Dejstvo je namreč, da je mogoče kar najbolj masovno zajeti delavce v športno-rekreacijsko dejavnost le, če se pri programiranju te dejavnosti upoštevajo njihovi interesi. Ker smo prepričani, da bodo dobili posameznice tudi zaradi pestrosti interesov, ki so jih izrazili anketirani delavci posredujejo rezultate, ki so jih delavci komisije dobili po obdelavi.

Anketo so izročili vsem delavcem v TOZD Remontne delavnice, ki jih je po normativu 523, na anketo pa je odgovorilo 342 delavcev ali 65,39%. Iz posameznih obratov so dobili od 53,41% (elektromontne delavnice) do 93,81% (regulacijska tehnika in avtomatizacija) izpolnjenih anketnih listov. Najslabše so se odzvali delavci samoupravne delovne skupine montaža iz strojnih remontnih delavcev, v kateri so odgovore dali le štiri delavci ali 8,51%.

Kar 308 delavcev ali 90,01% je izrazil interes za športno-rekreativno dejavnost v okviru TOZD, oziroma Železarne, 308 delavcev ali 89,47% pa je zainteresiranih za tekmovalno dejavnost v posameznih športnih panogah (obratna tekmovalna, medobratna tekmovalna, tekmovalna za prvenstvo TPZD, tekmovalna med TOZD, med sindikalnimi organizacijami in podobno). Delavci bi se najraje udeleževali tekmovalni na naslednjih področjih, oziroma nivojih:

- 91 delavec (26,61%) za prvenstvo Železarne,
- 89 delavec (26,02%) za prvenstvo TOZD,
- 105 delavec (30,70%) medobratnih tekmovalni v okviru TOZD,
- 177 delavec (51,75%) obratnih tekmovalni,
- 163 delavec (47,66%) tekmovalni med sindikalnimi, oziroma samoupravnimi delovnimi skupinami,
- 41 delavec (11,99%) navaja, da bi se udeleževali vseh doslej navedenih tekmovalnih oblik,
- 130 delavec (38,30%) navaja, da jim najbolj ustrezajo splošne rekreacijske dejavnosti,
- 131 delavec (38,30%) pa bi ustrezale tako tekmovalne kot splošne rekreativno-sportne dejavnosti.

V okviru možnosti, ki jih imajo delavci Železarne za rekreativno-sportno dejavnost, bi se anketirani delavci najraje udeleževali:

- 87 (25,44%) v interesni skupini TVD Partizan Jesenice,
- 107 (31,29%) v interesni skupini, ki deluje v telovadnici železarskega izobraževalnega centra,
- 16 (4,68%) v interesni skupini, ki deluje v telovadnici osnovne šole »18. december« v Mojstrani,
- 13 (3,80%) v interesni skupini v telovadnici osnovne šole v Žirovnici,
- 27 (7,89%) v interesni skupini TVD Partizan Javornik-Koroška Bela,
- 47 (13,74%) v TRIM kabinetu gasilskega doma Železarne,
- 149 (43,57%) v kegljanju na kegljišču v Podmežaklju,
- 68 (19,58%) v drsanju na drsališču v Podmežaklju,
- 49 (14,33%) v igranju tenisa v Mojstrani,
- 33 (9,65%) v drsanju na drsališču na Bledu.

Poleg navedenih aktivnosti pa so delavci v anketi izrazili interes do delovanja tudi na naslednjih področjih:

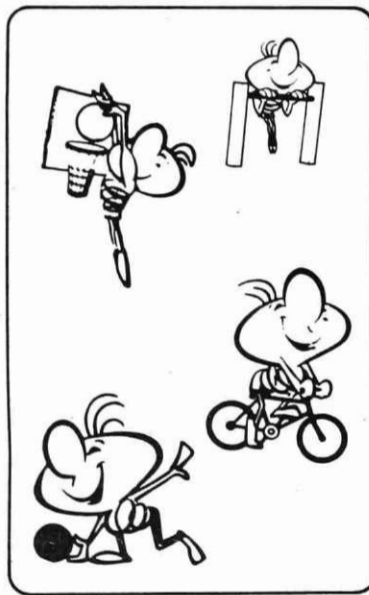
- 42 delavec (12,28%) bi se udeleževalo skupinskih izletov s kolesi,

- 147 delavec (42,98%) bi se udeleževalo organiziranih izletov v hribe,
- 20 delavec (5,85%) je izrazil željo po udeleževanju na orientacijskih pohodih,
- 88 delavec (25,73%) je izrazil željo za udeležbo na skupnih gobarskih piknikih,
- 185 delavec (54,08%) bi se udeleževalo piknikov v naravi z organiziranim športno-rekreativnim programom,
- 53 delavec (15,50%) se je izjavilo za hojo po TRIM stezah,
- 41 delavec (12,00%) pa bi se udeleževalo skupinskih pohodov na smučeh, oziroma skupinskih smučarskih tekov.

Poleg tega so se manjše skupine, oziroma manjše število anketirancev, izrekle za: namizni tenis, tenis na Kresu, plavanje, balinanje, streljanje, šah, liga sistem v malem nogometu, kegljanju na ledu, rokometu in podobno. Poleg obravnavanih aktivnosti pa so delavci izrazili tudi interes za udeleževanje: pri turnem smučanju, spominskih pohodih po partijskih poteh, pri očiščevalnih akcijah po planinskih poteh in počivališčih, poveznih z izleti, v ribolovu, sanjanju, jahanju, alpskem smučanju, v množičnih tekmovalnih - teki, kolesarjenju in podobno.

Da v TOZD Remontne delavnice ne bodo ostali samo pri ugotovitvah, ki jih ponuja anketa, potrjuje povečana skrb komisije na nivoju TOZD, kakor tudi v posameznih obratih. Tako so v obratu regulacijske tehnike in avtomatizacije že formalno pet interesnih skupin in organizacijsko skupino, ki jo sestavljajo športni referent, referent za kulturo in referent za izlete, ki bo skrbel za organizacijo piknikov s kulturnimi in športnimi programi. Vodje teh interesnih skupin imajo že izdelane programe dejavnosti za vse leto.

Verjetno bi bilo zelo koristno, ko bi tako pot ubrale tudi komisije za šport in rekreacijo v ostalih temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, kakor tudi komisija pri izvršnem odboru osnovnih organizacij sindikata Železarne ter na osnovi dobljenih rezultatov izdelale svoje programe delovanja. Šele tako bodo programi športno-rekreacijske dejavnosti lahko resnično izhajali iz interesov, oziroma želja in potreb delavcev.

VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO

ZTKO Jesenice in TVD Partizan Žirovnica vabita v nedeljo, 19. junija, ob 9. uri dopoldne, na množično TRIM akcijo VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO.

Štart vseh udeležencev bo pred domom TVD Partizan Žirovnica, pot pa bo vodila po stari cesti do Begunj in nazaj. Vsak udeleženec prejme TRIM nalepko in značko. Vabimo k čim večji udeležbi.

PLANINSKO DRUŠTVO JAVORNIK - KOROŠKA BELA

prilaga avtobusni izlet v italijanske Dolomite, v soboto, 9., in nedeljo, 10. junija. Prenočuje se v Bolzano, kjer sta tudi večerja in zajtrk. Skupna cena je 465 din na osebo. Prijave sprejema do vključno 20. junija planinsko društvo Javornik-Koroška Bela. Ob prijavi je treba tudi vplačati celotni znesek.

OBČINSKA TRIM LIGA V MALEM NOGOMETU

OZTK Jesenice je v letu 1977 organizirala poleg ostalih panog tudi tako imenovano TRIM LIGO v malem nogometu za območje občine Jesenice.

Na razpis se je prijavilo 17 ekip iz krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela ter posameznih naselij. Tekmovalje bo potekalo v dveh skupinah, in sicer prva skupina šteje devet ekip, druga pa osem ekip.

V prvi skupini bodo tekmovalle naslednje ekipe:

Zaštreka: krajevna skupnost Kranjska gora, Kovin Jesenice, TVD Partizan Hrušica, carinarica Jesenice, krajevna skupnost Plavž - železnitarni, TVD Partizan Jesenice, kofarski klub Jesenice, Gorenjka Kranjska gora.

V drugi skupini bodo tekmovalle naslednje ekipe: postaja milice Jesenice, Gradis Jesenice, Kompas Kranjska gora, KOOP Mojstrana, krajevna skupnost Podmežaklja, železniška postaja Jesenice, Železarna TOZD Jeklarne, krajevna skupnost Plavž - Murova.

Tekmovalje bo potekalo tako, da bodo ekipe iz posameznih skupin tekmovalle vsaka z vsako po enokrožnem sistemu. Prva in druga uvrščena ekipa se potem iz vsake skupine udeležita turnirja. Prva ekipa izmed teh štirih pa bo prvak občinske TRIM LIGE. Prvak se bo srečal s prvakom Radovljice ali Kranja.

Tekmovalje se bo začelo 17. junija ob 15. uri na pomožnem igrišču v Podmežaklju. Tega dne bosta na sporedu dve koli.

V prvem kolu se bodo srečali v prvi skupini: Zaštreka: KK Jesenice, KS Kranjska gora: TVD Partizan Jesenice, KOVIN: KS Plavž - železnitarni, TVD Partizan Hrušica: carinarica, Gorenjka je prostovolje: KS Plavž - Murova, Gradis: TOZD Jeklarne, Kompas Kr. gora: železniška postaja in KOOP Mojstrana: KS Podmežaklja.

Za nemoten potek tekmovalja bo skrbel tekmovalna komisija, ki jo je ta namen določila OZTK, z željo, da bi tekmovalje potekalo čim bolj realno ter prijateljsko, saj so ta tekmovalja namenjena izključno rekreaciji.

Alojz Grmovšek

Napeto pričakovanje začetka 15. republiškega prvenstva v jadranju

LETALCI RAZPRAVLJALI O FINANČNIH TEŽAVAH IN USTANOVILI AKTIV ZSMS

V zadnjem tednu meseca maja je aktiv zveze komunistov v alpskem letalskem centru Lesce razpravljali o kritični finančni situaciji v letalskem centru in ugotovili, da bo dejavnost v prihodnjem letu resno ogrožena, če ne najdejo letalci rešitve že v tem letu. Naročila za proizvodnjo, s katerimi se center vzdržuje, resno upadajo zaradi zmanjšanih potreb v metalurgiji. Gre za delatcijske elemente, ki jih vzgrajuje podjetje Vatrostala pri izdelavi metalurških peči.

Letalski center šteje danes 150 aktivnih letalcev in padalcev, ki so prešli za svojo dejavnost v lanskem letu le 13 odstotkov sredstev od temeljnih telesno kulturnih skupnosti petih gorenjskih občin. Vsa ostala sredstva so si prislužili v proizvodni delavnici z lastnim delom. Kako se bodo letalci rešili iz te zagate, za zdaj še ni nikomur znano. Prav o tem je razpravljali aktiv zveze komunistov.

Eden od sklepov aktivna ZK je tudi bil, da je treba ustanoviti aktiv ZSMS, ki naj bi s svojo politično aktivnostjo prispeval k moralno politični vzgoji mladih članov ALC in letalstvo propagiral med mladino.

Člani ALC so se zbrali v petek, 10. junija, na zboru z dnevnim redom, ki ga je pripravil sekretariat aktivna ZK.

Po samoupravnih načelih je zbor izvolil prvega predsednika zbora članstva, in sicer Borisa Praprotnika, dolgoletnega člana ALC, odličnega jadralnega pilota z osvojenjo zlato »Č« značko s tremi diamanti in člana ZKS že osemnajst let.

Sekretar aktivna ZK Jože Kus je nato podal predlog za ustanovitev aktivna ZSMS

in govoril o vlogi takega aktivna ter nujnosti vključevanja letalcev v aktivno ZSMS v občinah na Gorenjskem. Predsednik odbora letalske šole Leon Mesarič pa je predložil smernice in program dela mladinskega aktivna, o čemer naj bi izvoljeni sekretariat razpravljali in se odločil za naloge o dejavnosti aktivna.

Osvojeval je bil predlog, da bo sekretariat mladinskega aktivna štel pet članov, ki naj bi bili iz vseh gorenjskih občin. Izvoljeni so bili: Ivo Šimenc - iz občine Kranj - športni pilot, Jasna Znidaršič - iz občine Tržič - športni pilot, Pavel Ješe - iz občine Radovljica - športni pilot in padalec, Milan Kranjc - iz občine Skofja Loka - športni pilot, in Zmago Žagar - iz občine Jesenice - športni pilot.

Sekretariat se bo sestel v petek, 17. junija. Izvolil bo sekretarja in pripravil program za sodelovanje z mladinskimi komiteji v občinah.

O gospodarskem položaju v centru je dal pojasnilo France Primožič. Člani so se odločili, da bodo težak finančni položaj ALC poskusili delno rešiti z delovnimi akcijami pri podpiranju SM peči v železarni Jesenice, v sodelovanju s podjetjem Vatrostala, kolikor bo to podjetje za tako sodelovanje zainteresirano.

Naslednji dan, v soboto, 11. junija, pa so člani ALC že tretje leto zapored odšli na spominski pohod na Beljčico, po vrnitvi s planine pa so si pripravili v Završnici prijeten piknik.

M. L.

BALINANJE

Zadnjo soboto v maju je bil na baliniščih BK Loke 1000 odigran prvi del gorenjskega prvenstva posameznikov, na katerem je nastopilo 18 najboljših balinarjev Gorenjske.

Finalni del je bil odigran 29. maja na baliniščih BK Jesenice, v Bazi. Naš klub sta zastopala Miran Uran in Ciril Krivec. Ciril Krivec je izpadel v prvem delu tekmovalja, Miran Uran pa se je uvrstil v finalni del in dosegel peto mesto. Z doseženim mestom se ni uvrstil na slovensko prvenstvo.

V torek, 31. maja, pa je bil na baliniščih BK Lesce in BK Loka 1000 odigran prvi del gorenjskega prvenstva parov, na katerem je nastopilo 18 parov. Finalni del je bil odigran 8. junija na baliniščih BK Radovljica. Naš klub sta zastopala dva para, in sicer Miran Uran - Jadran Kozamernik, Nikola Gučanec - Franc Campa.

Miran Uran in Jadran Kozamernik sta dosegla tretje mesto in se uvrstila na slovensko prvenstvo parov, ki bo 25. in 26. junija v organizaciji BK Loka 1000 v Skofji Loki. Nikola Gučanec - Franc Campa pa sta se uvrstila na šesto mesto.

S. P.

900 LET TRIGLAVA

V POČASTITEV 200-LETNICE PRVEGA PRISTOPA NA TRIGLAV — 26. 8. 1778

Prastaro, najstarejšo zgodovino Triglava so z velikimi črkami in prvi pisali bohinski fužinarji, dolinski lovci in pastirji, za njimi pa tudi trenarski ubežniki in skrivači. Zivljenje v Triglavu, njegovi sosedini in njegovih višavah je bilo dovolj razveženo že pred letom 1000, kajti ožak Terglau, Terglou, ali Reklou, kakor že so ga imenovali, je bil mejni, najvišji vrh obseznega območja blejske, bovske in belopeške gosposke. O tej stari zgodovini sočakov kranjskih siv-govljarjav, Triglavu, Mons Terglau, so pisali obsežne zgodovinske razprave Anton Linhart in Valentin Vodnik, prva dva naša pesnika, za njima pa tudi številni drugi kot so: dr. Josip Rus, prvi predsednik slovenskega planinskega društva, dr. Fran Orožen, Josip Kidrič, Davorin Trstenjak, Gregor Krek, Ferdo Seidel, Valter Bohinc, Josip Mal, Josip Gruden, Milko Kos, Henrik Tuma, Rudolf Baumbach, Valilij Melik in mnogi, mnogi drugi, ki so s pisano besedo razkrivali zgodovino Triglava. Med vsemi zavzemajo vidno mesto, poleg Valvasorja, tudi Julius Kugy, M. M. Debeljakova in Evgen Lovšin.

V prvi polovici 18. stoletja so pastirji, lovci, iskaleci rudnih bogastev, skupaj z botaniki, pesniki in pisatelji ter razumniki, hitreje in močnejše zavrteli razvojno kolo klasičnega ljudskega planinstva. To so bili pogumni, srčni in neustrašni ljudje, ki so z Johanom Jakobom Scheuzerjem (1672-1753), Albrechtom Hallerjem (1708-1777), Jacquesom Rousseaujem (1712-1778) prvi premagali strah mitologije, to so bili Kolumbi in pionirji, začetniki planinstva in alpinizma, ki so kazali strmo in nevarno pot proti tekočim vodam in visoko postavljenim ciljem, ne samo planinstva, temveč pozneje tudi alpinizma in himalajizma.

Horace Benedict de Saussure (1740-1799) je začel boj za pristop na »strehu Evrope« Mont Blanc že leta 1760, Saussure Julijskih Alp Balthasar Haquet, znanstvenik, botanik in zdravnik svetovnega imena, pa je prišel v Idrijo konec leta 1777. Balthasar Haquet (1739-1815) je bil v Idriji polni sedem let. Kakor je Saussure razpisal denarno nagrado za prvega, ki bo ukrotil in premagal ter stopil na vrh Blage gore, tako je bila razpisana denarna nagrada za človeka, ki bi premagal Triglav, kajti ob prihodu v Bohinj v tej klasični deželi našega ljudskega planinstva Haquet ni mogel najti človeka, ki bi lahko smelo trdil, da je bil na rhu Triglava.

Brez Scheuzerja, Hallerja, Rousseauja, Saussureja, Haqueta ne bi bilo klasičnega, ljudskega planinstva, vrhunskega plezalnega sporta in ekstremnega alpinizma, andinizma, himalajizma, to so bili pionirji največjega in najpomembnejšega sporta sveta, ki so morali krotiti strah pred bogovi v vseh gorstvih sveta.

»Štirje srčni možje« iz Bohinja, so na pobudo »zlahtnega hromotnega barona« Ziga Zoisa in Balthasarja Haqueta 26. avgusta 1778 postavili rojstno letnico ne samo našega ljudskega planinstva, temveč tudi svetovnega alpinizma.

Kmalu bomo slavili dvestoletnico prvega pristopa na Triglav - 26. avgusta 1978. To je bil velik dan, ko je Luka Korošec, »ta veliki Jurjevček«, kmet in Zoisov rudar iz Koprivnice pripeljal Haquetovega učenca in Zoisovega ranocelnika Lovrenca Willomitzerja, Stefana Rožiča in Matevca Kosa na Triglav.

Po tem velikem uspehu in pomembni zmagi »štirih srčnih mož« iz Bohinja, se je začel ogoren boj za zmago nad tremi velikimi M.

Zeleno luč v planinskem svetu so prizigali in prepričevalno propagirali množično, ljudsko planinstvo in vrhunske plezalni sport in ekstremni alpinizem tudi slikarji, krajinarji, svetovnega imena s Konradom Witzem, Leonardom da Vinciem, Albrechtom Dürerjem, Petrom Breughlom, Antonom Kochom, Mokusajem, Antonom Haynerjem, Goldensternom, Antonom Karingerjem in končno Markom Pernhartom na čelu. Med planinskimi slikarji, krajinarji, zasledimo pri nas v najzgodnejši dobi leta 1701 gorjanskega župnika Matija Ločnikarja, ki je narisal panoramo triglavskega pogorja z imenom Veliki Terglau, štirideset let pozneje, leta

1744, izide desetletno naporno delo Janeza D. Florjančiča, zemljevid kranjskega ozemlja z Mons Terglau Carnioliae altissimus, leta 1776 pa narisane po Hacquetovi predlogi Franc X. Baraga prvo podobo Triglava z Velega polja. To so bili prvi nas prvni, zgodnji planinski krajinarji, katerim sledi plejada slikarjev velikih imen: Ladislav Benesch, slikarji Koželj, Valentin Hodnik, Jakopič, Jama, Grohar, Sternern, Birolla, Zupan, Pavlovec, Gaspari, Ravnikar, Klementič, Godec, Jakac, za katerimi se vrstijo dolga vrsta odličnih mlajših planinskih slikarjev: Koporc, Adamič, Trpin, Plestenjakova in drugi.

Po uspehu in zmagi »štirih srčnih mož« iz Bohinja, je hitelo planinstvo z naglimi koraki od uspeha do uspeha do končnih pomembnih zmag v gorstvih na vseh petih kontinentih. Osem let pozneje je 8. avgusta 1786 pripeljal Jacques Balmat dr. Paccarda na »strehu Evrope« Mont Blanc. Leta 1800 je moral kloniti Veliki Klek, kjer je sodeloval tudi naš prvi gorobodec svetovnega imena Valentin Stanič. Štiri leta pozneje, leta 1804, so drzni ljudje pristopili na Ortler, leta 1811 na Jungfrau, leta 1832 na Dachstein, leta 1855 pa so premagali najvišjo goro Švice Monte Roso. Polnih 87 let po zmagi in uspehu na Triglavu, leta 1865, je moral kloniti pred Crozum in Whympjerjem tudi »zermatski lev«, »gora gora« Matterhorn, torej za Mont Blancom drugi veliki M. 107 let po rojstni letnici našega in svetovnega planinstva in alpinizma, leta 1885, je morala kloniti La Majia v francoskih Alpah, v skupini Dauphine, katero so premagali in ukrotili plezalci in alpinisti novega vala, brez vodnikov, brata E. in O. Zsigmondy s Purtschellerjem.

Balthasar Haquet kakor tudi de Saussure, prva pobudnika zmage nad Triglavom in Mont Blancom, nista okusila slave prvih pristopnikov, šele pozneje, dve ali tri leta, sta tudi ona dva stopila na vrh svojih sanj in želja. Štirinajst let po 26. avgustu 1778 se pojavil 28. avgusta 1792 med osmo in deveto uro zvečer na vrhu Triglava lovec Primož M., ki se je prvi pončil za stavo povzpel na teme očaka Triglava. Vsi dosedanjji pristopniki so prihajali k Triglavu in nanj iz Bohinja, pot so jim kazali štirje srčni možje s Haquetom na čelu. Leta 1799 pa se usmerijo prvi ljubitelji in obiskovalci skozi dolino Krme.

Leta 1808 je bilo nad vse pomembno za zgodovino Triglava. Drugega septembra pristopi na ponosni vrh z najboljšim bohinskim vodnikom Antonom Kosom srednjeveški kaplan Jakob Dežman, to je bil prvi čisto slovenski pristop. Jakob Dežman je napisal pismo svojemu učitelju Valentinu Vodniku v obliki prvega slovenskega planinskega topopisnega članka. Istega leta, trideset let po prvem uspehu štirih srčnih mož na Triglavu, se 23. septembra 1808 povzpne na Triglav tudi Valentin Stanič, naš prvi plezalec in alpinist, katerega priznavajo tudi plezalci in alpinisti drugih alpskih narodov.

Osmega avgusta naslednje leto stopi na teme Triglava tudi brat Jakoba Dežmana, Janez, v objemu sreče in zadovoljstva napiše na vrhu spodbudne besede: »Narvezi moje veselje je na gorah!« Tedaj stopijo Jesenice odločno in uspešno v triglavsko zgodovino, Janez Dežman je bil namreč kaplan na Jesenicah.

V noči med 5. in 6. julijem je huđič z ognjenim bičem pokal po Triglavu, strela je ubila na samem vrhu Antona Korošca, ko so postavljali na vrhu prvo triangulacijsko znamenje.

Pedeset let po prvem pristopu na Triglav je leta 1828 major Mauer prvi stoji prehodil ožek greben med Malim in Velikim Triglavom, z njim je 18. julija stopil na vrh Triglava tudi pes, prvi četveronožec.

Leta 1834 se pojavil na Triglavu znanstvenik, botanik, kustos ljubljanskega muzeja, idrijski rojak Henrik Freyer, ki je odprl novo stran v triglavski zgodovini. Leta 1836 odkrije najlepšo triglavsko dolino, dolino Vrat in se mimo slapa Peričnika povzpne na razgledni Stenar, 27. avgusta 1836. Nekaj let pozneje doseže preko Luknje tudi Pihavec in je prvi samohodec na samem vrhu Triglava, 10. avgusta leta 1837. V Skofjo Loko piše tudi ljubavno povabilo: »Če vas je še vedno volja biti prva ženska na Triglavu...« Iz tega sledi, da do leta 1841 še ni bila na vrhu nobena ženska. Žal do tega vodništva v tedanjih zgodnjih časih ni prišlo. Na vrh Triglava se je 29 let pozneje, leta 1870, povzpela Rozalija Skantar. Sestava iz Bohinjske Srednje vasi, poznejša prva oskrbnica Vodnikovega doma na Velem polju (1895).

Osemindeset let po prvem pristopu na Triglav se leta 1866 povzpne na Triglav tudi starosta slovenskih planincev France Kadilnik. »Čvrste roke, dobre noge, čista glava, dospe vrh Triglava,« je bilo njegovo življenjsko geslo.

Leta 1871 se pojavi generacija Triglavskih prijateljev v Stari Fužini in Srednji vasi. Zgradili so na Ledinah Triglavski temelj in vgradili v Stopce triglavska vrata Komarče, za lažji pristop iz Ledin na Mali Triglav.

Leta 1873 se pojavi na Triglavu in njegovih višavah dr. Henrik Tuma, poznejši idejni vodja mlade, nove generacije plezalcev in alpinistov po prvi svetovni vojni, v času TK Skale.

Polnih 96 let, po 26. avgustu 1778 ali samo štiri leta po Rozaliji Skantarjevi, leta 1874, na Triglav pristopijo tri ljubljanske planinke. Septembra tega leta se na vrh Julia Moos povzpne tri Ljudmila Klementič in Hilda Krispar. Pogumno, zgodnje dejanje predhodnic naših mlajših planink, plezal in alpinistk, ki sedaj hodijo in plezajo z našimi plezalci in alpinisti po Alpah, Dolomiti, Kavkazu, Andih, Karakorumu in Pamirju.

Dve leti za Henrikom Tumom se sredi poletja 1875 pojavi na Triglavu poet in nekronani kralj Julijskih Alp dr. Julius Kugy.

Zanimanje za Triglav in njegovo okolico naglo raste, domači in tuji turisti, planinci, smučarji, plezalci in alpinisti trumoma prihajajo na triglavske višave. Posebno tuji z grabežljivo roko in kljukastimi prsti segajo po edinstvenem lepem in mogočnem planinskem svetu. Leta 1876 začno graditi Nemci na Ledinah, leta 1878 v Zajezerski dolini, leta 1880 zgradijo v Trenti Baumbachovo kočjo in 31. julija 1887 grabežljivo tuji slave nad Kotom in Peklom veliko slavje, ko odpirajo Dežmanovo kočjo, sedanjih Staničev planinski dom. Mera je bila polna, ko so mnogo let pozneje, 14. septembra 1930, Italijani CAI na prevalu Dolič otvarjali Rifugio Napoleone Cozzi.

(se nadaljuje)

Prva podoba Triglava z Velega polja - narisal Franc Baraga po predlogu leta 1776

SPREJEM NA STROKOVNE ŠOLE ŽIC

**ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER IN
ŽELEZARNA JESENICE, JESENICE NA GORENJSKEM**

R A Z P I S U J E T A

sprejem učencev v šolskem letu 1977/78

a) ŠOLA ZA METALURŠKE DELAVCE

- Vpisali bomo učence za učenje naslednjih metalurških poklicev:
- talilec,
 - valjavec,
 - žičar in
 - hladno valjavec

Šolanje traja dve leti. Vpisali se bodo lahko učenci, ki so uspešno končali šest razredov osnovne šole in zaključili obveznost osnovnega šolanja.

b) POKLICNA KOVINARSKA, METALURŠKA IN ELEKTRO ŠOLA

- Vpisovali bomo učence za učenje poklicev:
- strojni mehanik (strojni ključavničar),
 - ključavničar varilec,
 - orodni ključavničar,
 - strugar,
 - vodovodni instalater in
 - obratni električar.

Šolanje traja tri leta. Vpišejo se lahko učenci, ki so uspešno končali osnovno šolo in tisti, ki imajo negativno oceno iz tujega jezika.

c) TEHNIŠKA METALURŠKA IN STROJNA ŠOLA

- Vpisali bomo:
- 30 učencev v metalurški oddelek in
 - 30 učencev v strojni oddelek

Vpišejo se lahko učenci, ki so uspešno končali osnovno šolo ter preizkus znanja iz slovenskega jezika in matematike. Učenci z odličnim in prav dobrim uspehom so oproščeni opravljanja preizkusa znanja. Pismeni preizkus znanja bo 27. 6. 1977 ob 9. uri.

Vpisna pogoja za vse šole sta še: da je učenec telesno in duševno zdrav in starost največ 18 let.

UGODNOSTI ŠOLANJA SO:

Učenci imajo možnost, da se prijavijo za štipendijo, ki jih razpisuje železarna Jesenice. Železarna Jesenice regresira oskrbnino v domu učencev ŽIC svojim štipendistom iz oddaljenih krajev. Učenci šol pod a in b dobijo regresirano malico in v času šolanja dve oziroma tri delovne obleke.

Učenci vseh šol so zdravstveno in nezgodno zavarovani.

PRIJAVA ZA SPREJEM:

- Za sprejem priložite:
- izpolnjeno prijavo (obr. 1,20, Drž. zal. Slov.) v kateri naj bo naveden poklic, za katerega se želite usposobiti.
 - kolek za 2.-
 - spričevalo o končani osnovni šoli
 - rojstni list in
 - zdravniško potrdilo.

Prijave pošljite do 25. 6. 1977 na naslov ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE, 64270 JESENICE

Pričetek pouka v vseh šolah bo 1. 9. 1977 ob 8. uri.

CENTER SREDNJIH ŠOL JESENICE

R A Z P I S U J E

vpis v prvi letnik gimnazije Jesenice in oddelek gimnazije pedagoške smeri za šolsko leto 1977/78.

V šolskem letu 1977/78 bo gimnazija Jesenice sprejela do 102 učencev v 1. letnik; v 1. letnik gimnazije pedagoške smeri pa bomo sprejeli do 32 učencev. Prošnje na razpis je treba vložiti od 20. - 23. junija 1977 na naslov: Razpisna komisija pri Centru srednjih šol Jesenice, Trg Toneta Čufarja št. 1.

Pogoji za vpis so naslednji:

1. uspešno dovršena osemletna osnovna šola,
2. starost do 18 let.

Kot prošnjo na razpis naj kandidati izpolnijo »Prijavo za vpis v 1. letnik gimnazije« (obrazec 1,20), ki se dobi v knjigarni. Ista prijava velja tudi za oddelek gimnazije pedagoške smeri. Priložiti je treba naslednje dokumente:

1. dijaško knjižico iz vseh nižjih razredov osnovne šole
2. zaključno spričevalo v originalu
3. kandidati za gimnazijo pedagoške smeri: mnenje šole

V oddelek gimnazije pedagoške smeri bomo vpisovali tudi vzgojiteljice.

Prijavo je treba kolkovati z 1,00 din državne takse. Na zadnji strani prijave mora vsak učenec navesti, katerega tujega jezika se želi učiti poleg angleščine, ki je na šoli prvi tuj jezik. Drugi jezik, ki bo prav tako obvezen, si učenci izberejo sami. Za izbor prideta v poštev nemščina in francoščina. Učenci gimnazije pedagoške smeri imajo za prvi tuj jezik angleščino, za drugega pa nemški jezik.

V šolskem letu 1977/78 bo ekonomska šola na Jesenicah sprejela do 32 kandidatov v 1. letnik. Prošnje na razpis je treba vložiti od 20. - 23. junija 1977 na naslov: Razpisna komisija pri Centru srednjih šol Jesenice, Trg Toneta Čufarja št. 1. Pogoji za vpis so enaki kot za vpis na gimnazijo. Učenci imajo samo en obvezen tuj jezik in to angleščino, drugi jezik pa je neobvezen.

Za nobeno od navedenih šol ne bo preizkusa znanja.

ŠOLSKE CENTER RADOVLJICA GORENJSKA CESTA 13

R A Z P I S U J E Z A Š O L S K O L E T O 1 9 7 7 / 7 8 V P I S V 1 . R A Z R E D :

1. Ekonomske srednje šole Radovljica	2 oddelka
2. Gimnazije pedagoške smeri Radovljica	1 oddelka
3. Gostinske šole Bled	
- za poklica: natakhar in kuhar	4 oddelke
4. Poklicne kovinarske šole Radovljica	
- za poklice: strojni mehanik, ključavničar, strugar, rezkalec in orodjar	2 oddelka

Za vpis je potrebno oddati v tajništvo šolskega centra Radovljica:

- z 2. - din kolkovano prijavo (obr. DZS 1,20);
- originalno spričevalo o končani osnovni šoli;
- izkaz o uspehu in vedenju v osnovni šoli.

Pri izbiri kandidatov bomo upoštevali doseženi učni uspeh, mnenje osnovne šole in mnenje službe poklicnega usmerjanja skupnosti za zaposlovanje.

Rok za vložitev prijave in priloge je 23. junij 1977 do 12. ure. Seznam sprejetih učencev bo objavljen na oglasni deski v šolskem centru, dne 24. junija 1977.

Za učence iz oddaljenih krajev je zagotovljeno bivanje in oskrba v domu učencev na Bledu. Vsak učenec mora za sprejem v dom učencev vložiti prijavnico (obr. DZS 1,74) kolkovano s kolekom za 2. - din.

ENOTA ZA ODRASLE

V šolskem letu 1977/78 bomo vpisovali v

1. razred
- Gostinske šole Bled;
- Poklicne kovinarske šole Radovljica.

Za vpis v 1. razred je pogoj dokončana osnovna šola. Predprijave sprejemamo do 20. avgusta 1977 v tajništvo šolskega centra Radovljica, za gostinsko šolo pa tudi v tajništvo gostinske šole Bled.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

18. in 19. junija hongkonški barvni film POSLEDNJA IGRA SMRTI, ob 17. in 19. uri; režija Harold B. Schwarz, v glavni vlogi Lee Roy Lung.

20. in 21. junija danski barvni film ROMANTIKA V POSTELJI, ob 17. in 19. uri; režija John Hulbard, v glavni vlogi Birte Tove.

22. junija hongkonški CS barvni film MEC ZLATEGA ZMAJA, ob 17. in 19. uri; režija Chiao Chuang, v glavni vlogi Cehng Sze Sze.

23. junija zaprto.

24. junija francoski barvni film GOVORI MI O LJUBEZNI, ob 17.

in 19. uri; režija Michel Orach, v glavni vlogi Lovis Julien.

25. in 26. junija italijanski barvni film IZJEMNA TRUPLA, ob 17. in 19. uri; režija Francesco Rossi, v glavni vlogi Lino Ventura.

KINO PLAVŽ

18. in 19. junija danski barvni film ROMANTIKA V POSTELJI, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. junija hongkonški CS barvni film POSLEDNJA IGRA SMRTI, ob 18. in 20. uri.

22. junija zaprto.

23. junija ameriški barvni film ČLOVEK IZ DOLINE, ob 18. in 20. uri.

23. junija hongkonški CS barvni film MEC ZLATEGA ZMAJA, ob 18. in 20. uri.

25. in 26. junija ameriški barvni film LJUBEZENSKA ZGODBA, ob 18. in 20. uri.

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 18. junija, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta ZARJA - POSLOVALNICA 7, TITOVA 7.

ZAHVALA

Poklicnim gasilcem železarne Jesenice se najlepše zahvaljujem za hitro in uspešno intervencijo.

Pri nastalem požaru nam je le njihova hitra akcija rešila dom.

Franc Krajnik - upokojenec
Dovje 5

ZAHVALA

Odboru društva invalidov Jesenice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč za nakup premoga.

Iskrena hvala.

Ludvik Nemeč

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata DS za ekonomiko, tehnično kontrolo in razvoj ter novogradnje se zahvaljujem za denarno pomoč v času bolezenske odsotnosti.

Jernej Vrabič

ZAHVALA

Azis Amidžič iz temeljne organizacije Transport se sindikalni organizaciji Železarne zahvaljujem za večkratno pomoč, prav tako tudi občinskemu odboru ZZB NOV Jesenice, ker so mi pomagali v času, ko mi je bila pomoč najbolj potrebna.

Azis Amidžič

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem OO ZSMS Javornik-Koroška Bela za vso pozornost in dragoceno darilo ob mojem rojstnem dnevu. Ob tej priložnosti jim želim mnogo uspehov.

Lojze Tišov

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Hladna valjarna Jesenice se lepo zahvaljujem za prejeto pomoč ob izgubi moža.

Ljudmila Špendov

ZAHVALA

Sodelavcem izmene Markun in Meznar ter Georgio iz strojnih delavnic (strugar) se iskreno zahvaljujem za darilo, prejeto ob upokojitvi.

Sodelavcem želim na delovnih mestih še veliko delovnih uspehov.

Angela Zorman

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem TOZD Vratni podboji se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in izrečena sozolja ob smrti dragega očeta.

Slavko Dominko

ZAHVALA

Sodelavcem odpreme HVŽ se iskreno zahvaljujem za darilo, ki so mi ga izročili ob upokojitvi, in jim želim uspešno delo.

Iskrena hvala.

Vinko Šiferer

ZAHVALA

Vsem sodelavkam valjarne 2400 se iskreno zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejela ob odhodu v pokoj. Obenem želim še veliko delovnih uspehov.

Marija Žust

KINO KRANJSKA GORA

18. junija ameriški barvni film ČRNI ŠČIT FOLVORTA, ob 20. uri.

19. junija italijanski barvni film NEZVESTA NEVESTA, ob 20. uri.

22. junija danski barvni film ROMANTIKA V POSTELJI, ob 20. uri.

25. junija hongkonški barvni film POSLEDNJA IGRA SMRTI, ob 20. uri.

26. junija ameriški barvni film POSLEDNJA IGRA SMRTI, ob 20. uri.

KINO DOVJE MOJSTRANA

18. junija francoski barvni film STRAH NAD MESTOM, ob 19. uri.

19. junija ameriški barvni film ČRNI ŠČIT FOLVORTA, ob 19. uri.

25. junija danski barvni film ROMANTIKA V POSTELJI, ob 19. uri.

26. junija hongkonški CS barvni film POSLEDNJA IGRA SMRTI ob 19. uri.

CENTER SREDNJIH ŠOL JESENICE

objavlja prosto delovno mesto snažilke-kurirja.

Pogoj: dokončana osnovna šola.

Za to delovno mesto je določen deljen delovni čas. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Osební dohodki po samoupravnem sporazumu. Prijave vložite na naslov: Center srednjih šol Jesenice, Trg Toneta Čufarja št. 1.

KRAJANOM KRAJEVNE SKUPNOSTI ŽIROVNICA IN OKOLIČANOM

DPD Svoboda F. Prešeren Žirovnica - Breznica vas vabi na celovečerni VOKALNI KONCERT, ki bo v soboto, 18. junija, ob 19.30 v dvorani na Breznici. Nastopili bodo trije okteti, in sicer:

- ženski oktet Slovenskega prosvetnega društva OBIR z Obirskega na avstrijskem Koroškem.

- ženski oktet DPD Svobode F. Prešeren Žirovnica - Breznica,

- moški oktet DPD Svobode F. Prešeren Žirovnica - Breznica, ki ob enem letos slavi 15-letnico delovanja.

S tem koncertom bomo istočasno počastili vse letošnje zgodovinske jubileje in začeli proslavljanje krajevnega praznika KS Žirovnica.

S čimvečjo udeležbo na koncertu pokažimo zavest in odnos do letošnjih jubilejev, prizadevanj naših pevcev in do ženskega okteta z Obirskega, ki pride iz Avstrije s koroškimi pesmimi obogatit naš koncert.

NE Z AVTOMOBILOM, AMPAK PEŠ NA KRES

Glede na to, da je rekreacijski center na Kresu nad Koroško Belo vsak dan bolj obiskan, je povečan tudi cestni promet na Koroški Beli. Vedno več obiskovalcev rekreacijskega centra prihaja na Kres z osebnimi vozili po Partizanski poti, pa čeprav so od rekreacijskega centra oddaljeni le dobrih deset minut. Zaradi povečanja cestnega prometa je v zgornjem delu vasi tudi večja zadržanost, ker je Partizanska pot le makadamska.

Obiskovalcem rekreacijskega centra na Kresu, zlasti še tistim s Koroške Bele priporočamo, da prihajajo na Kres namesto z avtomobilom peš, tako bo tudi problemov v cestnem prometu in zadržanosti okolja manj kot doslej. Pričakujemo, da bodo obiskovalci Kresa dobronamerno obvestilo upoštevali.

Krajevna skupnost Javornik - Koroška Bela

NUJNO ČIŠČENJE TRASE DALJNOVODA V JAVORNIŠKEM ROVTU

Komisija za gospodarska in komunalna vprašanja pri svetu krajevnih skupnosti Javornik-Koroška Bela opozarja vse lastnike gozdnih parcel v spodnjem delu trase električnega daljnovoda Javornik-Javorniški rovt, da najkasneje do ponedeljka, 20. junija zjutraj odstranijo veje in grmovje s trase. Tako bo omogočeno delavcem elektro Žirovnica nemoteno delo pri napeljavi daljnovoda, zlasti v dne, ko so v teku zaključna dela.

Pričakujemo, da bodo lastniki gozdnih parcel naše opozorilo upoštevali in očistili spodnji del trase vse do priključka na glavni vod.

Komisija za gospodarska in komunalna vprašanja
krajevnih skupnosti Javornik - Koroška Bela

OBJAVA PROSTIH DELOVNIH MEST

Svet delovne skupnosti TOZD osnovna šola Koroška Bela objavlja dve prosti delovni mesti varuhinj za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pogoji:

- starost nad 17 let,
- veselje in sposobnost za delo z otroci,
- šola za varuhinje.

Prijavi je treba priložiti dokazila o izobrazbi in kratek življenjepis. Rok prijave je 15 dni po objavi. Prijave pošljite na naslov: TOZD osnovna šola Koroška Bela, Jesenice, Cesta talcev 2.

R A Z P I S

Športno društvo Jesenice objavlja razpis ponudb OZD gostinstva za investiranje dograditve restavracije v zahodnem delu športno-kulturne dvojane (hale) v športnem parku v Podmežakli na Jesenicah.

Skupna razpoložljiva površina na dveh etažah znaša 645 kv. m, od katerih je za samo restavracijo predvidenih 180 kv. m.

V okviru dosedanje gradnje je bil dokončan betonski skelet celotnega območja restavracije.

Interesenti dobijo vse podrobnejše informacije o razporeditvi prostorov, finančnih obveznostih, pogojih sodelovanja, kot tudi terminu dokončanja del na upravi društva - Jesenice, Ledarska 4.

Prijave je treba poslati na naslov: Športno društvo Jesenice, 64270 Jesenice, Ledarska 4, do 30. junija 1977. Ponudbe bodo obravnavane 1. julija 1977. Ura bo sporočena naknadno.

Izvršni odbor društva

KARAVANŠKI POKAL 1977

V sezoni 1977/78 je hokej klub Jesenice organizator tekmovalja za Karavanški pokal...

Razpored tekem HK Jesenice: 15. septembra Jesenice: Olimpija 19. septembra KAC: Jesenice 21. septembra Olimpija: Jesenice 24. septembra Jesenice: ATSE 27. septembra ATSE: Jesenice 30. septembra Jesenice: KAC.

EVROPSKI POKAL 1977/78

Na seji tehnične komisije IIHF, ki je bila na Dunaju, so bili določeni termini in pari za odigranje tekem za evropski pokal 1977/78.

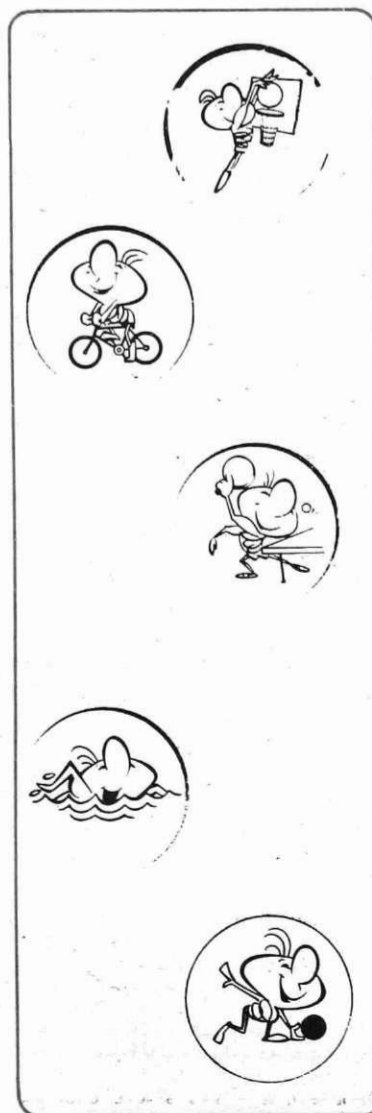

Na Pristavi ob praznovanju planincev PD Javornik - Koroška Bela

OB 30-LETNICI PD JAVORNIK-KOROŠKA BELA

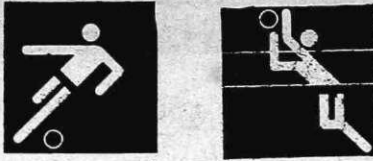
Planinsko društvo Javornik - Koroška Bela je v nedeljo, 12. junija, na Pristavi v Javorniškem rovtu proslavilo 30-letnico obstoja.

valec Mirko Bertoncelj. Med programom je učenka osnovne šole Maja Kržišnik prebrala tudi najboljši nagradni spis na temo planinstva...

ALPINISTIČNE NOVICE

Delo v alpinističnem odseku pri DPD Jesenice je na zelo zadovoljni ravni. Plezalna šola se bliža koncu, dela na bivaških tečejo...

Nogomet

NK BOHINJ : NK JESENICE 3:6 (2:2)

V zadnjem kolu prvenstva TNZ Gorenjske so Jeseničani gostovali v Bohinjski Bistrici, kjer so odigrali prvenstveno tekmo z domačim moštvom in zmagali z rezultatom 6:3 (2:2).

Zmagalo je moštvo Jesenic, ki je nastopilo močno pomlajeno, je pripravilo domačinom pravo katastrofo. Največ zasluga za visoko zmago Jeseničanov ima kapetan Mlakar, ki je sam dosegel tri gole.

NK BOHINJ : NK JESENICE 2:4 (2:1)

V nedeljo, 12. junija, so jeseniški mladinci v zadnjem kolu prvenstva gostovali v Bohinju, kjer so odigrali prvenstveno tekmo s tamkajšnjimi mladinci in zmagali z rezultatom 4:2 (1:2).

NK BOHINJ : NK JESENICE 1:2 (1:1)

Tudi jeseniški najmlajši nogometaši so gostovali v Boh. Bistrici, kjer so prav tako odigrali prvenstveno tekmo s svojimi sovrstniki in zmagali z rezultatom 2:1 (1:1).

V prvem polčasu sta bili moštvi v glavnem enakovredni. V drugem delu igre pa so fizično bolje pripravljeni Jeseničani imeli več moči in zasluženo zmagali.

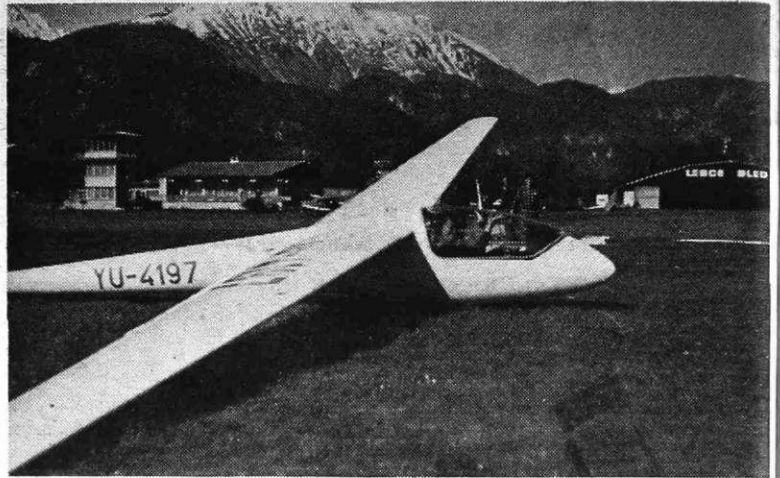
Na pot v Žiri so igralke in vodstvo ekipe odptovalni z eno samo željo, da upravičijo letošnje izvrstne rezultate in se dostojno upirajo izkušenim domačinkam.

Na pot v Žiri so igralke in vodstvo ekipe odptovalni z eno samo željo, da upravičijo letošnje izvrstne rezultate in se dostojno upirajo izkušenim domačinkam.

Miha Savojec

Tudi to je rekreacija

Letalo, s katerim je ljubljanski letalec Janez Stariha preletel razdaljo 5000 km

Košarka

KLADIVAR-KROJ : JESENICE (ČLANICE) 62:60 (37:35)

Po seriji zaporednih in prepričljivih prvo poraz v letošnjem letu.

V soboto, 11. junija, so gostovale v Žireh, kjer so se pomerile z letos združeno ekipo škofjeloških košarkaric in igralke iz Žirov.

Prve so povedle gostje in so obržale prednost nekaj točk skozi ves prvi polčas. Jeseničanke so se v zadnjih minutah prvega dela tekme uspele približati nasprotnicam na sam koš razlike. No, česa več niso dosegle niti ob koncu drugega polčasa, saj je bil tudi končni izid le dve točki razlike v korist domačink.

Gostje so sicer v drugem delu igre izgubljale že z 11 točkami razlike, naker so osem minut pred koncem z uspešnimi Cona-presom ujele domače igralke. Velja poudariti, da bi ob večji zbranosti v zadnjih trenutkih tekme Jeseničanke lahko osvojile novi dve prvenstveni točki, saj so v odločilnih minutah napravile nekaj osnovnih napak, ki so bile takorekoč usodne.

Koš za naše so dosegle: Malacko 24, Vrdoljak 23, Crnovič 4, Potočnik 4 in Vavpotič 2.

ODMEVI PO DERBIJU

Košarkarice Jesenic so v soboto, 11. junija, odigrale svoj prvi veliki derbi po vrnitvi v slovensko košarkarsko ligo.

Na pot v Žiri so igralke in vodstvo ekipe odptovalni z eno samo željo, da upravičijo letošnje izvrstne rezultate in se dostojno upirajo izkušenim domačinkam.

Prve so prebredle začetno tremo domače igralke, vendar pa so se tudi naše igralke kmalu zbrale, tako da smo gledali igro, dostojno nasprotnic. Tesen rezultat, borba za vsako žogo sta gledalce držala v stalni napetosti. Naša dekleta so se borila iz

Na pot v Žiri so igralke in vodstvo ekipe odptovalni z eno samo željo, da upravičijo letošnje izvrstne rezultate in se dostojno upirajo izkušenim domačinkam.

TELE... JES... Zele... SŽ... tisk... zad... sve... Tak... ma... ind... bo... p... ind... ke... je... K... mer... v... dr... tudi... cesu... v... m... sred... 1... uskl... taci... 2... s... st... pogo... E... ne... je... t... kot... pisa... bi... m... iz... v... še... j... o... s... v... n... l... n... r... s... n... l... s... d... n... s... k... p... p... v... z... s... z... o... n... s... t... z... n... z... o... g... u... n... s... n... t... i... n... l... v... ž... p... p... b... s... n... n... v...